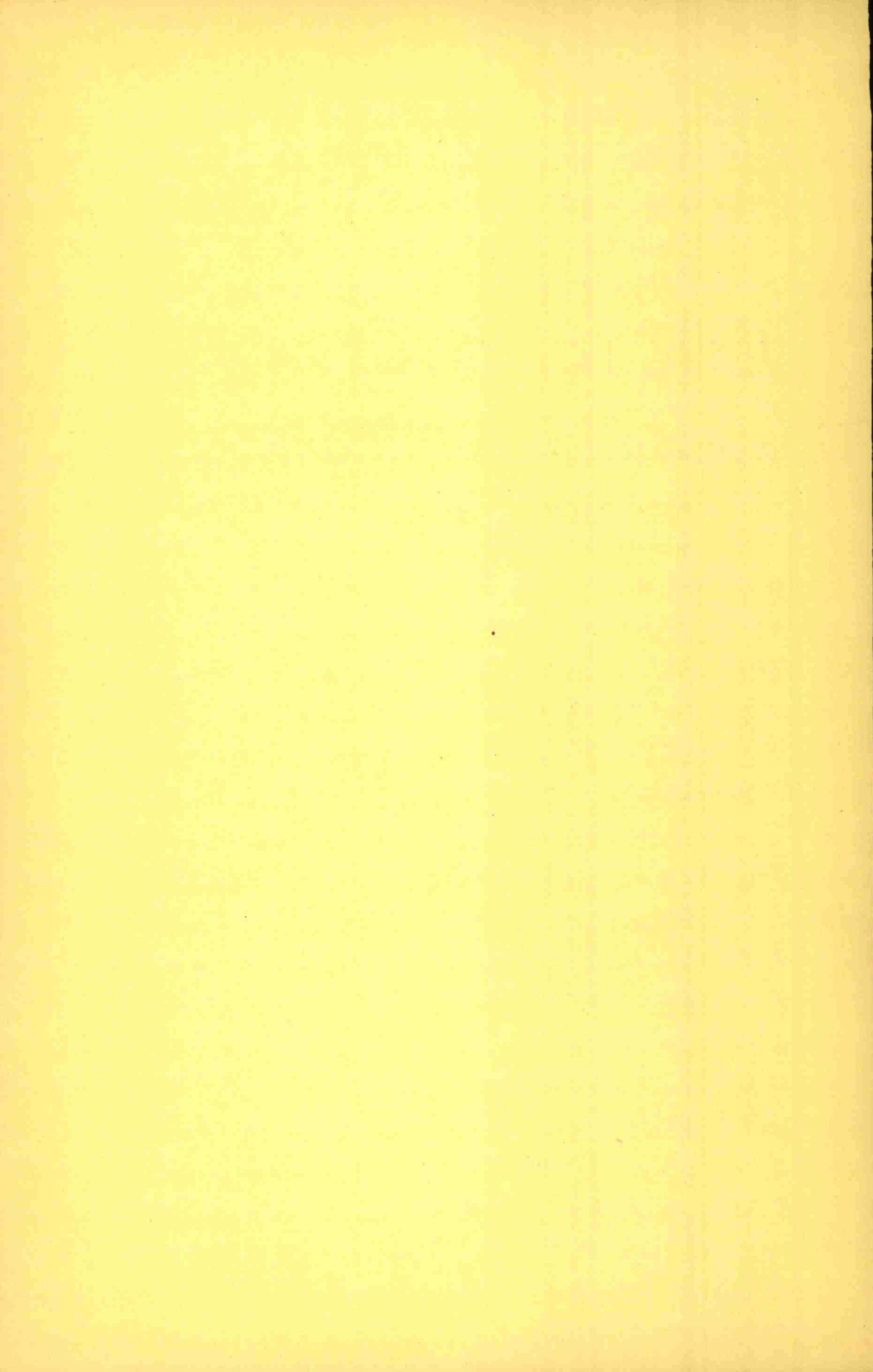

TEKNILLINEN KORKEAKOULU
TOIMINTAKERTOMUS
1955—1956

HELSINKI 1957

TEKNILLINEN KORKEAKOULU
TOIMINTAKERTOMUS
1955—1956

HELSINKI 1957

TEKNILLINEN KIRJASTO
TOIMINTAKERTOMUS
1955-1956

SISÄLLYS:

Sivu

I. Yleisiä tietoja	5
H. A. Väyrynen †	20
P. Kirjakka †	20
II. Hallitus ja hallinto	21
Neuvottelukunta	21
Opettajaneuvosto	21
Rehtori ja vararehtori	22
Hallintokollegi, osastonjohtajat ja osastokollegit	22
Osakuntien inspektorit	23
Kanslia	23
III. Opettajat ja opetus	24
1. Professorinvirat	24
Uusia professorinvirkoja	24
Eroamisien saavuttamisesta huolimatta virassaan pysymään oikeutetut professorit	24
Eroamia professorinvirasta	24
Virkaanastujaisesitykset	25
Uusia professorinimityksiä	25
Virkavapaudet	26
Rehtorin opetusvelvollisuuden hoito	28
Avoinna olevien professorinvirkojen täyttäminen ja hoito	28
2. Dosentit	31
3. Lehtorinvirat	31
4. Erikoisopettajat	32
5. Kurseja	36
6. Assistentit	37
7. Ulkomaiset luennoitsijat	37
8. Luentosarja »Termodynamiikka kemian teknologiassa»	38
9. Televisiotoiminta	39
IV. Suoritetut tutkimukset	40
1. Tekniikan tohtorin tutkimukset ja väitöstilaisuudet	40
2. Tekniikan lisensaatin tutkimukset	41
3. Diplomi-insinöörin ja arkkitehdin tutkimukset	41
V. Opettajaneuvoston ja hallintokollegin asettamat toimikunnat ja niiden antamat lausunnot	45
VI. Teknillisen korkeakoulun talous	48
VII. Korkeakoulun rahastot, myönnettyt stipendit ja apurahat	49
VIII. Lahjoitukset ja niiden käyttö	55
IX. Kotimaiset ja ulkomaiset opintoretket	56
X. Kotimaan ja ulkomaan harjoittelu	59
XI. Karsintakurssit	60
XII. Korkeakoulun kirjasto	61
XIII. Opiskelijat ja ylioppilasyhdistykset	63
1. Opiskelijain lukumäärä	63
2. Ylioppilaskunnan toiminta	63
XIV. Diplomityöt	67
XV. Selvitys Teknillisen korkeakoulun opettajain toiminnasta	78

Teknillinen korkeakoulu lukuvuonna 1955—56.

**Rehtori, professori Jaakko Raholan puhe
Teknillisen korkeakoulun avajaisissa 12. 9. 1955.**

Uuden lukuvuoden aloittaminen on korkeakoulullemme merkinnyt aina jonkinlaista tilinteon tilaisuutta osaltaan myöskin sen vuoksi, että avajaisjuhlallisuuksiin liittyy rehtorin jokavuotinen puhe. Siinä hän on antanut selvityksen päätyneenä vuonna tai aikaisemmin sattuneista korkeakouluamme koskevista merkkitapauksista sekä luonnehtinut ne suuntaviivat, joita korkeinta teknillistä opetusta annettaessa ja teknillistä tutkimustyötä suoritettaessa tai ohjattaessa olisi tulevaisuudessa noudatettava. Saanen poiketa hiukan tästä tavanomaisesta avajaispuheen sisällöstä siinä, että en pyri antamaan mitään kokonaiskuvaa kuluneen tai kuluneiden vuosien tapauksista; niihin tutustumiseksi viittaaan syksyllä ilmestyvään vuosikertomukseen. Haluan kuitenkin mainita jonkin tärkeimmän niistä kysymyksistä, jotka ovat opettajaneuvoston ja hallintokollegin kokouksille väriä antaneet. Kun nyt ensi kertaa on tullut arvokkaaksi velvollisuudekseni tämän lukukauden avauksen suorittaminen, tahdon pääasiallisesti tarkastella niitä velvoituksia, joiden käsitykseni mukaan tulisi painaa leimansa korkeakoulumme johdon toimintaan lähivuosien aikana. Tämän teen määrätyn varauksin. En halua esittää mitään henkilökohtaista ohjelma-julistusta. Tulevaisuuden ohjelman laatiminen ja noudattaminen kuuluu kollegiaalisesti johdetussa laitoksessamme sen opettajaneuvostolle. Vastuuta suinkaan kaihtamatta haluan korostaa sitä, että opettajaneuvoston päätökset, niin oikeaan osuneet kuin joskus ehkä arvosteluakin herättäneet, sitovat sen yksityisen jäsenen, heidän joukossaan myös rehtorin ja vararehtorin, toiminnan pitäytymään enemmistön mielipiteen muodostamissa suuntaviivoissa. Ja samalla on vielä syytä muistaa, että ratkaisut siirtyvät useimmiten opettajaneuvostoa korkeampien hallintoelimien suoritettaviksi, ministeriöön, valtioneuvostoon, vieläpä eduskuntaankin.

Teknillisestä korkeakoulusta voimassa olevan lain ja asetuksen mukaisesti määritellään sen tehtävänä olevan »antaa ylintä teknillistä opetusta ja suorittaa tieteellistä tutkimustyötä».

Näistä tehtävistä on korkeimman teknillisen insinööri- ja arkkitehtikoulutuksen antaminen mainittu, kuten luonnollista, ensimmäisenä. Tähän tehtävään liittyy sekä diplomi-insinöörien ja arkkitehtien kouluttaminen että tekniikan liseniaatti- ja tekniikan tohtoritutkintojen suorittamisen ohjaaminen ja valvominen, ja korkeakoulun on osaltaan pidettävä lisäksi

huolta siitä, että esimerkiksi tarvittaessa järjestettävillä kursseilla annetaan sellaista erikois- ja jatkokoulutusta, jota maan teollisuus kaipaa. On näin ollen selvää, että sillä, pystyykö korkeakoulu hoitamaan tämän päätehtävänsä, on suunnaton merkitys koko maan teknilliselle ja rakennustoiminnalliselle elämälle. Meidän koulutustoimintamme tärkeyttä lisää vielä se että laitoksemme on, Åbo akademin kemiallis-teknillistä osastoa ja eräitä Helsingin yliopiston tiedekuntia lukuunottamatta, joiden kvantitatiivinen merkitys teknillisen ammattikunnan kasvattajina on suhteellisen vähäinen, maan ainoa yksinomaisesti korkeinta teknillistä ja arkkitehtuurikoulutusta hoitava opinahjo. Tämä tosiasia saattaa kaikki meidät, jotka omalla paikallamme toimien yritämme parhaamme mukaan täyttää tehtävämme, tuntemaan moraalisen vastuun, jonka paino voi olla joskus raskas kantaa, mutta jonka tuntemisen tulisi aina kuulua velvollisuuksiimme. Tätä itsensä selvää vastuuajatusta laajentaen haluan lausua näinkin: se oppilasma- aines, jota koulutamme ja jonka vuosittain vastaanotamme, voi erittäin paljon vaikuttaa saavutettaviin tuloksiin; näin on oikein, että myös se tuntee itsensä osavastuulliseksi korkeakoulumme menestyksestä ja sen saamista tuloksista, on oikein, että se tietää korkeakoulun oven avautuessa astuvansa entistä aktiivisempaan opiskelukauteen, jonka aikana yksityinen ylioppilas joutuu kasvattamaan paitsi itseään myös toveriaan ja — miksipä sen kieltäisimme — myös opettajaansakin.

En ole tahtonut mainita tästä korkeakoulumme opettajakunnan koulu- tustoimintaan liittyvästä vastuusta suinkaan siinä mielessä, että haluaisin antaa tässä tilaisuudessa sille jotain nuhteita tai moitteita. Se työ, jota oppilaitoksemme sekä johto että sen opettajakunta kokonaisuudessaan on kuluneina vuosina suorittanut, ja joka niin määrätietoisesti on pyrkinyt pitämään korkeakoulumme kehityksen ja suuntauksen ajan vaatimalla tasolla, on kiitoksen ansaitsevaa. Olen rohjennut viitata vastuukysymykseen vain sen vuoksi, että on terveellistä silloin tällöin palauttaa mieleen se päätehtävä, jota varten korkeakoulumme on olemassa ja jonka vuoksi meidät on virkoihimme nimitetty. On syytä meidän itse muistaa — ja myös ulkopuolisten mahdollisten arvostelijoiden olisi se muistettava — että opetus- toimintamme on se johtolanka, joka antaa pääsuuntauksen kaikelle toiminnallemme, kaikille päätöksillemme, kaikille ehdotuksillemme. Toinen korkeakoulumme tehtävistä, teknillis-tieteellisen tutkimustyön suorittaminen, ei tietenkään saa eikä voi tämän johdosta tulla syrjäytetyksi.

Yhtenä teknillisen koulutuksen antamisen yhteyteen liittyvänä kysymyksenä on kuluneina sotien jälkeisinä vuosina ollut ja tulee jatkuvasti olemaan koulutettavien insinöörien ja arkkitehtien määrän oikea arvioiminen. Tämä kysymys on pyritty ensisijaisesti ratkaisemaan selvittämällä maan elinkeinoelämän vuotuinen korkeakouluinsinöörien ja arkkitehtien

lisätarve. Todettakoon, että tätä arviota suoritettaessa oikeaan tulokseen pääseminen on lähinnä sotaa seuranneina vuosina ollut helppoa, milteipä itsestään selvää; korkeimman teknillisen koulutuksen saaneista henkilöistä oli maassamme — kuten kaikkialla maailmassa — niin suuri puute, että erehtymisen vaaraa ei ollut. Ponnistelut kohdistuivatkin etupäässä siihen, miten käytettävissä oleviin koulutustiloihin voitaisiin saada mahtumaan osakin niistä ylioppilaista, jotka halusivat antautua teknilliselle alalle ja joiden sijoittumiselle oli silloin olemassa riittäviä mahdollisuuksia. Tämän kehitysvaiheen syihin on tässä turha puuttua; ne ovat kovin tuttuja ja yleismaailmallisiaakin.

Kehityksen suunnan muuttuminen alkoi olla aavistettavissa vuonna 1948. Silloin rehtori Levón mainitsi avajaispuheessaan ensi kerran insinöörien mahdollisesta ylituotannosta. Hän perusteli huomautustaan sillä, että oli ilmennyt merkkejä vastavalmistuneiden insinöörien paikansaannin vaikeutumisesta. Kun eräät valtion virastot tämänkin jälkeen korostivat määrättyjen alojen insinöörien puutetta, asetettiin korkeakoulun neuvottelukunnan ehdotuksesta valtionkomitea asiaa tutkimaan. Komitea, ns. prof. Niinin komitea, antoi mietintönsä vuonna 1951; mietintö, jonka uudelleen selostaminen ei ole tarpeellista, päättyi siihen toteamukseen, että useimmilla korkeakoulun opinto-osastoilla vv. 1950—1960 on todennäköisesti olemassa selvää tai lievää ylituotantoa, kun sen sijaan eräillä harvoilla aloilla oppilasmääriä voitaisiin hieman lisätä. Samanlaiseen tulokseen päättyi komitea myös opistoinsinöörien osalta.

Tämä komiteamietintö oli ensimmäinen maassamme suoritettu kokonaistutkimus diplomi- ja opistoinsinöörien sekä määrästä että tulevasta tarpeesta. Sen sisältämä tulos antaa aihetta vakaviin ajatuksiin, joita on jo julkisuudessa esitetty. Huomattava tilaisuus oli kansliapäällikkö Reino Lehdon viime vuonna Suomalaisten Teknikkojen Seurassa pitämä esitelmä samasta aiheesta.

Esitelmässä käsiteltiin Niinin komitean mietinnön lukuja korjaamalla niitä v:n 1950 väestölaskelman antamien tulosten sekä vuosina 1950—53 todella valmistuneiden insinöörien ja arkkitehtien lukumäärien perusteella. Esitelmänpitäjän myöhemmin tekemän vertailuajanjakson pituutta koskevan tarkistuksen jälkeen osoittivat luvut, että korkeakoulustamme valmistuisi kymmenvuotiskautena 1950—60 yhteensä 2 930 insinööriä ja arkkitehtia, Niinin komitean arvioiman tarpeen ollessa vain 2 440. Todennäköinen ylituotanto olisi näin ollen 490 eli n. 20 % arvioidusta määrästä. Eri osastoilla oli ylituotantoluku tämän selvityksen mukaan kovin vaihteleva; se oli suurin arkkitehti- ja koneinsinööriosastoilla, kun taasen kemistien ja vuoriteollisuusmiesten kohdalla oli havaittavissa huomattavaa vajausta. Kahden viimeksimainitun ryhmän osalta on muistettava, että Helsingin yliopiston valmistamien kemistien lukua ei ole vertailussa otettu huomioon.

Proгноosien teko on aina vaikeata. Saadut numerot voivat olla harhaanjohtavia monista eri syistä. Jo tilastossa käytetyn ryhmittelyn oikeaan osuminen voi olla epäilyksen alainen. Virhelähteitä voi piillä myös siinä tavassa, millä talouselämän muuttuvat suhdanteet on pyritty ottamaan huomioon. Erikoisesti on syytä kriittisesti suhtautua siihen, miten oikeaan on puheenalaisessa selvityksessä osuttu eri ryhmien yli- tai alituotantoa arvioitaessa. Siihen viittaa mm. arkkitehtien ja osaltaan myös rakennus-insinöörien nykyisen tuotannon liian suureksi määrittäminen. Päinvastoinhan on eri tahoilta kiinnitetty huomiota näiden ryhmien — samoin kuin sähköinsinöörien — valmistumisen riittämättömyyteen, mitkä huomautukset korkeakoulu on kauppa- ja teollisuusministeriön myötävaikutuksella voinut osittain ottaa jo viime kesänä huomioon. Mutta kokonaismäärään nähden lienevät edellä mainitsemani selvitykset varteen otettavia. Ei liene epäilyä siitä, että tällä hetkellä korkeakoulumme valmistamien diplomi-insinöörien ja arkkitehtien kokonaisluku on niin suuri, että se vastannee maamme nykyistä tarvetta ja sisältää myös sellaisen reservin, jonka olemassaolo on hyödyllinen, jopa välttämätönkin. Kun on kuitenkin niin, että tällaisiin lyhyihin toteamuksiin sisältyy se vaara, että niihin sokeasti luotetaan, ja tulevaisuuden toimintatavat pyritään määräämään näin saadun käsityksen mukaan, haluaisin lisätä pari sanaa.

Mainitsin jo, että ylituotanto myös korkeakouluinsinöörien osalta on hyödyllistä, jopa välttämätöntäkin. Tähän ovat vaikuttamassa monet syyt. On tunnettua, että valmistuvien diplomi-insinöörien koko lukumäärä ei suinkaan ohjaudu teollisen ja kaupallisen elämämme piiriin. Osa siitä häviää sellaisille aloille, jotka eivät esiinny tilastoissa insinöörien tarvetta muodostavina tekijöinä. Sama koskee arkkitehteja; heidän joukossaan on merkittävä vaikutus naispuolisten arkkitehtien ammatistaan luopumisella. Vaikutusta on myös ulkomaille siirtymisellä. Näiden ja monien muiden syiden johdosta tähän asti suoritetuilla tilastollisilla selvityksillä ei ole täyttä todistusvoimaa. Kun niiden osoittama suunta on epävarma, on varmintä, että liikutaan mieluummin yli- kuin alituotannon puolella. Kansliapäällikkö Lehdon esitelmän ja sen jälkeen käydyin keskustelun yhteydessä viitattiin siihen, että todellisen kuvan saamiseksi olisi välttämätöntä suorittaa koko insinöörikuntamme kortittaminen ja sen kohtaloiden jatkuva tarkkailu esimerkiksi pysyvän valtion toimikunnan toimesta. Haluaisin puolestani periaatteellisesti, muutokysymyksiin puuttumatta, puoltaa tehtyä aloitetta ja korostaa sitä suurta merkitystä, joka tällaisella toimintatavalla olisi esimerkiksi korkeakoulumme oppilasmäärän säilyttämiselle elinkeinoelämämme tarpeita vastaavana. Tämän sanon sillä varauksella, että kysymyksessä olevan elimen tehtävä jäisi vain tilastolliseksi. Ne toimenpiteet, joihin suoritettun tutkimuksen johdosta olisi ryhdyttävä, on tietenkin jätettävä asianomaisten koulujen suoritettavaksi.

Ammatillisten järjestöjen ääni on myös otettava ratkaisuja tehtäessä huomioon.

Pientä lisävalaistusta siihen kysymykseen, onko korkeakouluinsinööriemme määrä jo kasvanut tai kasvamassa maamme väkiluvun huomioonottaen kohtuuttoman suureksi, antanee tämän vuoden alussa julkaistu kansainvälisen Eusec-organisation tiedoitus, jossa Tanskan insinööriyhdistyksen toimesta on ilmoitettu korkeakouluinsinöörien suhteellinen lukumäärä eräissä maissa. Sanotun lähteen mukaan — näihin tietoihin on suhtauduttava määrättyllä varovaisuudella — on vuonna 1953 korkeakouluinsinöörejä ollut maan miljoonaa asukasta kohden vähimmin Hollannissa (1 000), seuraavina tulevat Englanti ja Belgia (1 200), seuraavina Suomi ja Sveitsi (1 400), Ruotsi ja Itävalta (1 800), Ranska ja Tanska (1 900) sekä Norja (2 100). Näiden numeroiden valossa ei diplomi-insinööriemme määrä näytä olevan kovin suuri, ei varsinkaan muihin pohjoismaihin verrattuna.

Kun nyt jo monina vuosina sekä korkeakouluun otettavien uusien oppilaiden luku että yhteinen opiskelijamäärämme on pysynyt suunnilleen samana, edellinen n. 360—390:nä, jälkimmäinen n. 2 200:na, voitaisiin erehtyä tuudittautumaan jonkinlaiseen saavutetun tasapainotilan ajatukseen. Minä haluan varoittaa sellaisen mielikuvan aiheuttaman tyydytyksen tunteen sisältämistä vaaroista. Meidän elämämme, myöskin taloudellinen ja teknillinen elämämme on — kuten kaikkialla maailmassa — alituista vaihtelua. Meidän, joiden tehtäväksi on joutunut hoidella erästä tärkeätä osaa maamme kulttuurielämässä, sen korkeimman teknillisen koulutuksen ylläpitämistä, on oltava joka hetki valmiita muuttamaan suunnitelmiamme niin, että ne parhaalla mahdollisella tavalla vastaisivat ei vain tämän hetken, vaan tulevaisuuden tarpeita. Tämä vakava näkemys edessämme on meidän pyrittävä erikoisesti nyt, kun korkeakoulumme uudelle paikalle siirtyminen on mitä ajankohtaisin kysymys, näkemään tulevaisuuteen ja yritettävä määrittää oppilaitoksemme kvantitatiivinen kehitys oikein.

Tätä tehtävää suoritettaessa on edessämme nyt jonkinlaisen hetkellisen, näennäisen tasapainotilan saavuttamisen jälkeen hyvin vaikea kysymys. Kuinka meidän on suhtauduttava siihen, että edelleenkin korkeakoulumme pyrkii paljon enemmän oppilaita kuin mitä me voimme vastaanottaa. Ja toinen siihen liittyvä ongelma: mitä meidän olisi tehtävä, että suhde korkeakoulu- ja opistoinsinöörien välillä saataisiin teollisuutemme tarpeita vastaavaksi. Voidaan ehkä sanoa, että korkeakoulumme voisi rajoittaa huomionsa kiinnittämisen vain tämän kaksoiskysymyksen edelliseen osaan ja antaa muiden hoitaa omat tehtävänsä. Tällaisen hypoteettisen mielipiteen esittäminen sisältäisi vaikeuksien välttämisajatuksen, jota ei voida pitää oikeana. Meidän tässä laitoksessa, vastuumme tuntien, on otettava huomioon koko maamme tarve saada käytettäväkseen teknillisen

kasvatuksen — sekä ylemmän että alemman — saanutta työvoimaa. Meidän on toisin sanoen arvioidessamme oman korkeakoulumme kvantitatiivista kehitystä ja pyrkiessämme sitä ohjailemaan koko ajan yritettävä säilyttää oikea tasapaino eri asteisten insinöörien valmistumismäärien kesken.

Tähän tärkeään kysymykseen on julkisestikin usein viitattu, mutta asiaan sittenkään ei mielestäni ole kiinnitetty riittävä huomiota. Aikaisemmin mainitsemani Niinin komitea esitti eräitä ajatuksia ja lukuja, jotka koskettelivat puheenalaista problemaa. Vaikkakaan »komitean tehtävä ei tarkoittanut suoranaisten ehdotusten tekemistä eri koulujen opintosuuntien oppilasmääräksi», käy sen esittämistä taulukoista ilmi eräitä seikkoja, jotka läheisesti liittyvät tähän kysymykseen.

Komitean suorittaman selvityksen mukaan oli elossa olevien korkeakoulu- ja opistoinsinöörien kokonaismäärien suhde maassamme v. 1940 n. 2.9. Vuoteen 1950 mennessä on tämä suhdeluku alentunut 1.34:ksi, pääasiallisesti sodan aikana Helsinkiin ja Turkuun perustettujen uusien valtion teknillisten oppilaitosten vaikutuksesta. Komitea laski kummankin insinööriryhmän lisätarpeen kymmenvuotiskautena 1950—60; tämän laskelman mukaan olisi korkeakoulu- ja opistoinsinöörien kymmenvuotisen lisätarpeen suhde 1.3, mikä oli suunnilleen yhtä suuri kuin komitean laskelmien mukaan vuosina 1951—55 valmistuvien insinöörien suhdeluku 1.35. Mainitsemani luvut ovat tavallaan ristiriidassa komiteanmietinnön tekstin kanssa, jonka mukaan »on ilmeistä, että tulevaisuudessa insinöörien kysynnässä vielä nykyään vallitseva korkeakoulusuuntaus kääntyy enemmän opistoinsinööreihin päin». Minusta tuntuu, että mietinnön sisältämä lausuma on oikea, oikeampi kuin se prognoosi, joka esitettyihin numero- taulukkoihin sisältyy.

Kansliapäällikkö Lehdon esitelmässä, josta edellä olen maininnut, käsiteltiin samaa kysymystä. Korkeakoulu- ja opistoinsinöörien valmistumismäärien epäsuhde näkyy Lehdon esityksessä lähinnä siinä, että jälkimäisten todennäköinen »ylituotanto» on huomattavasti pienempi kuin edellisten, korkeakouluinsinöörien. Sama tendenssi näkyy myös vuoteen 1960 mennessä todennäköisesti valmistuvien korkeakoulu- ja opistoinsinöörien lukumäärän suhteessa, joka nykyisin valmistusluvuin kasvanee 1.66:ksi. Verrattuna eräiden muiden maiden olosuhteisiin on tämä suhdeluku kovin suuri. Edellä mainitsemani tanskalaisen tutkimuksen mukaan, joka koski vuotta 1953, on puheenalainen suhde yleensä pienempi. Suurin se oli Tanskassa (1.46) ja Belgiassa (1.33), mutta muissa tutkimuksen sisältämissä maissa se vaihteli vain 0.2:sta 0.87:aan. Vaikka tällaisiin lukuihin onkin suhtauduttava varovaisesti — olosuhteet eri maissa ovat niin kovin erilaiset — ovat ne omiaan osoittamaan, että meidän maamme on insinööriskoulutuksen suhteen todella liiaksi korkeakouluvoittoinen. Edellä totesin, että maamme korkeakouluinsinöörien luku ei sittenkään tunnu olevan

suhteettoman suuri. Näin ollen on ilmeistä, että opistoinsinöörien tiedot omaavaa teknikkokuntaa käytetään maassamme vähemmän kuin yleensä muualla maailmassa, ja vähemmän kuin olisi suotavaa.

Korkeakoulu- ja opistoinsinöörien lukumäärien oikeasta suhteesta puhuttaessa on syytä muistaa, että on olemassa maita, joissa opistoinsinöörejä vastaavia ei ollenkaan kouluteta. Ei voida väittää, etteikö näissä maissa teknillistä kasvatusta olisi oikein hoidettu.

Tässä esittämäni ajatukset olen tahtonut lausua sen vuoksi, että myöhemmin koskettelemanি korkeakoulun siirtosuunnitelma Otaniemeen on hyvin läheisesti tekemisissä koulumme suuruuden kanssa. Siihen liittyy myös kysymys nykyisen pääarakennuksen tulevasta käytöstä. Opettajaneuvoston päätöksen mukaisesti tulisi tällöin ensi sijaisesti ottaa huomioon Helsingin teknillisen oppilaitoksen tilantarve, joka on erittäin suuri ja jonka tyydyttäminen auttaisi paremman tasapainon saavuttamista eri insinööriryhmien lukumäärien välillä.

Tein edellä kysymyksen, miten olisi suhtauduttava siihen jatkuvaan pulmaan, että korkeakouluumme pyrkii joka vuosi paljon enemmän oppilaita kuin mitä me voimme vastaanottaa. Asian voisi edellä sanotun perusteella muotoilla myös niin, että pyrkijöiden luku on suurempi kuin se määrä, mikä vuosittain on syytä ja järkevää kouluttaa. Korkeakoulun uusien oppilaiden luvusta päättäessään opettajaneuvosto on ollut pakotettu rajoittamaan tämän määrän etupäässä sen mukaan, kuinka suuri oppilasjoukko voidaan hoitaa kahdella ensimmäisellä vuosikursilla. Tämä lukumäärän rajoitustapa on ollut asia, jonka suhteen ei ole ollut huomauttamista. Ei ole ollut ehkä syytä edes tarkemmin ajatella, onko tosiaan oikein, että käytettävissä olevien opetustilojen suuruus olisi ainoa tekijä sen mitä tärkeimmän yhteiskunnallisen kysymyksen ratkaisemiseksi, kuinka paljon vuosittain diplomi-insinöörejä maahamme valmistuu. Tällaiseen ajatukseen sisältyisi absurdisuus, jota ei voida esimerkiksi kansalaisvapauden ideologiaan vedoten poistaa. Korkeakoulun itsensä taholta täytyy voida aktiivisesti vaikuttaa siihen, että korkeakouluinsinööriemme luku ei tule ylittämään maamme olot huomioonottaen oikeaksi arvostettavaa määrää. Jos näin ei meneteltäisi, jouduttaisiin joko aiheuttamaan ammattialoilamme työttömyyttä tai korkeakouluinsinöörit joutuisivat entistä enemmän hakeutumaan tehtäviin, joissa ei heidän teoreettinen ja teknillinen tietomääränsä tule täysin hyödyksi käytetyksi. Että näin pyrkii aina osittain tapahtumaan, on asia, jolle ei mitään voida, mutta kansantaloudellisten syiden vuoksi olisi sitä vältettävä.

Kuten jo sanoin, on tästä seikasta syytä huomauttaa juuri nyt, kun suunnitelmat Otaniemeen siirtymiseksi ja suurempien ja entistä tarkoituksenmukaisempien koulutustilojen hankkimiseksi ovat ajankohtaisia. Voi-

daan luulla, että näiden suunnitelmien takana on korkeakoulun tilojen suhteettoman suuri laajentamispyrkimys ja sen seurauksena vuotuisen korkeakouluinsinöörien valmistumismäärän liiallinen lisääminen. Viime-mainittuun ajatukseen voi antaa syytä myös se, että juuri viime kesänä on opettajaneuvosto ollut pakotettu lisäämään arkkitehti-, rakennusinsinööri- ja myöskin sähköosastoille otetujen opiskelijoiden lukua. Olen jo aikaisemmin maininnut, että tämä lisäys on perusteellisen harkinnan tulos, ja sen toteuttamiseksi on myös saatu ylempien virastojen hyväksyminen. Yleistä opettajaneuvoston pyrkimysten tendenssiä ne eivät merkitse.

Otaniemi-suunnitelman takana on, kuten pitäisi olla yleisesti tunnettua, se kestävätilanne, mihin sodan jälkeen tapahtunut oppilasmäärän kasvu on korkeakoulun vienyt. Tilan ahtaus on nykyisin vanhoissa kaupunkirakennuksissamme todella tavaton. Vertailulla mm. muihin pohjoismaiden korkeakouluihin voisi tämän helposti todistaa. Minä tyydyn mainitsemaan, että Göteborgissa toimivassa Chalmersin teknillisessä korkeakoulussa on lattiapinta-alaa oppilasta kohden noin kaksi ja Kööpenhaminan teknillisessä korkeakoulussa noin kaksi ja puoli kertaa enemmän kuin meillä.

Otaniemen suunnitelman toteuttamista varten on opettajaneuvosto jo vuodesta 1949 tehnyt monia esityksiä valtioneuvostolle, mutta tähän mennessä on tarkoitukseen myönnetty varoja vain suunnittelutöiden alkuunsaattamiseen sekä sahalaitoksen siirtämiseen. Valtion teknillinen tutkimuslaitos on saanut määrärahan vuoriteknillisen laboratorion Otaniemeen siirtämiseksi; näin tämän osaston opetus voidaan osittain keskittää uudelle alueelle. Muut opettajaneuvoston tekemät esitykset ovat tulleet tähän saakka hylätyiksi.

Siinä Otaniemeen siirtymisen suunnitelmassa, joka laadittiin viime keväänä ja joka on ministeriölle esitetty, esiintyy pääasiallisesti kaksi eri linjaa. Toinen on se, että kahden ensimmäisen vuosikurssin opetus voitaisiin saada muutetuksi uudelle sijoituspaikalle mahdollisimman nopeasti. Toinen on se, että niiden ammattiosastojen — lähinnä kolmannen ja neljännen vuosikurssin — opetustilat, joiden nykyiset olosuhteet kaupungin ahtaudessa eivät vastaa edes alkeellisiakaan vaatimuksia, saataisiin nopeasti uusituiksi.

Rakennusohjelman toteuttamisjärjestyksestä ja Valtioneuvostolle jätetyn rakennusaikataulukon muotoilusta on korkeakoulun johtoelimissä luonnollisesti paljon keskusteltu. Tuntien valtion menoarvion jatkuvan paisumistendenssin ja sen aiheuttaman vaikeuden saada menoarvioon sisällytetyksi niin suuria summia, mitkä olisivat välttämättömiä kahden ensimmäisen kurssin Otaniemeen muuttamiseksi — mukanahan seuraisi koko korkeakoulumme kanslian ja hallinnon uudelle alueelle siirtyminen — on ollut syytä pelätä, että esitetty suunnitelma olisi lähivuosien mahdollisuudet

ylittävä. Tätä ajatellen — ja ehkä muistakin syistä johtuen — voisi tuntua reaalisemmalta antaa ensi sija niille osastoille ja laboratorioille, jotka nykyisin toimivat suurimmissa vaikeuksissa tai jotka kokonaan puuttuvat. Korkeakoulun ehdotus on eräänlainen kompromissi. Se sisältää suunnitelman, jonka mukaan päärakennus, toisin sanoen yleinen ja hallinnollinen osasto, rakennettaisiin valmiiksi kolmessa vuodessa, minkä lisäksi kolmantena ja neljäntenä vuonna valmistuisivat arkkitehti-, rakennusinsinööri- ja maanmittausosastojen tarvitsemat opetustilat. Rinnan näiden kanssa rakennettaisiin Otaniemeen ennen muita välttämätön lämpö- ja voimakeskus, teknillisen fysiikan ja vuoriteknillisen osaston laboratoriot — jälkimmäisen osaston osalta ne puuttuvat tilat, jotka Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen rikastusteknillisen laboratorion lisäksi vielä ovat tarpeellisia —, vesirakennuslaboratorio, jota korkeakoulullamme ei vielä ollenkaan ole, sekä puun mekaaninen teknillinen laboratorio.

Tehty siirtymissuunnitelma on pitkän harkinnan tulos ja sellaisenaan reaaliselle pohjalle rakentuva. Päärakennuksen nopeata siirtymistä puoltaa ennen kaikkea se nurinkurinen olotila, johon on jouduttu ylioppilaidemme asunto-olojen suhteen. Kun toisaalta päärakennuksen ainakin osittainen käyttö voitaisiin saada hyödyttämään Helsingin teknillisen oppilaitoksen nykyistä huutavaa tilantarvetta, josta aikaisemmin olen maininnut, tulisi tehty suunnitelma edistämään maan teknillisen henkilökunnan koulutusta juuri siihen suuntaan, johon sitä muistakin syistä olisi ohjattava. Suunnitelmamme — korostan sitä vieläkin — ei ole mikään paisutussuunnitelma, vaan olemassa olevien puutteiden kohtuulliseen korjaamiseen tähtäävä.

Mainitsin oppilaskuntamme asunto-olojen vaikuttavan päärakennuksen Otaniemeen siirtymisen kiirehtimiseksi. Se valitettava tilanne, minkä korkeakoulun uusien rakennusten aikaansaamisen viivästyminen on aiheuttanut, on siksi vakava, että sen selvittäminen kannattaa tarkastelun vaivan.

Jo keväällä 1947 oli ylioppilaskunnan keskuudessa aloitettu toiminta oman Teekkarikylän aikaansaamiseksi. Tämä ajatus oli niiden suunnitelmien herättämä, joita eräät komiteat olivat jo pari vuotta sitä ennen laatineet tutkiessaan korkeakoulun tulevia alue- ja rakennuskysymyksiä. Saatuaan korkeakoulun opettajakunnan lämpimän kannatuksen tämän monet vuodet vaativan suuraatteen toteuttamiselle jatkoi ylioppilaskunta valmistelujaan ja mielten muokkaustaan, niin että se oli toimintavalmiina heti, kun Otaniemi Teekkarikylää varten varattuine alueineen tammikuussa v. 1949 uuteen käyttöönsä luovutettiin. Ylioppilaskunnan toiminnan ripeyttä todistaa se, että rakennustyöt saatettiin aloittaa jo seuraavana keväänä. Teekkarikylän rakentamisen ensi vaihe, johon sisältyivät asunnot n. 700—750 ylioppilaalle, ravintolarakennus ja sauna, saatiin valmiiksi jo vuoden 1952 kevätpuolella.

Teekkarikylän rakentamisen aloitteentekijöiden motiiveja oli varmaan-kin paljon. Niitä, jotka olivat niistä painavimpia ja myöskin minulle — kunnan toimia varsin läheltä seuranneelle — tutuimpia, niitä ei ollut monia.

Teknillistä korkeakoulua varten oli suunnitteilla uusi toiminta-alue kaupungin ulkopuolella. Jos saataisiin syntymään sen rinnalle, sen välittömään läheisyyteen asuntolat ainakin niille ylioppilaille, jotka saapuvat opiskelemaan pääkaupungin ulkopuolelta — heidän lukumääränsä on viime vuosina ollut noin 1 400 eli noin $\frac{2}{3}$ koko koulumme oppilasmäärästä — voitaisiin päästä lähelle sellaista ihanteellista campus-dormitory-yhdistelmää, josta oli hyviä esimerkkejä mm. Pohjois-Amerikan Yhdysvalloista. Näin voitaisiin opiskelijoille saada tyydyttävät ja sopivat asunnot, sosiaaliset mukavuudet — mm. ruokailu, vapaa-aikojen vietto, urheilu — voitaisiin saada kunnollisesti hoidetuiksi, kuri ja järjestys säilytetyiksi. Osakuntien ja monien vapaiden yhdistysten toiminta, aatteellisen ja harrastuksellisen ylioppilaselämän ylläpitäjä, saisi uutta virikettä. Tässä kaikessa nähtiin sellainen tulevaisuuden kuva, joka innoitti toimintaan.

Ja toiminnan innoitusta todella tarvittiin. Ylioppilaselämässä yleensäkin kaivattiin sodan jälkeisinä vuosina uusia tehtäviä. Sota oli ainakin väliaikaisesti vienyt muassaan sekä suuret että pienet ihanteet, se oli turttanut liian kovia kokeneen nuoren akateemisen kansanosan tilaan, joka määriteltiin milloin kulttuurin kriisiksi, milloin joksikin muuksi henkistä lamaannusta korostavaksi olotilaksi. Kun menetettyjen ihanteiden mukana oli vaarassa mennä — onneksi ohimenevästi, kuten viime aikoina olemme saattaneet havaita — myös yksi niiden suurimmista, usko isänmaahan ja tämän uskon kunnioittamisen merkitys, etsittiin etsimällä jotain korviketta, aatetta joka voisi yhdistää hajallaan olevat ylioppilaspiirit. Se, että teknillisen ylioppilasmaailman löytö, teekkarikyläajatus, oli kovin materialistinen, vailla korkeampien ihanteiden kauskantoisuutta, ei poista sitä, että se oli hyvin käyttökelpoinen, riittävän teekkarityylinen. Teekkarikylän aikaansaaminen antoi ylioppilaskuntamme monille harrastuspiireille ja yhdistyksille erään päämäärän, jonka puolesta sopi työskennellä ja teekkarien tapaan toimia. Vaikka päämäärän saavuttamiseksi konjunktuurit olivatkin hyvät, osittain erinomaiset, on meidän sittenkin kunnioituksen tuntien ajateltava niitä aloitteentekijöitä ja ylioppilasjohtajia, joiden määrätietoisen työn tuloksena Teekkarikylän ensi vaihe on saatu toteutetuksi. Ja tämä ensimmäinen tavoite on saavutettu valtion suoranaista avustusrahoitusta käyttämättä.

Teekkarikylän nykyinen taloudellinen asema ei ole vielä vakiintunut. Kylän rakentamista sen ensi vaiheen osalta ei voitu keskeyttää enää silloin, kun ne avustukset ja tulolähteet, joihin oli ollut onni turvautua, alkoivat ehtyä. Seurauksena oli, että rakennusvaiheen päättämiseksi täytyi turvautua kohtuuttoman paljon lyhytaikaiseen rahoitukseen. Tämän vuoksi

merkitsee Teekkarinkylän jatkuva hoito ja ylläpito ylioppilaskunnalle taloudellista taakkaa, joka tuntuu myöskin yksityisen opiskelijan kukkarossa. Varsinkaan ei ole voitu kylän vuokria pitää niin alhaisina, kuin mitä alunperin ajateltiin. Kun ylioppilaskunta on tehnyt aloitteen valtion pienikorkoisen lainan saamiseksi, olisi asiasta päättävien syytä muistaa, että tähän pyyntöön suostuminen merkitsee lähinnä niiden ylioppilaspiirien menojen vähentämistä, jotka tulevat opiskelemaan pääkaupunkiin muualta, siis niiden, joiden opiskeleminen muistakin syistä on taloudellisesti raskaampaa kuin helsinkiläisylioppilaiden.

Teekkarikyläajatuksen näinkin nopea toteuttaminen on aiheuttanut korkeakoulumme rakenteessa välitilan, joka on varsin valitettava. Sen kauniin teknillisen korkeakouluyhdyskunnan sijasta, johon korkeakoulun johto ja ylioppilaskunta on pyrkinyt ja jonka niinhyvin hallitus kuin eduskuntakin on hyväksynyt, on syntynyt tilanne, jonka epäkohdat tuntuvat toisaalta koko ylioppilaskuntamme ja sen yksityisten ylioppilaiden elämässä. Kun otamme huomioon, että Teekkarikylässä jo vuosia asuneet monet sadat oppilaat ovat vailla kaikkea sitä mukavuutta, jonka asuma- ja opiskelualueen läheisyys voisi tarjota, että korkeakoulun kaupungissa asuvan ja siellä myös opetustyötään hoitavan opettajakunnan valvova silmä ei voi ulottua heihin saakka, ja vielä, että tämä oppilasryhmä joutuu pakostakin menettämään päivittäin monia hyödyttömiä tunteja edestakaisiin matkoihin Teekkarikylän ja kaupungin välillä kulkiessaan, on kysymyksessä sellainen epäkohta, jonka poistamiseksi sekä korkeakoulun johdon että varsinkin maan hallituksen taholta olisi tehtävä kaikki mahdollinen, ja tehtävä se nopeasti.

Ainoa ratkaisu nykyisestä epänormaalista tilanteesta pääsemiseksi olisi uuden päärakennuksen Otaniemeen rakentaminen. Ylioppilaiden asumis- ja opiskeluolosuhteiden parantaminen on niin tärkeä asia, että se on otettava huomioon myös siirtymisohjelman kiireellisyysjärjestyksestä päätettäessä.

Olen edellä käsitellyt niitä syitä, jotka asettavat Otaniemi-suunnitelman pikaisen toteuttamisen korkeakoulumme johdon hoidettavina olevien kysymysten joukossa ensi tilalle. Syyt — lyhyesti kerraten — ovat seuraavat:

Korkeakoulumme nykyiset opetus- ja laboratoriotilat ovat useilla osastoilla sietämättömän pienet.

Eräiden osastojen toimiminen tapahtuu olosuhteissa, jotka eivät vastaa edes alkeellisiakaan sosiaalisia vaatimuksia, eräät tärkeät laboratoriot puuttuvat kokonaan.

Teekkarikylän nopean rakentamisen ansiosta noin kolmannes oppilasmäärästä on joutunut asumaan kaukana koulustaan ja näin kärsimään moninaisia hankaluuksia ja taloudellisia rasituksia, joista olisi mitä pikimmin päästävä.

Edellyttäen, että Helsingin teknillinen oppilaitos saisi tehdyn ehdotuksen mukaan osan nykyisistä kaupunkitiloistamme käytettäväksi, vapautuisi, korkeakoulun Otaniemeen siirtymisen kautta, rakennuskuutioita juuri sen teknillisen opetushaaran hyväksi, joka korkeakoulun rinnalla enimmänsin on lisätilan tarpeessa.

Näiden perustelujen nojalla rohkenen väittää, että jokin valtion menoarvioon ehdotettu rakennusmääräraha lienee harvoin tullut niin monella tavalla hyödyksi käytetyksi, kuin korkeakoulun nyt tekemän Otaniemen rakentamishdotuksen tullessa hyväksytyksi tapahtuisi. On näet muistettava, että myöskin Helsingin teknillisen oppilaitoksen nykyiset tilat jäisivät silloin valtion muita tarkoituksia hyödyttämään.

Lähellä edellä käsittelemääni korkeakoulun oppilasmääräkysymystä on kysymys siitä, minkälaista ainesta haluaisimme sen oppilasjoukon olevan, jonka vuosittain opiskelijoiksemme hyväksymme. Tämän vaikeasti käsiteltävän kysymyksen on opettajaneuvosto määritellyt kylmin numeroin ja arvolausein, jonka mukaan uudet oppilaat valitaan. Näiden valintaperusteiden sisältö ei suinkaan ole niin veretön, kuin miltä ne ehkä paperilla näyttävät.

Se, että näissä perusteissa on annettu pääpaino koulututodistuksen arvosanoille, erikoisesti matemaattisten ja luonnontieteellisten aineiden numeroille, samoin että huomiota kiinnitetään osittain myös opiskeluun muissa korkeakouluissa, se on yleisesti tunnettua. Se, että pyrkijän on vielä osoitettava kykyään kesäkurseilla, joissa tutkintoja suoritetaan matematiikassa ja fysiikassa, arkkitehtiosaston osalta fysiikan sijasta piirustuksessa, sekin on tiedossa. Vähemmän on puhuttu siitä, mihin opettajaneuvosto on nämä valinnassa käytettävät ohjeensa määrätessään pyrkinyt.

Yrittäessämme selvittää tätä itsellemme on muistettava eräitä tosi-seikkoja. Oppilaitoksemme luonne korkeimman teknillisen opetuksen antajana edellyttää luonnollisesti, että sen oppilailla on riittävä taito ja luontainen taipumus vaikeuksitta omaksua niiden suhteellisen korkealla tasolla liikkuvien perusaineiden opetus, joiden pohjalla nykyinen teknillistieteellinen toiminta rakentuu. Teknillisen kasvatuksen päätehtävä, tekniikan eri haarojen moninaisuuden ja erilaisuuden johdosta, ei voi olla enää kasvattaa kaikille mahdollisille tekniikan aloille specialisteja, jotka tuntisivat valitsemansa kapean teknillisen sektorin mahdollisimman hyvin. Päätehtäväksi on tullut ja tulee yhä enemmän olemaan kasvattaa joukko intelligenttejä insinöörejä ja arkkitehtejä, jotka ovat saaneet hyvän peruskoulutuksen niissä teoreettisissa aineissa, joiden tunteminen ja soveltaminen on heille välttämätöntä heidän joko korkeakoulussa vielä opiskellessaan tai omalle alalleen käytännöllisessä elämässä tai jatko-opintojen kautta erikoistuessaan. Korkeakoulumme kasvatustyö jakaantuu näin pääasial-

lisesti kahteen osaan, perusaineiden opetukseen sekä niiden sovellutukseen sillä erikoisalalla, jonka oppilas on itselleen valinnut. Vaikka näiden perusaineiksi nimittämieni aineiden — niiden joukossa on matematiikalla ja fysiikalla huomattava sija — kurssit eivät ole ylenmäärin vaikeat, on oppilaita valittaessa katsottu selvimmäksi ja ikäänkuin helpoimmin tarjolla olevaksi perusteeksi se, minkälaiset kyvyt asianomaisilla on juuri näiden tai niitä lähellä olevien aineiden hallitsemisessa.

Paljon on puhuttu siitä, että korkeakoulumme oppilaiden valintatapa ei ole oikea ja että sitä olisi syytä muuttaa. En halua ruveta kertaamaan näiden huomausten sisältöä; huomautettakoon vain, että toistaiseksi ei ole pystytty osoittamaan mitään muutakaan valintajärjestelmää, joka olisi ehdottomasti parempi ja — mihin luonnollisesti olisi pyrittävä — kaikki vaatimukset tyydyttävä. Erääseen periaatteelliseen kysymykseen saanen sen sijaan kiinnittää huomiota.

Viittasin edellä siihen, että perusaineiksi katsottavat oppiaineemme eivät ole ylenmäärin vaikeita. Niiden oppiminen ja niistä suoriutuminen ei tuota keskitason ylioppilaalle liiallisia ponnistuksia. Tekniikan korkeakouluopiskelun ja myöskin -opettamisen vaikeudet piilevät muualla. Perusaineiden oikea sovelluttaminen ensiksikin vaatii harjaantumista ja taitoa valita moninaisten kysymysten joukosta olennaisimmat. Se vaatii myös luontaista luovaa kykyä, usein intuitiota. Sen omaaminen on edellytyksenä sille, että riittävänkin tekniillistieteellisen pohjan hallitseva henkilö olisi myös hyvä tekniikko. Tällaista kyvykkyyttä on vaikea todeta vain perusaineiden luontoisten oppiaineiden osaamisen selvittämällä. Teknillisen koulutuksen, varsinkin korkeakouluopetuksen, tulisi pyrkiä siihen, että oppilasjoukon perustieteiden soveltamiskykyä ja liiallisista dogmeista, säännöistä, yhtälöistä ja normeista vapaata luovaa ajattelua kehitettäisiin uusien ja taasen uusien probleemojen, suunnittelutehtävien ja muiden teknillisten kysymysten ratkaisemiseksi. Ja oppilaisiin olisi kyettävä valaamaan halua tämän teknillisen ajatus- ja luomistyön kehittämiseksi vielä sen jälkeen, kun he puoliraakoina insinööreinä ja arkkitehteinä joutuvat tuotantoelämäämme palvelemaan. Me emme etsi teknillisiä neroja — niiden löytäminen on kovin sattuman varaista — mutta me pyrimme siihen, että koulumme suorittanut nuorisojoukko olisi saanut riittävän pohjan ja ennen kaikkea elävän ja oikean näkemyksen teknillisten soveltavien tieteiden käyttötavoista uutta teknillistä luomistyötä suoritettaessa.

Minä luulen, että vaikka meidän käyttämämme oppilasvalinta ei kaikessa suhteessa olisikaan paras mahdollinen, me sittenkin saamme opetettavaksemme materiaalia, joka on sopivaa tällaisen kasvatustyön menestyksekkäälle harjoittamiselle. Pääkysymyksen ei suinkaan tarvitse olla yksin oppilaiden laadussa, se voi olla myöskin siinä, miten avarakatseisesti, innostavasti, tehtävään eläytyvästi ja oikein heitä opetetaan.

Kun nyt ensi kertaa olen suorittamassa tehtävääni tässä avajaistilaisuudessa, tahdon Teknillisen korkeakoulun puolesta lausua lämpimät kiitokset viime kesänä eronneille rehtorille ja vararehtorille, professoreille Martti Levón ja Martti Paavola, siitä suuriarvoisesta työstä, jonka he ovat tehneet ennen kaikkea korkeakoulumme, mutta samalla myös koko maan tekniikan hyväksi.

Professori Levón tuli rehtoriksi vuonna 1940, heinäkuun 1 päivänä, hoitaen tehtäviään vuoteen 1943, jolloin hän siirtyi Suomen Teollisuusliiton johtoon. Korkeakoulun onneksi hän palasi joukkoomme v. 1946 tullen määrättyksi uudelleen rehtoriksi, jota virkaa hän sitten hoiti keskeytyksettä kolme kolmivuotista rehtorikautta. Se aika, jonka professori Levón on toiminut rehtorina, on siis ollut harvinaisen pitkä, mutta erikoisen merkityksen se saa niiden monien uudistusten ja korkeakoulun kehittämiseen tähtäävien parannusten tähden, joita hänen johdollaan on kuluineina vuosina saatu aikaan. Ennen kaikkea on mainittava korkeakoulustamme voimassa olleiden asetusten perusteellinen uusiminen, joka professori Levónin rehtorikautena on tapahtunut kaksikin eri kertaa. Professori Hjelmmanin tehtyä vuosina 1937—39 ehdotuksen uutta korkeakouluasetusta varten, joutui sen valmistaminen komitealle, jonka puheenjohtajana professori Levón toimi. Uusi asetusta vahvistettiin jo syksyllä 1941. Kuten tunnettua, muutti sanottu asetusta ja pian sen jälkeen uusittu opetusohjelma ja tutkintösääntö korkeakoulun sekä hallinnon rakennetta että opetustoiminnan järjestelyä hyvin perusteellisesti. Mutta kehityksen kulku pakotti jo v. 1950 ryhtymään säännöksiin tarkistamiseen ja vuodenvaihteessa 1952—53 saatiin uudet asetukset ja niiden ohella myös laki teknillisestä korkeakoulusta hyväksytyiksi. Näidenkin säännöksiin valmistelun johto on ollut professori Levónin käsissä, ja tämän työn hän on suorittanut herpautumattoman energisesti ja määrätietoisesti koko ajan pitäen päämääränään korkeakoulumme ja siinä annettavan teknillisen opetuksen kehittämistä oikeaan suuntaan.

Vielä on syytä mainita professori Levónin rehtorikauden monista tärkeistä tapauksista yksi tärkeimmistä, nimittäin Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen perustaminen. Kunnia tämän laitoksen syntysanojen lausumisesta on tosin annettava professori Hjelmmanille, joka jo v. 1929 avajaispuheessaan asiasta mainitsi ja myöhemminkin piti välttämättömänä erillisen »valtion teknillisen koe- ja tutkimuslaitoksen» aikaansaamista. Tutkimuslaitoksen perustamisen toteuttaminen joutui professori Levónin tarmokkaisesti käsiin heti hänen v. 1940 rehtoriksi tultuaan, ja hän johtikin kysymyksen onnelliseen ratkaisuun varsin nopeasti.

Toiminnan miehenä professori Levón on joutunut korkeakouluumme johtaessaan luonnollisesti moniin vastatuuliinkin. Kun myrskyt ovat korkeakoulualustamme ravistelleet, on tietenkin sen päämies joutunut saamaan

ankarimmat iskut. Kun aika etenee, jäävät nämä myrskynpuuskat kuitenkin unohduksiin, ja professori Levón saa — niin toivon — vain valoisin ajatuksin muistella päättyneen rehtorikauden monia merkkitapauksia. Korkeakoulu tulee kiitollisin mielin merkitsemään historiaansa professori Levónin johtoajan ja liittämään sen kuluessa toteutetut uudistukset ja parannukset hänen nimeensä.

Professori Martti Päävola on toiminut korkeakoulun vararehtorina vuodesta 1943 alkaen, kokonaista kaksitoista vuotta. Tänä pitkänä aikana on hän monien vararehtorille kuuluvien tehtävien lisäksi saanut hoidettavakseen yhä kasvaneen määrän muitakin velvollisuuksia, joita milloin opettajaneuvosto, milloin hallintokollegi on hänelle antanut. Hän on palvelushaluisesti ja taitavasti hänelle ominaisella täsmällisyydellä suorittanut kaikki tehtävänsä, minä uskon, että rehtorilla on ollut hänestä paljon apua ja tukea sellaisissakin asioissa, jotka eivät ole tulleet muiden kolleegojen tietoon. Korkeakoulun puolesta haluan lausua sydämelliset kiitokset professori Päävolalle tästä harvinaisen pitkästä toiminnasta koulumme vararehtorina.

Teille, nuoret tekniikan ylioppilaat, jotka olette tänne pyrkinneet ja nyt hyväksytyiksi tulleet, haluaisin sanoa pari sanaa. Teidän on ollut aikanaan suoritettava oma valintanne tulevaa elämänuraa määrätessänne. Se on ollut vaikea, ehkä vaikeampikin kuin se, jonka korkeakoulu on tehnyt pyrkijöitä karsiessaan. Erehtymisen mahdollisuus on piilemässä kummasakin valinnassa. Ei ole sanottua, että kaikki teistä tulisivat tuntemaan todella sopivansa teknilliselle alalle. Voi olla, että ette ole pystyneet oikein arvioimaan harrastustenne todellista suuntautumista tai kehityskykynne parhaimpia avuja. Niille, jotka mahdollisesti joutuvat opiskellessaan epäilyksien valtaan, tahdon huomauttaa ihmisluonteen erinomaisesta ominaisuudesta, sen sopeutumiskyvystä. Meillä on kyky tahallisesti haluta osaksemme sitä, mikä omaksemme on joutunut. Perehtymällä siihen ja tutkimalla sitä, mitä me olemme tutkimaan joutuneet, me havaitsemme aluksi ikävältäkin tuntuneen muuttuvan mielenkiintoiseksi. Tämä kyky sisältyy vanhaan totuuteen: muuttamalla passiivisen asennoitumisen aktiiviseksi me muutamme myös itsemme, poistamme haluttomuutemme, palautamme iloisuutemme.

Lopetan tämän avajaispuheeni toivottamalla korkeakoulun koko opettajakunnalle miellyttävää ja menestyksellistä vuotta sen suorittaessa tärkeätä teknillistä kasvatus- ja tutkimustyötään. Samalla lausun sekä uudet että vanhat ylioppilaamme tervetulleiksi ja toivon, että alkava vuosi antaisi hyviä tuloksia heidän kasvattaessaan opettajiensa johdolla itseään maamme teknillisen elämän tehtäviä varten.

Heikki Allan Väyrynen.

Teknillisen korkeakoulun mineralogian ja geologian professori Heikki Allan Väyrynen kuoli elokuun 29 pnä 1956.

Prof. Väyrynen syntyi Pielisjärvellä 18. 5. 1888. Tultuaan ylioppilaaksi 1909 hän ryhtyi opiskelemaan Helsingin yliopistossa pääaineenaan mineralogia ja geologia. Hän valmistui filosofian kandidaatiksi 1915 ja filosofian tohtoriksi 1922.

Prof. Väyrysen ensi kosketus Teknilliseen korkeakouluun juontaa alkunsa jo vuodelta 1917, jolloin hän toimi aluksi mineralogian ja geologian assistenttina ja joitakin vuosia myöhemmin saman aineen ylimääräisenä opettajana, tosin vain lyhyen aikaa. Kun Teknillisen korkeakoulun mineralogian ja geologian lehtorinvirka vuodenvaihteessa 1937—38 muutettiin samojen aineiden professorinviraksi, siirtyi hän jälleen korkeakoulun piiriin ensin vuonna 1939 v. t. professorina ja saatuaan nimityksen tammikuun 5 pnä 1940 mineralogian ja geologian ensimmäisenä vakinaisena professorina. Professorinvirkaansa hän ehti näin ollen hoitaa runsaasti 17 vuoden ajan. Prof. Väyrynen siirtyi täysinpalvelleena eläkkeelle heinäkuun 1 pnä 1956.

Prof. Väyrynen toimi vuorimieskillan oltermannina killan perustamisesta alkaen.

Pekka Kirjakka.

Syyskuun 19 päivänä 1955 kuoli professori Pekka Kirjakka. Näin sammui yllättäen elämä, jonka kaari, utteran työpäivän tuloksena, jo oli kohonnut korkealle ja joka edelleen oli nousemassa.

Pekka Kirjakka syntyi tammikuun 22 päivänä 1914. Suoritettuaan diplomi-insinööritutkinnon Teknillisessä Korkeakoulussa v. 1936, hän väitelti tekniikan tohtoriksi vuonna 1943.

Toimittuaan vuodesta 1937 alkaen teollisuudessa, nimitettiin Kirjakka Teknillisen Korkeakoulun orgaanisen kemian teknologian professoriksi vuonna 1947. Seuraavana vuonna hänet valittiin kemian osaston johtajaksi ja laboratorion prefektiksi, joita tehtäviä hän hoiti kuolemaansa saakka. Kemian osasto muistaa kiittolisuudella hänen toimintansa osaston hyväksi.

Mutta professori Kirjakka ennätti myöskin suorittaa laajaa ja arvokasta tutkimustyötä, jonka tavoitteena useimmiten oli kotimaisen kemiallisen teollisuuden tuotannon laajentaminen kotimaista raaka-ainetta käyttämällä.

Erikoisesti mäntyöljyn kemiallinen jalostaminen oli hänen kiinnostuksensa kohteena.

Pekka Kirjakka oli niitä harvinaisia ihmisiä, joilla monista tehtävistään huolimatta ei tunnu olevan kiirettä. Hänellä oli kuuntelemisen taito. Hän oli olemukseltaan ystävällinen, auttavainen ja tasapuolinen.

Vaikka Pekka Kirjakan elämänlanka katkesi varhain, oli hänen sisäinen, henkinen kehityksensä kuitenkin ehkä jo saavuttanut päämääränsä.

II. Hallitus ja hallinto.

Neuvottelukunta.

Syyskuun 1 päivänä 1955 alkaneeksi kolmivuotiskaudeksi kauppa- ja teollisuusministeriö kutsui elokuun 24 päivänä 1955 korkeakoulun neuvottelukunnan puheenjohtajaksi vuorineuvos *Lauri Sakari Heleniuksen*, varapuheenjohtajaksi toimitusjohtaja *Petri Baldur Brykin* sekä jäseniksi akateemikko *Hugo Alvar Henrik Aallon*, pääjohtaja *Gunnar Robert Alarik Hernbergin*, pääjohtaja *Paavo Mikko Honkajuuren*, apulaispääjohtaja *Aarne Valentin Härkösen*, toimitusjohtaja *Kustaa Aulis Ferdinand Junttilan*, kauppalaninsinööri *Jorma Ilmari Kilven*, tekniikantohtori *Voitto Valdemar Kolhon*, teknillisen johtajan *Alarik Mettälän*, yli-insinööri *Viljo Johannes Rinteen* ja pääjohtaja *Väinö Vilhelm Seppälän*. Neuvottelukunnan sihteerinä on toiminut diplomi-insinööri *Leo Suurla*. Neuvottelukunta on pitänyt yhden kokouksen. Työvaliokunnan kokouksia on ollut kaksi.

Opettajaneuvosto.

Opettajaneuvosto, jonka puheenjohtajana on rehtori ja jäseninä kaikki korkeakoulun professorit, on kokoontunut 16 kertaa. Opettajaneuvostoon ovat kuuluneet seuraavat professorit: *Martti Albert Levón*, *Johan Sigfrid Sirén*, *Veikko Kalervo Noponen*, *Evert Johannes Nyström*, *Henrik Probus Ossian Solitander*, *Rolf Helmer Roschier*, *Sten Einar Stenij*, *Kalle Väisälä*, *Martti Johannes Paavola*, *Heikki Allan Väyrynen*, *Otto-Iivari Meurman*, *Arvo Albin Johannes Ylinen*, *Urpo Jyry Kullervo Tikka*, *Jaakko Juhani Rahola*, *Heikki Tapio Pellinen*, *Pentti Veikko Kaitera*, *Jaarli Johannes Jauhiainen*, *Eino Markus Niini*, *Erkki Aukusti Laurila*, *Jorma Olavi Serlachius*, *Kauko Nestor Järvinen*, *Kurt Heikki Olavi Erämetsä*, *Risto Tapani Hukki*, *Pekka Kirjakka* (19. 9. 1955 saakka), *Kaarlo Ståhlberg*, *Veikko*

Pentti Johannes Laasonen, Matti Haakon Tikkanen, Tauno Olavi Pyökäri, Hilding Ekelund, Reino Antero Hirvonen, Tauno Erkki Häyrinen, Reino Olavi Näsänen (31. 12. 1955 saakka), Veli Antero Pernaja, Jaakko Robert Wuolijoki, Ohto Antero Kaarle Oksala, Karl Vilhelm Helenelund, Per-Holger Sahlberg, Heikki Miekko-oja, Torsti Rafael Verkkola, Gustaf Arthur Nyman, Arvid Konstantin Wiiala, Viljo Nikolai Kuuskoski, Lauri Olavi af Heurlin, Nils-Erik Wickberg (1. 1. 1956 lukien), Bruuno Kivisalo (1. 7. 1956 lukien) ja Hans Blomberg (1. 8. 1956 lukien).

Rehtori ja vararehtori.

Korkeakoulun rehtorina lukuvuonna 1955—56 on ollut professori *Jaakko Juhani Rahola* ja vararehtorina professori *Erkki Aukusti Laurila*.

Lokakuun 14 päivänä 1955 Valtioneuvosto määräsi professori *Johan Sigfrid Sirénin* lokakuun 14 päivästä 1955 lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään nykyisen vararehtorin toimikauden loppuun saakka, hoitamaan Teknillisen korkeakoulun vararehtorin tehtäviä, silloin kun vararehtori on estynyt niitä hoitamasta.

Hallintokollegi, osastonjohtajat ja osastokollegit.

Hallintokollegi, jonka muodostavat rehtori puheenjohtajana, vararehtori ja osastonjohtajat, on kokoontunut 26 kertaa.

Yleisen osaston johtajana on ollut professori *Sten Einar Stenij*. Osastokollegi, jonka muodostavat osaston professorit ja apulaisprofessorit sekä näitä virkoja hoitamaan määrättyt henkilöt ynnä muut kollegin jäseniksi määrättyt osaston opettajat, on kokoontunut 12 kertaa.

Teknillisen fysiikan osaston johtajana on ollut professori *Erkki Aukusti Laurila*. Hänen virkavapautensa aikana lokakuun 1 päivästä alkaen joulukuun 15 päivään 1955 saakka on professori *Pentti Laasonen* ollut määrättyä hoitamaan osastonjohtajan tehtäviä. Osastokollegi on kokoontunut 9 kertaa.

Rakennusinsinööriosaston johtajana on ollut professori *Henrik Probus Ossian Solitander*. Osastokollegi on kokoontunut 32 kertaa.

Koneinsinööriosaston johtajana on ollut professori *Eino Markus Niini*. Osastokollegi on kokoontunut 23 kertaa.

Sähkötekniillisen osaston johtajana on ollut professori *Jaarli Johannes Jauhainen* kesäkuun 30 päivään 1956 saakka ja professori *Tauno Olavi Pyökäri* heinäkuun 1 päivästä 1956 lukien. Osastokollegi on kokoontunut 22 kertaa.

Puunjalostusosaston johtajana on ollut professori *Rolf Helmer Roschier*. Osastokollegi on kokoontunut 11 kertaa.

Kemian osaston osastonjohtajan, professori *Pekka Kirjakan* kuoltua syyskuun 19 päivänä 1955, valittiin osastonjohtajaksi lokakuun 1 päivästä 1955 lukien professori *Jyry Kullervo Tikka* heinäkuun 1 päivänä 1953 alkaneen kolmivuotiskauden jäljelläolevaksi ajaksi. Heinäkuun 1 päivästä 1956 lukien on osastonjohtajana ollut professori *Gustaf Arthur Nyman*. Osastokollegi on kokoontunut 12 kertaa.

Vuoriteollisuusosaston johtajana on ollut professori *Risto Tapani Hukki*. Osastokollegi on kokoontunut 8 kertaa.

Maanmittausosaston johtajana on ollut professori *Reino Antero Hirvonen*. Osastokollegi on kokoontunut 16 kertaa.

Arkkitehtiosaston johtajana on ollut professori *Otto-I. Meurman*. Osastokollegi on kokoontunut 16 kertaa.

Kun kolmivuotiskausi, joksi osastonjohtajat ovat valitut, päättyi kesäkuun 30 päivänä 1956, opettajaneuvosto kokouksessaan toukokuun 8 päivänä 1956 suoritti osastonjohtajien valinnan heinäkuun 1 päivänä 1956 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi. Osastonjohtajat vaihtuivat vain sähköteknillisellä ja kemian osastoilla edelläesitetyn mukaisesti.

Professori *Erkki Laurilan* tultua edelleen valituksi teknillisen fysiikan osaston osastonjohtajaksi, opettajaneuvosto alisti vaalin kauppa- ja teollisuusministeriön ratkaistavaksi, koska professori *Laurila*, joka on teknillisen fysiikan osaston ainoa professorinviran haltija, on määrätty Teknillisen korkeakoulun vararehtoriksi. Kauppa- ja teollisuusministeriö ilmoitti toukokuun 23 päivänä 1956, että sanotun vaalin tulosta saadaan noudattaa tässä tapauksessa toistaiseksi.

Osakuntien inspektorit.

Osakuntien inspektorit. Suomenkielisen osakunnan inspektorina on ollut rehtori *Jaakko Rahola* ja hänen tultuaan estyneeksi hoitamaan inspektorin tehtäviä vahvisti hallintokollegi lokakuun 31 päivänä 1955 osakunnan tekemän ehdotuksen, että rehtori *Raholan* inspektorin toimikauden jäljelläolevaksi ajaksi, vuoden 1957 loppuun saakka, osakunnan v. t. inspektoriksi valittaisiin professori *Antero Pernaja*.

Ruotsinkielisen osakunnan inspektorina on ollut professori *Hilding Ekelund*.

Kanslia.

Korkeakoulun sihteerin virkaa on lukuvuoden aikana edelleen hoitanut lainopin kandidaatti *Heikki Lauri Ailio* kauppa- ja teollisuusministeriön elokuun 8 päivänä 1955 myönnettyä lakitieteenlisenssiaatti, varatuomari *Erkki Olavi Johannes Ailiolle* jatkettua virkavapautta syyskuun 1 päivästä 1955 lukien vuoden 1956 loppuun saakka.

Taloudenhoitajana on toiminut varatuomari *Yrjö Vilhelm Tornivuori*.

Helmikuun 17 päivänä 1956 annetulla asetuksella (N:o 104) eräiden kauppaja- ja teollisuusministeriön alaisten hallinnonhaarojen virkojen ja toimien perustamisesta ja muuttamisesta perustettiin teknilliseen korkeakouluun kirjaajan toimi, johon toimeen huhtikuun 9 päivänä 1956 nimettiin neiti *Ester Helena Suomaa* huhtikuun 1 päivästä 1956 lukien.

Varanotaari *Majlis Viittasen* erottua ylimääräisen kanslistin toimesta maaliskuun 31 päivästä 1956 lukien määrättiin toimeen toukokuun 7 päivänä 1959 maat. metsät. kand. *Marjatta Salmenkivi* toukokuun 1 päivästä 1956 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään.

III. Opettajat ja opetus.

1. Professorinvirat.

Uusia professorinvirkoja.

Helmikuun 17 päivänä 1956 annetulla asetuksella (N:o 104) eräiden kauppaja- ja teollisuusministeriön alaisten hallinnonhaarojen virkojen ja toimien perustamisesta ja muuttamisesta perustettiin Teknilliseen korkeakouluun *ydinfysiikan* professorinvirka.

Eroamisiän saavuttamisesta huolimatta virassaan pysymään oikeutetut professorit.

Valtioneuvosto oikeutti helmikuun 16 päivänä 1956 arkkitehtuurin professorin *Johan Sigfrid Sirénin* eroamisiän saavuttamisesta huolimatta pysymään virassaan edelleen toukokuun 27 päivään 1957 saakka.

Eroamisia professorinvirasta.

Professori, tekniikantohtori *Pekka Kirjakan* syyskuun 19 päivänä 1955 tapahtuneen kuoleman johdosta tuli orgaanisen kemian teknologian professorinvirka avoimeksi.

Joulukuun 31 päivänä 1955 erosi professori, filosofiantohtori *Reino Olavi Näsänen* fysikaalisen ja sähkökemian professorinvirasta Tasavallan Presidentin nimitettyä hänet Helsingin Yliopiston epäorgaanisen kemian professoriksi tammikuun 1 päivästä 1956 lukien.

Kesäkuun 30 päivänä 1956 erosi professori, tekniikantohtori *Arvo Albin Johannes Ylinen* lentotekniikan professorinvirasta Tasavallan Presidentin nimitettyä hänet Teknillisen korkeakoulun rakennusstatiiikan professoriksi heinäkuun 1 päivästä 1956 lukien.

Tasavallan Presidentti myönsi kesäkuun 1 päivänä 1956 tekemällään päätöksellä professori *Heikki Allan Väyrysellä* hänen pyytämänsä eron korkeakoulun mineralogian ja geologian professorinvirasta kesäkuun 30 päivästä 1956 lukien.

Virkaanastujaisesitelmät.

Marraskuun 15 päivänä 1955 pidettiin korkeakoulussa seuraavat virkaanastujaisesitelmät:

huoneenrakennustekniikan professori *Viljo Nikolai Kuuskoski* aiheesta: »Kerrostalojen rakennusrungon viimeaikaisesta kehityksestä» sekä kansantalouden professori *Lauri Olavi af Heurlin* aiheesta »Tekniikka ja talous».

Huhtikuun 24 päivänä 1956 piti rakennustaiteen historian ja tyyliopin professori *Nils-Erik Wickberg* virkaanastujaisesitelmän aiheesta: »Nykyajan rakennustaiteen sukujuuria».

Uusia professorinimityksiä.

Korkeakoulun rakennustaiteen historian ja tyyliopin professorinvirkaa oli säädettyssä ajassa hakenut arkkitehti *Nils-Erik Wickberg*. Kun asiantuntijat, professorit *Erik Lundberg* ja *Gregor Paulsson* Ruotsista sekä professori *Lars Pettersson* olivat antaneet lausuntonsa, joissa he pitivät hakijaa pätevänä kyseiseen professorinvirkaan, ja kun opettajaneuvosto oli päättänyt, ettei hakijan tarvitse pitää näyteluentoa opettajakykynsä osoittamiseksi, opettajaneuvosto marraskuun 1 päivänä 1955 päätti yksimielisesti julistaa arkkitehti Wickbergin päteväksi kyseiseen virkaan ja tehdessään virkaehdotuksen kauppa- ja teollisuusministeriölle yksimielisesti asettaa hänet ensimmäiselle ja ainoalle ehdokassijalle. Tasavallan Presidentti nimitti joulukuun 23 päivänä 1955 tekemällään päätöksellä tammikuun 1 päivästä 1956 lukien arkkitehti Nils-Erik Wickbergin rakennustaiteen historian ja tyyliopin professorinvirkaan.

Korkeakoulun rakennusstatiiikan professorinvirkaa olivat säädettyssä ajassa hakeneet professori, tekniikantohtori *Arvo Ylinen* ja tekniikantohtori *Kyösti Angervo*. Kun asiantuntijat professori *O. Hannelius* sekä professorit *Hjalmar Granholm* ja *Henrik Nylander* Ruotsista olivat hakijoiden pätevyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä antaneet lausuntonsa, joissa he pitivät molempia viran hakijoita pätevinä kyseiseen professorinvirkaan, ja kun opettajaneuvosto oli päättänyt, ettei viran hakijoiden tarvitse pitää näyteluentoa opettajakykynsä osoittamiseksi, opettajaneuvosto huhtikuun 24 päivänä 1956 päätti yksimielisesti julistaa molemmat viranhakijat professori Ylisen ja tekniikantohtori Angervon päteviksi rakennusstatiiikan professorinvirkaan ja tehdessään virkaehdotuksen kauppa- ja teollisuusministeriölle asettaa professori Ylisen ensimmäiselle ja tekniikantohtori

Angervon toiselle ehdokassijalle. Tasavallan Presidentti nimitti kesäkuun 29 päivänä 1956 tekemällään päätöksellä heinäkuun 1 päivästä 1956 lukien professori Arvo Ylisen rakennusstatiiikan professorinvirkaan.

Korkeakoulun *sillanrakennuksen* professorinvirkaa oli säädettyssä ajassa hakenut diplomi-insinööri *Bruno Kivisalo*. Kun asiantuntijat professori *O. Hannelius* ja yli-insinööri *Harald Backman* sekä professori *Georg Wästlund* Ruotsista olivat antaneet hakijan pätevyydestä lausuntonsa, joissa professori Hannelius ja yli-insinööri Backman pitivät viran hakijaa pätevänä kyseiseen professorinvirkaan, jotavastoin professori Wästlund ei pitänyt häntä siihen pätevänä, ja kun hakija oli pitänyt näyteluennon opettajakykynsä osoittamiseksi, opettajaneuvosto istunnossaan huhtikuun 24 päivänä 1956 päätti yksimielisesti julistaa diplomi-insinööri Kivisalon päteväksi sillanrakennuksen professorinvirkaan ja tehdessään virkaehdotuksen kauppa- ja teollisuusministeriölle asettaa hänet ensimmäiselle ja ainoalle ehdokassijalle. Tasavallan Presidentti nimitti kesäkuun 29 päivänä 1956 tekemällään päätöksellä heinäkuun 1 päivästä 1956 lukien diplomi-insinööri Bruno Kivisalon sillanrakennuksen professorinvirkaan.

Korkeakoulun *teoreettisen sähkötekniikan* professorinvirkaa olivat säädettyssä ajassa hakeneet tekniikantohtori *Hans Blomberg* ja tekniikanlensisiaatti *Erkki Voipio*, joille oli myönnetty pätevyitymisaikaa kesäkuun 1 päivään 1955 saakka. Asiantuntijoista professorit *Svante v. Zweyberg* ja *Niels Knudsen* pitivät hakijain pätevyydestä ja keskinäisestä etevämyydestä antamissaan lausunnoista molempia viranhakijoita pätevinä teoreettisen sähkötekniikan professorinvirkaan, kun taas professori *Stig Ekelöf* piti tekniikantohtori Voipiota epäpäteväenä kyseiseen professorinvirkaan. Senjälkeen kun viranhakijat olivat pitäneet näyteluennon opettajakykynsä osoittamiseksi, opettajaneuvosto istunnossaan toukokuun 22 päivänä 1956 päätti yksimielisesti julistaa tekniikantohtorit Blombergin ja Voipion päteviksi teoreettisen sähkötekniikan professorinvirkaan ja tehdessään virkaehdotuksen kauppa- ja teollisuusministeriölle asettaa tekniikantohtori Blombergin ensimmäiselle ja tekniikantohtori Voipion toiselle ehdokassijalle. Tasavallan Presidentti nimitti heinäkuun 19 päivänä 1956 tekemällään päätöksellä elokuun 1 päivästä 1956 lukien tekniikantohtori Hans Blombergin teoreettisen sähkötekniikan professorinvirkaan.

Virkavapaudet.

Kauppa- ja teollisuusministeriö myönsi toukokuun 9 päivänä 1955 apulaisprofessori *Pekka A. O. Jauholla* virkavapautta fysiikan apulaisprofessorin virasta avoinna olevan fysiikan professorinviran hoitamista varten heinäkuun 1 päivästä 1955 lukien toistaiseksi ja enintään siihen saakka, kunnes virka vakinaisesti täytetään kuitenkin vain saman vuoden loppuun

saakka. Fysiikan apulaisprofessorin viran väliaikaiseksi hoitajaksi määräsi opettajaneuvosto huhtikuun 26 päivänä 1955 heinäkuun 1 päivästä 1955 alkaen filosofiantohtori *K. V. Laurikaisen* toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään.

Opettajaneuvosto myönsi toukokuun 27 päivänä 1955 apulaisprofessori *Pekka A. O. Jauholla* vapautuksen fysiikka II-luentosarjan hoitamisesta syyskuun 1 päivän ja marraskuun 30 päivän 1955 välisenä aikana luentosarjan pitämistä varten Lundin yliopistossa hänelle myönnetyn dosenttistipendin turvin. Fysiikka II-luentosarjaa hoitamaan määrättiin kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatustosaston osastopäällikkö, ylijohtaja *Aarno Mauritz Niini* syyskuun 1 päivän ja marraskuun 30 päivän 1955 välisenä aikana.

Opettajaneuvosto myönsi helmikuun 28 päivänä 1956 vt. apulaisprofessori *K. V. Laurikaiselle* virkavapautta fysiikan apulaisprofessorinvirasta maaliskuun 1 päivän ja toukokuun 15 päivän 1956 väliseksi ajaksi. Professori *Erkki A. Laurila* ja apulaisprofessori *Pekka Jauho* määrättiin tänä aikana hoitamaan kumpikin puolet fysiikan apulaisprofessorinvirkaan kuuluvasta opetusvelvollisuudesta.

Kauppa- ja teollisuusministeriö myönsi syyskuun 28 päivänä 1955 teknillisen fysiikan professorille *Erkki A. Laurilalle* vapautuksen hänen virkatehtävistään lokakuun 1 päivän ja joulukuun 15 päivän 1955 välisenä aikana tutustumista varten USA:n atomienergiateollisuuteen sekä tämän alan tutkimus- ja koulutustoimintaan. Osaa teknillisen fysiikan professorinvirkaan kuuluvasta opetuksesta on hoitanut filosofianlisensiaatti *Ilppo Simo Louhivaara*; professori Laurila on kevätlukukauden aikana hoitanut professorinvirkaan kuuluvaa opetusvelvollisuuttaan lisäämällä luentojen, harjoitusten ja seminaarien määrää.

Opettajaneuvosto myönsi marraskuun 1 päivänä 1955 professori *Kalle Väisälälle* virkavapautta sairauden perusteella marraskuun 1955 ajaksi matematiikan professorinvirasta. Professorinvirkaan kuuluvia opetustehtäviä on tänä aikana hoitanut filosofiantohtori *Ilppo Simo Louhivaara* sekä osaksi filosofiantohtori *Paul Kustaanheimo*.

Kauppa- ja teollisuusministeriö myönsi maaliskuun 28 päivänä 1956 professori Heikki Väyrykselle virkavapautta sairauden perusteella maaliskuun 15 päivästä toukokuun 14 päivään 1956 saakka mineralogian ja geologian professorinvirasta. Professorinvirkaan kuuluvaa mineralogia ja geologia I:n opetusta on hoitanut filosofianmaisteri *Ilpo O. Laiti* assistenttien huolehtiessa harjoituksista. Yleinen geologia päätettiin luennoida kokonaisuudessaan uudelleen syyslukukauden 1956 aikana.

Korkeakoulun rehtori myönsi professori *Karl Vilhelm Helenelundille* virkavapautta pohjarakennuksen ja maarakennusmekaniikan professorin-

virasta 7. 5.—19. 5. 1956 väliseksi ajaksi opintomatkaa varten ulkomaille. Kauppa- ja teollisuusministeriö myönsi hänelle edelleen samaa tarkoitusta varten virkavapautta 22. 5.—31. 5. 1956 väliseksi ajaksi.

Kauppa- ja teollisuusministeriö myönsi toukokuun 29 päivänä 1956 professori *Pentti Laasoselle* virkavapautta lujusopin professorinvirasta ajaksi 1. 8. 1956—31. 5. 1957 toimimista varten tänä aikana vierailevana professorina Californian yliopistossa.

Rehtorin opetusvelvollisuuden hoito.

Laivanrakennusopin professorin *Jaakko Raholan* tultua heinäkuun 1 päivästä 1955 lukien määrätyksi korkeakoulun rehtoriksi määräsi opettajaneuvosto elokuun 1 päivänä 1955 tekniikanlisenasiaatti *Jan-Erik Janssonin* hoitamaan *laivanrakennuksen* professorinvirkaa heinäkuun 1 päivästä 1955 lukien toistaiseksi ja enintään kesäkuun 30 päivään 1956 saakka, jota määräystä opettajaneuvosto toukokuun 22 päivänä 1956 jatkoi edelleen heinäkuun 1 päivästä 1956 lukien toistaiseksi ja enintään kesäkuun 30 päivään 1957 saakka.

Avoinna olevien professorinvirkojen täyttäminen ja hoito.

Fysiikan professorinvirkaa olivat toukokuun 17 päivänä 1954 päättyneen hakuajan kuluessa hakeneet professori *Väinö Hovi*, filosofiantohtori *Pekka Jauho*, professori *Martti Kantola*, filosofiantohtori *Unto Korhonen*, filosofiantohtori *K. V. Laurikainen*, apulaisprofessori *Aarno Niini* ja filosofianlisenasiaatti *Pentti Tuomikoski*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevoitymisaika hakuajan päättymisestä lukien. Tämän ajan kuluessa professori Kantola ja ylijohtaja Niini peruuttivat hakemuksensa. Professorit *G. Borelius* ja *Kai Siegbahn* Ruotsista sekä professori *Egil Hylleraas* Norjasta lupautuivat opettajaneuvoston pyynnöstä antamaan asiantuntijalausuntonsa viranhakijain pätevyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä.

Fysiikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut apulaisprofessori *Pekka Jauho* sekä hänen osittaisen virkavapautensa aikana 1. 9.—30. 11. 1955 osittain filosofiantohtori, ylijohtaja *Aarno Mauritz Niini*.

Rautatienrakennuksen sekä maa- ja tienrakennuksen professorinvirkaa olivat toukokuun 31 päivänä 1954 päättyneen hakuajan kuluessa hakeneet tekniikantohtori *Reino Jalmari Castrén*, diplomi-insinööri *Arvo E. Leino*, diplomi-insinööri *Kalervo Johannes Savolainen*, teknillinen tarkastaja *Väinö Skogström* ja diplomi-insinööri *Olavi Antero Taivainen*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevoitymisaika hakuajan päättymisestä lukien. Elokuun 23 päivänä 1956 peruutti tekniikantohtori Castrén professorinviran hake-

muksensa. Asiantuntijalausuntonsa hakijain pätevyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä ovat opettajaneuvoston pyynnöstä lupautuneet antamaan professori *E. J. Lehto*, professori *O. D. Laerum* Norjasta ja professori *P. H. Bendtsen* Tanskasta, joista professori Laerum jo huhtikuun 27 päivänä 1956 on jättänyt lausuntonsa.

Rautatienrakennuksen sekä maa- ja tienrakennuksen professorinvirkaan kuuluvaa opetusta lukuvuoden aikana on hoitanut professori *Eino Johannes Lehto*.

Radiotekniikan professorinviran oltua avoimeksi julistettuna hakivat sitä maaliskuun 11 päivänä 1955 päättyneen hakuajan kuluessa diplomi-insinöörit *Pekka Ahonen* ja *Timo V. Kytöniemi*, tekniikanlisensiaatti *Pentti Mattila* ja filosofiantohtori *Matti Siukola*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevoitymisaika hakuajan päättymisestä lukien. Toukokuun 8 päivänä 1956 päätti opettajaneuvosto pyytää asiantuntijalausuntoja hakijain pätevyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä seuraavilta henkilöiltä: professori *Viljo Ylöstalolta*, tekniikantohtori *J. Pohjanpalolta* ja yli-insinööri *K. V. Sainiolta* sekä professori *Erik Löfgreniltä* Tukholmasta ja professori *Jörgen Rybneriltä* Kööpenhaminasta.

Radiotekniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut diplomi-insinööri *Timo V. Kytöniemi*.

Mineralogian ja geologian professorinviran oltua avoimeksi julistettuna hakivat sitä huhtikuun 25 päivänä 1956 päättyneen hakuajan kuluessa filosofiantohtorit *Erkki Aurola*, *Maunu Härme*, *Simo Kaitaro*, *Vladi Marmo*, *Aimo Mikkola*, *Ahti Simonen*, *Oke Vaasjoki* ja *Aleksis v. Volborth*, filosofianlisensiaatti *K. J. Neuvonen* sekä filosofiankandidaatti *Veikko Pääkkönen*. Toukokuun 8 päivänä 1956 päätti opettajaneuvosto pyytää professori *Heikki Väyrystä* ja filosofiantohtori *Paavo Haapalaa* sekä professoreja *Nils H Magnussonia* ja *Olof Ödmania* Ruotsista asiantuntijoina antamaan lausuntonsa hakijain pätevyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä. Professori Ödmanin kieltäydyttyä tästä tehtävästä, päätettiin toiseksi ulkomaiseksi asiantuntijaksi pyytää professori *Sven Cavelin* Ruotsista.

Opettajaneuvosto määräsi toukokuun 29 päivänä 1956 filosofiantohtori *Erkki Aurolan* hoitamaan mineralogian ja geologian professorinvirkaa heinäkuun 1 päivästä lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään kuitenkin enintään kesäkuun 30 päivään 1957 saakka.

Ydinfysiikan professorinviran oltua avoimeksi julistettuna hakivat sitä toukokuun 12 päivänä 1956 päättyneen hakuajan kuluessa filosofiankandidaatti *R. V. Gåsström*, filosofianlisensiaatti *K. V. Laurikainen* ja apulaisprofessori *Pekka Jauho*. Opettajaneuvosto päätti toukokuun 29 päivänä 1956 valita seuraavat henkilöt asiantuntijoina antamaan lausuntonsa hakijain pätevyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä: professorit *Torsten Gustafsson* Ruotsista, *Egil A. Hylleraas* Norjasta ja *Freeman J.*

Dyson Pohjois-Amerikan yhdysvalloista sekä näiden varalle professori *Niels Bohr* Tanskasta; näistä kuitenkin sekä professori *Gustafsson* että professori *Bohr* ovat kieltäytyneet asiantuntijan tehtävästä.

Opettajaneuvosto määräsi elokuun 1 päivänä 1956 professori *Erkki Laurilan* hoitamaan puolta ja apulaisprofessori *Pekka A. O. Jauhon* samoin puolta ydinfysiikan professorinvirkaan kuuluvasta opetusvelvollisuudesta elokuun 1 päivästä 1956 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, kuitenkin enintään kesäkuun 30 päivään 1957 saakka.

Lämpötekniikan ja koneopin professorinviran oltua haettavaksi julistettuna haki sitä toukokuun 12 päivänä 1956 päättyneen hakuajan kuluessa tekniikantohtori *Henrik Ryti*. Toukokuun 29 päivänä 1956 opettajaneuvosto päätti pyytää professori *Jarl Salinia* sekä professoreita *L. V. Lage Malmia* ja *Paul Åbergia* Tukholmasta sekä heistä jonkun kieltäytyessä professori *K. A. Meldahlia* Kööpenhaminasta antamaan asiantuntijana lausuntonsa tohtori *Rytin* pätevyydestä lämpötekniikan ja koneopin professorinvirkaan.

Lämpötekniikan ja koneopin professorinvirkaan kuuluva opetus on lukuvuoden aikana kesäkuun 30 päivään 1956 saakka ollut järjestettynä siten, että teknillisen lämpöopin opetusta on hoitanut professori *Hj. Brotherus*, höyrykattiloiden opetusta professori *Harald Kyrklund* sekä voimakoneiden opetusta professorit *Per-Holger Sahlberg* ja *Torsti Verkkola* sekä diplomi-insinööri *Helge Haavisto*. Toukokuun 22 päivänä 1956 määräsi opettajaneuvosto tekniikantohtori *K. J. Henrik Rytin* hoitamaan lämpötekniikan ja koneopin professorinvirkaan kuuluvaa opetusvelvollisuutta heinäkuun 1 päivästä 1956 alkaen toistaiseksi, kuitenkin enintään kesäkuun 30 päivään 1957 saakka.

Koneenrakennusopin (höyrytekniikan) professorinviran oltua avoimeksi julistettuna ei virkaan toukokuun 12 päivänä 1956 päättyneen hakuajan kuluessa ilmaantunut ketään hakijaa. Opettajaneuvosto päätti toukokuun 29 päivänä 1956, että professorinviran täyttäminen ja viran uudelleen auki-julistaminen jätettäisiin toistaiseksi.

Koneenrakennusopin professorinvirkaan kuuluvaa opetusta lukuvuoden aikana on hoitanut professori *Per-Holger Sahlberg* kesäkuun 30 päivään 1956 saakka. Toukokuun 22 päivänä 1956 opettajaneuvosto määräsi professorit *Per-Holger Sahlbergin* ja *Harald Kyrklundin* hoitamaan koneenrakennusopin professorinvirkaan kuuluvaa opetusvelvollisuutta heinäkuun 1 päivästä 1956 alkaen toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, kuitenkin enintään kesäkuun 30 päivään 1957 saakka.

Avoinna olevaan *tekstiiliteknologian* professorinvirkaan kuuluva opetus on lukuvuoden aikana heinäkuun 1 päivästä 1955 alkaen ollut järjestettynä siten, että tekstiiliraaka-aineopin opetusta on hoitanut diplomi-insinööri *Esko Kai Brax* ja sidosopin opetusta diplomi-insinööri *Osmo Vuorio*.

Avoinna olevaan *epäorgaanisen kemian teknologian* professorinvirkaan kuuluvaa opetusta lukuvuoden aikana heinäkuun 31 päivään 1955 saakka ovat hoitaneet professori *Olavi Erämetsä* ja tekniikantohtori *Seppo Wilska* sekä elokuun 1 päivästä 1955 lukuvuoden loppuun tekniikantohtori *Wilska*.

Avoinna olevaan *orgaanisen kemian teknologian* professorinvirkaan kuuluvaa opetusta lukuvuoden aikana alkaen lokakuun 1 päivästä 1955 on hoitanut tekniikantontori *Paavo Kajanne*.

Fysikaalisen ja sähkökemian professorinviran tultua avoimeksi joulukuun 31 päivänä 1955 kyseiseen professorinvirkaan kuuluvaa opetusvelvollisuutta kevätlukukauden aikana ovat hoitaneet professori *Reino Näsänen* ja tekniikantohtori *Pekka Kivalo*.

Avoinna olleeseen *rakennustaiteen historian ja tyyliopin* professorinvirkaan kuuluvaa opetusta syyslukukauden 1955 aikana on hoitanut arkkitehti *Nils-Erik Wickberg*.

Avoinna olleeseen *rakennusstatikan* professorinvirkaan kuuluvaa opetusta lukuvuoden aikana ovat hoitaneet professori *Herman Ossian Hannelius* ja tekniikantohtori *Kyösti Angervo*.

Avoinna olleeseen *sillanrakennuksen* professorinvirkaan kuuluvaa opetusta lukuvuoden aikana on hoitanut professori *Herman Ossian Hannelius*.

Avoinna olleeseen *teoreettisen sähkötekniikan* professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut tekniikantohtori *Hans Blomberg*.

Kauppa- ja teollisuusministeriö hyväksyi elokuun 30 päivänä 1956 opettajaneuvoston tekemän esityksen, että avoinna olevan vaihtuvan ruotsinkielisen professorinviran opetusalaksi määrättäisiin *teoreettinen sähkötekniikka*.

2. Dosentit.

Dosentti, filosofiantohtori *Uuno Pesonen* määrättiin joulukuun 20 päivänä 1955 pitämään *tasotuslaskun* luennot opetusohjelman mukaisesti kevätlukukauden 1956 aikana.

Dosentti, tekniikantohtori *Mauno Kajamaa* määrättiin joulukuun 20 päivänä 1955 pitämään *kartografian* luennot opetusohjelman mukaisesti kevätlukukauden 1956 aikana.

Dosentti, tekniikantohtori *Reino Castrén* määrättiin tammikuun 16 päivänä 1956 luennoimaan *liikennetaloutta* kevätlukukauden 1956 aikana.

Dosentti, tekniikantohtori *Sven S. A. Karlsson* on ollut kevätlukukaudella 1956 määrätynä pitämään luentoja *heikkovirtatekniikassa*.

3. Lehtorinvirat.

Avoinna olevaa *saniteettitekniikan* lehtorinvirkaa määrättiin toukokuun 10 päivänä 1955 edelleen hoitamaan diplomi-insinööri *Juho Saarto* heinäkuun 1 päivästä 1955 lukien kesäkuun 30 päivään 1956 saakka sekä touko-

kuun 22 päivänä 1956 samoin edelleen heinäkuun 1 päivästä 1956 alkaen kesäkuun 30 päivään 1957 saakka.

Avoinna olevaa *rakennetekniikan* lehtorinvirkaa määrättiin kesäkuun 8 päivänä 1955 edelleen hoitamaan diplomi-insinööri *Reino Sopanen* syyskuun 1 päivästä 1955 lukien elokuun 31 päivään 1956 saakka.

Avoinna olevaa *geodesian* lehtorinvirkaa määrättiin joulukuun 7 päivänä 1954 edelleen hoitamaan diplomi-insinööri *Into Seppo Härmälä* tammikuun 1 päivästä 1955 lukien joulukuun 31 päivään 1955 saakka sekä joulukuun 20 päivänä 1955 samoin edelleen tammikuun 1 päivästä 1956 lukien joulukuun 31 päivään 1956 saakka.

4. Erikoisopettajat.

Hallintokollegin päätöksillä on suoritettu seuraavat toimenpiteet erikoisopetuksen järjestelyssä.

Teknillisen fysiikan osasto.

Syyskuun 5 päivänä 1955 myönnettiin tekniikantohtori *Pekka Rautalalle* ero röntgen- ja materiaalfysiikan erikoisopettajan toimesta syyskuun 1 päivästä 1955 lukien.

Samana päivänä määrättiin diplomi-insinööri *Lassi Hyvärinen* röntgen- ja materiaalfysiikan erikoisopettajaksi syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1956 saakka.

Lokakuun 13 päivänä 1955 määrättiin diplomi-insinööri *Kai Fallenius* luennoimaan erikoisopettajana *servotekniikkaa* lokakuun 1 päivästä 1955 alkaen joulukuun 31 päivään 1955 saakka.

Rakennusinsinööriosasto.

Syyskuun 5 päivänä 1955 määrättiin arkkitehti *Olli Kivinen* hoitamaan *asemakaavaopin* erikoisopetusta rakennusinsinööriosastolla syyskuun 1 päivästä 1955 lukien elokuun 31 päivään 1958 saakka.

Syyskuun 19 päivänä 1955 määrättiin:

Rautatien ratapihojen ja turvalaitteiden erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Kaarlo Ludvig Raunu* edelleen syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka,

Uittotekniikan erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri, metsäneuvos *Arvo Kivelä* edelleen syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka ja

Huoneenrakennusopin erikoisopettajan toimeen arkkitehti *Olavi Leka* edelleen syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka.

Sovelletun geologian erikoisopettajan toimeen määrättiin joulukuun 19 päivänä 1955 filosofiantohtori *Urpo Soveri* edelleen tammikuun 1 päivästä 1956 lukien joulukuun 31 päivään 1958 saakka.

Koneinsinööriosasto.

Toukokuun 27 päivänä 1955 määrättiin:

Maatalouskoneopin erikoisopettajaksi diplomi-insinööri *Kauko Aho* edelleen elokuun 1 päivästä 1955 lukien heinäkuun 31 päivään 1958 saakka ja

Teollisuushygienian erikoisopettajaksi lääketieteen ja kirurgian tohtori *Leo Noro* edelleen elokuun 1 päivästä 1955 lukien heinäkuun 31 päivään 1958 saakka.

Energiatalouden ja voimalaitosten suunnittelun erikoisopettajaksi määrättiin kesäkuun 8 päivänä 1955 diplomi-insinöörit *Kaarlo Kirvelä* ja *Olli Manninen* syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1956 saakka. Toukokuun 28 päivänä 1956 jatkettiin määräyksiä edelleen heinäkuun 1 päivänä 1956 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi.

Kesäkuun 8 päivänä 1955 myönnettiin tohtori-insinööri *Paavo Asannille* virkavapautta *metalliraaka-aineoppi I:n* erikoisopettajan toimesta syyslukukauden 1955 ajaksi U. S. A:han tehtävän opintomatkan vuoksi.

Erikoisopettajantoimeen »*Vesiturpiinit ja pumput*» määrättiin syyskuun 5 päivänä 1955 diplomi-insinööri *Helge Haavisto* syyskuun 1 päivästä 1955 lukien elokuun 31 päivään 1958 saakka.

Syyskuun 5 päivänä 1955 myönnettiin diplomi-insinööri *Eino Lummaalle* ero *kuljetustekniikan* erikoisopettajantoimesta lokakuun 1 päivästä 1955 lukien. Lokakuun 13 päivänä 1955 määrättiin kuljetustekniikan erikoisopettajaksi diplomi-insinööri *Mauri Sormaala* lokakuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka.

Lokakuun 31 päivänä 1955 myönnettiin professori *Henrik Virkkuselle* ero *teollisuuskirjanpidon* erikoisopettajantoimesta joulukuun 31 päivästä 1955 lukien. Joulukuun 5 päivänä 1955 määrättiin kauppatieteentohtori *Jaakko Honko* teollisuuskirjanpidon erikoisopettajaksi tammikuun 1 päivästä 1956 lukien joulukuun 31 päivään 1958 saakka.

Joulukuun 19 päivänä 1955 määrättiin diplomi-insinööri *Pentti Airisto* antamaan konepajatekniikka III:n (työjärjestelytekniikan) ja tekniikanlensiaatti *Veikko Valorinta* konepajatekniikka IV:n (pajatekniikan) opetusta edelleen tammikuun 1 päivästä 1956 lukien toukokuun 31 päivään 1956 saakka. Edellinen määräys peruutettiin helmikuun 6 päivänä 1956 ja määrättiin sanottuna aikana konepajatekniikka III:n opetusta hoitamaan diplomi-insinööri *Esko Pennanen*.

Koneinsinööriosaston osastokollegin ehdotuksesta perustettiin *autotekniikan* erikoisopettajantoimi tammikuun 1 päivästä 1956 lukien. Helmikuun 6 päivänä 1956 määrättiin diplomi-insinööri *Mauri Kurki-Suonio* autotekniikan erikoisopettajaksi tammikuun 1 päivästä 1956 lukien toukokuun 31 päivään 1956 saakka. Toukokuun 28 päivänä 1956 jatkettiin määräystä edelleen heinäkuun 1 päivänä 1956 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi.

Sähköteknilinen osasto.

Sähkötekniikan erikoisopettajaksi määrättiin kesäkuun 8 päivänä 1955 edelleen diplomi-insinööri *Serki Rajainen* elokuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka.

Radiotekniikan erikoisopettajantointa hoitamaan määrättiin syyskuun 26 päivänä 1955 tekniikanlisensiaatti *Pekka Ahonen* syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka.

Kemian osasto.

Syyskuun 19 päivänä 1955 määrättiin diplomi-insinööri *Lars Lund* hoitamaan *epäorgaanisen kemian peruskurssin* luento-opetusta syyskuun 1 päivän ja joulukuun 31 päivän 1955 välisenä aikana.

Helmikuun 6 päivänä 1956 myönnettiin filosofianmaisteri *Tor E. Brehmerille* osittaista virkavapautta *sovelletun fysikokemian* erikoisopettajan toimesta 15. 2.—1. 5. 1956 välisenä aikana osallistumista varten vetyperoksiiditehtaan suunnittelu- ja rakennustöihin. Diplomi-insinööri *Veli-Jussi Hölsö* määrättiin tänä aikana hoitamaan niitä tehtäviä, joita maisteri Brehmer ei virkavapautensa aikana voi itse suorittaa.

Maanmittausosasto.

Syyskuun 5 päivänä 1955 määrättiin arkkitehti *Olli Kivinen* hoitamaan *asemakaavaopin* erikoisopetusta maanmittausosastolla syyskuun 1 päivästä 1955 lukien elokuun 31 päivään 1958 saakka.

Syyskuun 26 päivänä 1955 määrättiin:

Kaupungin kiinteistöhallinnon erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Lauri Kärkkäinen* edelleen syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka,

Kasvitieteen erikoisopettajantoiimeen filosofiantohtori *Ilmari Hiitonen* edelleen syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka,

Suontuntemuksen erikoisopettajantoiimeen agronomi *Auvo Kotiaho* edelleen syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka ja

Maaperäopin erikoisopettajan toimeen maat. ja metsät. tohtori *Viljo Puustjärvi* edelleen syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka.

Tammikuun 23 päivänä 1956 määrättiin agronomi, maatalous- ja metsätieteiden kandidaatti *Oiva Nikula* hoitamaan *maanviljelystälouden* erikoisopettajan tointa tammikuun 1 päivästä helmikuun 29 päivään 1956 saakka maanviljelystälouden erikoisopettajan *Aarne Virtamon* sairauden aikana. Agronomi Virtamon kuoleman jälkeen määrättiin helmikuun 27 päivänä 1956 maatalous- ja metsätieteiden tohtori *Vilho S. Suomela* maanviljelystälouden erikoisopettajaksi maaliskuun 1 päivästä 1956 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka.

Arkkitehtiosasto.

Arkkitehtiosastolle syksyllä 1955 hyväksyttyjen oppilaiden lukumäärän lisäämisen tähden perustettiin osastolle vuonna 1955 neljä uutta erikoisopettajainta: *nykyaikaisen rakennustaiteen perusteet, rakennusoppi, mallipiirustus ja vesivärimaalaus sekä muovailu*, jotka lukuvuoden aikana täytettiin.

Syyskuun 19 päivänä 1955 määrättiin:

Mallipiirustuksen ja vesivärimaalauksen erikoisopettajainta hoitamaan taiteilija *Samuel Vanni* syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka ja

Muovailun erikoisopettajainta hoitamaan kuvanveistäjä *Martti Samuli Peitso* syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka.

Taidehistorian erikoisopettajainta määrättiin syyskuun 26 päivänä 1955 hoitamaan filosofianmaisteri *Mikko Kilpi* edelleen syyskuun 1 päivästä 1955 lukien joulukuun 31 päivään 1955 saakka sekä joulukuun 19 päivänä 1955 edelleen tammikuun 1 päivästä 1956 lukien toukokuun 31 päivään 1956 saakka.

Rakennusopin erikoisopettajaintoimeen määrättiin lokakuun 13 päivänä 1955 arkkitehti *Mauno Siitonen* syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka.

Tammikuun 1 päivänä 1956 myönnettiin diplomi-insinööri *Lauri Kärkkäiselle* virkavapautta *maanmittauksen perusteiden* erikoisopettajan toimesta tammikuun 1 päivästä toukokuun 31 päivään 1956 saakka ja määrättiin apulaiskaupungingeodeetti, diplomi-insinööri *Aarne Olavi Aarnio* toimimaan hänen sijaisenaan tänä aikana.

Nykyaikaisen rakennustaiteen perusteiden erikoisopettajaintoimeen määrättiin helmikuun 6 päivänä 1956 arkkitehti *Aarno Ruusuvuori* tammikuun 1 päivästä 1956 lukien joulukuun 31 päivään 1958 saakka.

Mallipiirustuksen ja vesivärimaalauksen rinnakkaisopetusta hoitamaan määrättiin toukokuun 28 päivänä 1956 taiteilija *Unto Kaipainen* edelleen kesäkuun 1 päivästä 1956 lukien toukokuun 31 päivään 1959 saakka.

Yleinen osasto.

Matematiikan ruotsinkielisen rinnakkaiskurssin erikoisopettajalle filosofiantohtori *Bertil Qvistille* myönnettiin toukokuun 16 päivänä 1955 virkavapautta matematiikan erikoisopettajan toimesta syyslukukauden 1955 ajaksi matematiikan lehtorinviran hoitamista varten Åbo Akademiassa. Samalla määrättiin filosofianmaisteri *Stig Gustafsson* hoitamaan k. o. erikoisopettajainta tänä aikana. Marraskuun 28 päivänä 1955 myönnettiin filosofianlisensiaatti *Bertil Qvistille* ero erikoisopettajan toimesta joulou-

kuun 31 päivästä 1955 lukien. Tammikuun 16 päivänä 1956 määrättiin filosofianmaisteri *Stig Gustafsson* matematiikan ruotsinkielisen erikoisopettajan toimeen tammikuun 1 päivästä 1956 lukien joulukuun 31 päivään 1958 saakka.

Deskriptiivisen geometrian rinnakkaisopetuksen erikoisopettajan tointa määrättiin syyskuun 19 päivänä 1955 hoitamaan filosofianmaisteri *Vilma Lavikainen* edelleen syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka.

Lokakuun 13 päivänä 1955 määrättiin:

Ammattiopirustuksen erikoisopettajaksi diplomi-insinööri *Erkki Nuutila* syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1958 saakka ja

Englanninkielen erikoisopettajantoimeen filosofianmaisteri *Sirkka-Liisa Norko-Turja* syyskuun 1 päivästä 1955 lukien toukokuun 31 päivään 1956 saakka.

Mekaniikan erikoisopettajantoimeen määrättiin helmikuun 6 päivänä 1956 filosofiantohtori *Paul Kustaanheimo* edelleen tammikuun 1 päivästä 1956 lukien joulukuun 31 päivään 1958 saakka.

5. Kursseja.

Syksyllä 1955 rakennusinsinööriosaston III:n vuosikurssin oppilaille järjestettyjen pakollisten *betonikurssien* opettajina ovat hallintokollegin toukokuun 16 päivänä 1955 tekemän päätöksen mukaan toimineet diplomi-insinööri *Arvo Nykänen*, professori *Viljo Kuuskoski* ja filosofiankandidaatti *Sven Pihlajavaara*, joista ensiksi mainittu kurssien johtajana.

Kesäkuun 8 päivänä 1955 määrättiin apulaisprofessori *Olli Lokki* pitämään *tilastomatematiikan* vapaaehtoinen kurssi lukuvuonna 1955—56 kuten edellisenäkin lukuvuonna.

Syyskuun 5 päivänä 1955 määrättiin professori *Oiva Ketonen* pitämään teknillisen fysiikan osaston oppilaille luentosarja *teoreettisesta filosofiasta* syyskuun 15 päivän ja joulukuun 15 päivän 1955 välisenä aikana.

Lokakuun 13 päivänä 1955 määrättiin diplomi-insinööri *Jaakkima Kilpi* pitämään koneenrakennuksen opintosuunnan oppilaille *tarkkuusmittauskurssit* syyskuun 1 päivän 1955 ja maaliskuun 30 päivän 1956 välisenä aikana.

Joulukuun 5 päivänä 1956 päätettiin kutsua Mr. *Peter Hemsing* korkeakouluun antamaan *englanninkielisiä keskustelutunteja* opiskelijoille 2 tuntia viikossa kevätlukukaudella 1956.

Tammikuun 16 päivänä 1956 päätettiin puun mekaanisen teollisuuden IV vuosikurssin oppilaita varten järjestää vuoden 1956 aikana luento- ja harjoituskurssit seuraavan ohjelman mukaisesti: 1) *Puun lahosuojarus*, 8 tuntia luentoja ja 12 tuntia harjoituksia, filosofian tohtori *Osmo Suolahti*, 2) *Vanerin liimaus*, 10 tuntia luentoja ja 12 tuntia harjoituksia, diplomi-

insinööri *Bror Sorsa*. Jälkimmäiseen aineeseen kuuluvaa tuntimäärää lisätettiin huhtikuun 23 päivänä 1956 2 luentotunnilla ja 13 harjoitustunnilla.

Tammikuun 16 päivänä 1956 päätettiin puunjalostus-, kemian ja vuoriteollisuusosastojen sekä koneinsinööriosaston tekstiiliteollisuuden opinto-suunnan oppilaille järjestää kevätlukukauden 1956 aikana samalla tavoin kuin aikaisemminkin *lujuusopin* alkeiskurssin rinnakkaiskurssi, opettajana professori *Pentti Laasonen*.

Tammikuun 23 päivänä 1956 määrättiin insinööri *Risto Mäenpää* pitämään arkkitehtiosaston III:n ja IV:n vuosikurssin oppilaille 10 luentotuntia käsittävä *sähköteknilinen* (lähinnä asentamista koskeva) luentokurssi retkeilyineen.

Maaliskuun 12 päivänä 1956 määrättiin rakennusinsinööriosaston ehdotuksesta diplomi-insinööri *Paavo Arni* pitämään kevätlukukauden 1956 aikana arkkitehti- ja rakennusinsinööriosastojen oppilaille 10 luentotuntia käsittävä kurssi aiheesta *ääneneristys ja akustiikka*.

Huhtikuun 9 päivänä 1956 määrättiin professori *Niilo Söyrinki* pitämään kevään 1956 kuluessa erityisesti arkkitehti-, rakennusinsinööri- ja maanmittausosastojen oppilaille kolme 2 tunnin luentoa *luonnonsuojelusta*.

6. Assistentit.

Eri osastoilla on kokopäivä- ja tuntiassistenttien lukumäärä ollut seuraavan taulukon mukainen:

Osasto	Kokopäiväassistentit		Tuntiassistentit	
	Syysl.	Kevätl.	Syysl.	Kevätl.
Teknillisen fysiikan osasto	2	2	8	6
Rakennusinsinööriosasto	—	—	13	14
Koneinsinööriosasto	1	1	41	44
Sähköteknilinen osasto	—	—	31	35
Puunjalostusosasto	3	3	5	5
Kemian osasto	19	19	8	7
Vuoriteollisuusosasto	1	1	6	8
Maanmittausosasto	3	2	17	20
Arkkitehtiosasto	—	—	16	17
Yleinen osasto	3	4	45	40
Kirjasto	4	4	4	4
	36	36	194	200

Tämän lisäksi on korkeakoulussa ollut 6 tutkimusassistenttia.

7. Ulkomaiset luennoitsijat.

Teknillisen korkeakoulun kutsumina ovat seuraavat henkilöt pitäneet esitelmää korkeakoulussa:

Fulbright-luennoitsija, professori *J. B. Chaddock* Massachusetts Institute of Technologysta Pohjois-Amerikan Yhdysvalloista piti korkeakoulussa lukuvuoden aikana ilmastointisuunnittelua käsittelevän luentosarjan, johon sisältyi sekä luentoja että harjoituksia. Syyslukukaudella luennot alkoivat syyskuun 27 päivänä ja käsittelivät ne ilma- ja vesihöyryseoksen termodynamiikkaa, psykrometrian teoriaa, lämmön siirtoa lamellipattereissa, kostutus- ja pesukammioita, ohitusta ja kosteuskäsittelyä jäähdytysosassa, jäähdytyskuormituksen määrittämistä sekä sähkö- ja paineilmasäätimiä ilmastointilaitoksia varten. Kevätlukukaudella luennot alkoivat tammi-kuun 31 päivänä ja ne käsittelivät ilmanaviston suunnittelua, erilaatuisia keskus- ja paikallisilmastointilaitteita, ilmanjakoa, ryhmittelyä, ilmastointilaitosten automatiikkaa, akustiikkaa ja melunehkäisyyttä.

Münchenin Teknillisen korkeakoulun professori *M. Hebel* ja Oberpostrat *R. Winzheimer* luennoivat syyskuun 26 ja 27 päivinä 1955 sähkötekniiksessä laboratoriossa automaattipuhelintekniikan uusimmista sovellutuksista ja kaukovalinnasta.

Tohtori-insinööri *Herrman Rühle* Dresdenistä esitelmöi lokakuun 18 päivänä 1955 korkeakoulussa aiheesta »Die Rationalisierung der Entwurfsarbeiten von Schalenbauten». Esitelmä käsitteli seuraavia kysymyksiä: Entwicklungsstand der Schalenbauweise in den verschiedenen Ländern, Herausstellung der Schwierigkeiten bei der Berechnung, Konstruktion und Ausführung von Schalen, Überblick über Vereinfachungen in der Berechnung, Typung von Schalenbauten, Vorschläge für eine Rationalisierung des Entwurfes und der Ausführung von Schalen.

Professori *Donald Hughes* Yhdysvalloista esitelmöi helmikuun 2 päivänä 1956 teknillisen fysiikan osastolla aiheesta »Neutrons and Phonons».

Fulbright-luennoitsija *John Morley* Kansasin yliopistosta Pohjois-Amerikan Yhdysvalloista esitelmöi aiheesta »Building Construction» arkkitehti-osastolla helmikuun 27 ja 29 päivinä sekä maaliskuun 1 päivänä 1956.

Professori *G. R. v. Salis* Sveitsistä piti 5., 6., 9., 10., 11. ja 12. 4. 1956 korkeakoulun opetus-ohjelmassa mainitun luentosarjan sähköakustiikan perusteista.

Tohtori-insinööri *A. Trumić* esitelmöi korkeakoulussa huhtikuun 20 päivänä 1956 aiheesta »Jugoslavian vesivoimat ja niiden käytäntöönotto».

8. Luentosarja »Termodynamiikka kemian teknologiassa».

Teknillinen korkeakoulu järjesti insinööreille ja vanhemmille ylioppilaille luentosarjan »Termodynamiikka kemian teknologiassa», jonka piti professori *Yrjö Kauko*.

Luennot alkoivat lokakuun 11 päivänä 1955 käsittäen 24 tuntia 4 viikon aikana.

9. Televisiotoiminta.

Jo edellisessä vuosikertomuksessa mainittu televisiotoiminta ja siihen liittyvä säännöllinen opetus on kehittynyt lukuvuoden aikana. Sähköteknisellä osastolla on ollut erikoisena vaihtoehtoisena aineena tekn. lis. P. Ahosen pitämä luentosarja Radiotekniikka III, jonka laboratoriotyöt ja konstruktioharjoitukset ovat sisältyneet radiotekniikan varsinaiseen opetukseen.

Opetukseen liittyvän kokeilu- ja tutkimustoiminnan muodot ovat myös vakiintuneet lukuvuoden aikana.

Edellisenä kesänä käytyjen neuvottelujen johdosta Oy Yleisradio Ab lähetti korkeakoululle 9. 8. 55 näkökohtiaan selostavan kirjelmän, minkä jälkeen neuvotteluja Yleisradion kanssa jatkettiin ja sähköteknilinen osasto antoi rehtorille 24. 10. 55 muistion »Televisiotekniikan opetus- ja tutkimustoiminta teknillisessä korkeakoulussa». Rehtori lähetti Yleisradiolle 3. 11. kirjelmän, jossa selostettiin korkeakoulun toimintasuunnitelmia ja kalustotarvetta.

Kaikkien edellisten neuvottelujen yhteenvetona prof. J. Jauhiainen ja tekn. lis. P. Ahonen laativat muistion tv-tutkimus- ja kokeilutoiminnasta maassa ja esittivät sen Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle.

Toiminnan lopullisten suuntaviivojen selvittämiseksi pidettiin rehtorin puheenjohdolla neuvottelukokous 30. 11, jossa pohdittiin erikoisen säätiön perustamista. Kuitenkin seuraavina viikkoina kävi selville, että toiminta olisi tarkoituksenmukaisinta liittää Tekniikan Edistämissäätiön piiriin. Lisäksi korkeakoulu lähetti näiden neuvottelujen johdosta Tekniikan Edistämissäätiölle anomuksen avustussumman 6.5 ... 8.0 milj. mk saamiseksi tv-kaluston hankkimista varten.

Suomalaisen Oy Philipsin lahjoituksella mk 500 000: — tilattiin projektori elokuvan lähettämistä varten.

Uusi, 50 m korkeuteen ulottuva antennimasto valmistui 22. 2. 56 ja 23. 2. Tv-kerho järjesti Polilla esittelyn, jossa oli läsnä useita Tekniikan Edistämissäätiön ja korkeakoulun edustajia. Samana päivänä Tekniikan Edistämissäätiön työvaliokunta hyväksyi erikoisrahaston »Televisiotoiminnan kehittämistä varten» säännöt ja myönsi 5. 3. mk 1 500 000: — toiminnan tukemiseksi. Kun korkeakoulu määräsi mk 2 000 000: — perushankintamäärärahaa, tilattiin Pye Ltd'ltä Englannista näin kertyneillä varoilla ensimmäinen varsinainen Tv-studiokamera lisälaitteineen. Korkeakoulun anomuksesta valtiovarainministeriö vapautti korkeakoulun maksamasta liikevaihtoveroa tästä kamerasta.

Tekniikan Edistämissäätiö asetti erikoisrahaston neuvottelukunnan, johon kuuluvat puheenjohtajana prof. J. Jauhiainen, varapuheenjohtajana tekn. tri J. Pohjanpalo (Valtion teknillinen tutkimuslaitos) ja jäseninä teoll. neuvos H. Numminen (Kauppa- ja teollisuusministeriö), yli-ins.

E. Heino (Posti- ja lennätinhallitus), eversti A. R. Saarmaa (Radioteollisuusyhdistys), dipl. ins. M. Wihuri (Radioinsinööri-seura) ja dipl. ins. M. Mutru (Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunta) (sekä Yleisradion edustaja, jonka nimeämistä odotetaan). Tämä neuvottelukunta ohjaa tv-toimintaa, vastuun teknillisiin seikkoihin nähden ollessa korkeakoululla.

Toiminnan tultua järjestetyksi pidettiin 10. 4. 56 tv-esittely valtioneuvoston ja lehdistön edustajille. Tilaisuudessa olivat läsnä mm. ministerit M. N. Jussila, K. A. Kleemola ja E. Palovesi.

Ministeri Palovesi kutsui tämän jälkeen 24. 4. korkeakoulun ja Yleisradion edustajat kokoukseen, jossa Yleisradion taholta esitettiin heidän näkökantansa ja tulevaa tv-toimintaa pohdittiin. Korkeakoulun puolesta esitettiin 23. 4. päivätyy muistio.

Varsinaisen toimiluvan saamiseksi Tekniikan Edistämissäätiö teki valtioneuvostolle anomuksen, johon liittyi korkeakoulun rehtorin 26. 4. päivätyy puoltolause. Valtioneuvosto ratkaisi asian 17. 5. antamalla posti- ja lennätinhallitukselle tehtäväksi antaa asetuksenmukainen toimilupa Tekniikan Edistämissäätiölle. Toimiluvassa, joka on päivätyy 26. 5. mainitaan 1. kohdassa: »Tekniikan Edistämissäätiö saa harjoittaa televisiotoimintaa Suomessa sekä sen kehittämiseksi ja kokeilemiseksi toimeenpanna televisiolähetyksiä ja -vastaanottoa yhteistoiminnassa Teknillisen korkeakoulun kanssa, tukeakseen Teknillisen korkeakoulun toimintaa».

Tv-esittelyjä on televisiokerho järjestänyt syyslukukaudella, mm. Suur messujen yhteydessä 23. 9.—9. 10.

Edistämissäätiön otettua tv-toiminnan ohjaukseensa on koelähetyksiä järjestetty runsaasti. Lukukauden lopulla maaliskuusta alkaen näitä on ollut vähintään 3 kertaa viikossa. Kuvalähetin toimii jaksoluvulla 196,25 MHz, äänilähetin 201,75 MHz ja antennin säteilyteho on kuvalähetyksellä noin 400 W. Posti- ja lennätinlaitoksen suorittamien mittauksen ja kokeilujen perusteella on havaittu, että tv-kuva näkyy tyydyttävästi Helsingin ympäristössäkin noin 30 km etäisyydellä. Tällä alueella oli toukokuussa noin 350 vastaanotinta.

IV. Suoritetut tutkimukset.

1. Tekniikantohtorin tutkimukset ja väitöstilaisuudet.

Tekniikantohtorin arvo myönnetty seuraaville henkilöille heidän suoritettuaan asetuksen mukaiset tutkimukset ja väitöskirjat:

lokakuun 4 päivänä 1955 tekniikanlisen-siaatti *Sakari Heiskaselle*, v-os.; väitöskirja »Anlöpningens inverkan på strukturen och egenskaperna hos

härdat 13 % kromstål» tarkastettiin toukokuun 27 päivänä 1955; vasta-
väittäjinä toimivat professorit *Heikki Miekko-oja* ja *M. H. Tikkanen*;

lokakuun 13 päivänä 1955 tekniikanlisensiaatti *Pentti Mattilalle*, s-os.;
väitöskirja »Detection of Weak Periodic Signals from Noise» tarkastettiin
syyskuun 14 päivänä 1955; vastaväittäjinä toimivat filosofiantohtori *Kari*
Karhunen ja tekniikantohtori *Jouko Pohjanpalo*;

tammikuun 20 päivänä 1956 tekniikanlisensiaatti *Olavi Hellmanille*,
f-os.; väitöskirja »Beiträge zur allgemeinen Schalentheorie mit besonderer
Berücksichtigung der Randstörungen und der flachen Schalen» tarkastet-
tiin joulukuun 12 päivänä 1955; vastaväittäjänä toimi professori *Pentti*
Laasonen;

helmikuun 28 päivänä 1956 diplomi-insinööri *Simo Laurilalle*, m-os.;
väitöskirja »On the Application of Barometric Air Levelling and Decca
Radio Position Fixing in the Formation of Geodetic Networks for Small-
Scale Maps» tarkastettiin toukokuun 30 päivänä 1953; vastaväittäjinä toi-
mivat professori *R. A. Hirvonen* ja ins. ev. luutn. *K. Löfström*;

toukokuun 29 päivänä 1956 tekniikanlisensiaatti *Tauno Lipakselle*,
ko-os.; väitöskirja »Industrial Equipment and its Aging from the Designer's
Viewpoint» tarkastettiin huhtikuun 28 päivänä 1956; vastaväittäjinä toimi-
vat professorit *Eino M. Niini* ja *Lauri af Heurlin*.

Lisäksi hyväksyttiin marraskuun 22 päivänä 1955 tekniikanlisensiaatti
Jan-Erik Janssonin väitöskirja »Väsentliga faktorerens inverkan på för-
hållanden vid långskeppsstapellöpning», joka oli tarkastettu lokakuun 15
päivänä 1955; vastaväittäjinä väitöstilaisuudessa toimivat professorit *Jaakko*
Rahola ja *S. E. Stenij*.

2. Tekniikanlisensiaatin tutkinnot.

Tekniikanlisensiaatin arvon ovat saaneet seuraavat diplomi-insinöörit
heidän suoritettuaan asetuksen mukaiset tutkinnot:

lokakuun 4 päivänä 1955 *Teuvo Nortia* ke. os., joulukuun 13 päivänä
1955 *Olavi Hellman* f. os., helmikuun 7 päivänä 1956 *Aarne Ekman* ke. os.,
Kaarina Lounamaa ke. os. ja *Rolf Uggla* ke. os. helmikuun 28 päivänä 1956
Simo Laurila m. os., toukokuun 29 päivänä 1956 *Martti Juhani Tikka*
m. os. ja *Veli Rahikainen* r. os.

3. Diplomi-insinöörin ja arkkitehdin tutkinnot.

Lukuvuonna 1955—1956 suoritti korkeakoulussa loppututkinnon tek-
nillisen fysiikan osastolla (f. os.) 1, rakennusinsinööriosastolla (r. os.) 60,
koneinsinööriosastolla (ko. os.) 74, sähkötekniillisellä osastolla (s. os.) 39,
puunjalostusosastolla (p. os.) 25, kemian osastolla (ke. os.) 22, vuoriteolli-

suusosastolla (v. os.) 6, maanmittausosastolla (m. os.) 19 ja arkkitehti-osastolla (a. os.) 41 eli yhteensä 287 oppilasta. Loppututkinnon suorittaneet ovat:

Harri Matti Juhani Aalto r. os., Aatto Aulis Aaltonen r. os., Heikki Sakari Aho p. os., Pentti Aulis Aho, s. os., Yrjö Leonard Aho ke. os., Jukka Ilmari Ahonen a. os., Alpo Uolevi Ahoniemi r. os., Rauno Johannes Alakoski s. os., Karl Holger Alén ke. os., Osmo Sylvester Alho s. os., Alvar Arnulf Alm p. os., Samuli Alperi ko. os., Pekka Pellervo Asikainen p. os., Pentti Vesa Autio a. os., Rolf Erik Backman s. os., Lars Ingmar Björkbom s. os., Friedrich Blanz p. os., Mirja Marketta Castrén, a. os., Viljo Heikki Castrén a. os., Sven-Olof Cederberg r. os., Tor Julius Gustav Dalhberg ko. os., Börje Einar Olavi Dahlgren ko. os., Elieser Druzyn ko. os., Hannu Johannes Eerola ke. os., Karl Bertel Erik Ekengren r. os., Kustaa Allan Eklund r. os., Vidar Eklund ke. os., insinööri Olli Jukka Eloranta ko. os., Svante Mikael Ernsten ko. os., Aulis Iisakki Eskola ko. os., Ahti Tapio Eurola »oivallisesti» s. os., Knut Olof Finn Feiring ko. os., Klaus Gustaf Fellman ko. os., Rolf Knut Torvald Forsman ko. os., Carl Johan Ganszauge p. os., Aarne Olavi Granroth p. os., Robert Julius Gunst a. os., Juha Kalevi Haakana ko. os., Karl Erik Isidor Hagner a. os., Touko Ilmari Hahkio s. os., Juhani Hakala r. os., Pekka Bernhard Vilhelm Hakaniemi a. os., Veikko Johannes Hakola r. os., Raimo Aapeli Halonen a. os., Harri Johannes Harjunpää ko. os., Pentti Sakari Hartikka ko. os., Heimo Ilpo Olavi Hassinen ke. os., Erkki Olavi Heikkilä a. os., Eero Matti Jalmari Heikkinen ko. os., Eino Nestori Heikkinen r. os., Heikki Olavi Heinonen a. os., Jorma Einar Heinänen r. os., Pekka Juhani Heinänen ke. os., Alpo Matias Heiskala m. os., Otto Heikki Heiskanen p. os., Rauno Juhani Heiskanen r. os., Risto Sakari Helavaara p. os., Mikko Ahti Heliövaara a. os., Matti Antero Herva r. os., Jouko Johannes Hinttu s. os., Pentti Johannes Hirvonen r. os., Veikko Unto Holopainen ko. os., Raimo Juhani Honkavuori r. os., Eero Ernst Johannes Hoviniemi a. os., Esko Ensio Huhta-Koivisto ko. os., Olavi Iisakki Huovinen ko. os., Viljo Ensio Husso p. os., Kaarlo Heikki Hyry ko. os., Kauko Kalevi Hyrsky ko. os., Jussi Matti Ilmari Hyypä r. os., Kaarlo Juhani Hämäläinen s. os., Asko Jalmari Ignatius p. os., Rauno Kalervo Ilves ko. os., Martti Raimo Kalevi Inkala p. os., Lauri Inkinen s. os., Yrjö Tapani Isotalo r. os., Kaarlo Antero Jähkola s. os., Kirsti Marjatta Jyränkö ko. os., Pauli Olavi Järvinen ke. os., Kurt Sigurd Wilhelm Jörgensen ko. os., Niilo Olavi Kaikkonen m. os., Aini Aulikki Kaila a. os., Kalevi Edvard Kakko ko. os., Vidar Yngve Enzio Kalm ke. os., Esko Olavi Kankare r. os., Pertti Aarre Karhama s. os., Eero Olavi Kari a. os., Rolf Waldemar Karlsson ko. os., Tapio Kauhanen m. os., Raimo Juhani Kaunisto r. os., Risto Kauppi s. os., Mauno Johannes Kauttu r. os., Reijo Vilho Kekäläinen ko. os., Timo Pertteli Keskinen p. os., Vilho Kalevi

Keränen a. os., Matti Kilpinen v. os., Jaakko Tapani Kilponen v. os., Lauri Matti Kirjavainen p. os., Leevi Johannes Kirkkomäki r. os., Hans Runar Knif m. os., Lauri Kullervo Kohonen ke. os., Arvo Olavi Koistinen r. os., Lauri Johannes Koivikko v. os., Väinö Veli Kalervo Koivunen m. os., Antti Jaakko Koivuniemi s. os., Liisa Tuulikki Kollanen ke. os., Eero Antti Kaarlo Koponen r. os., Bengt Krister Korpela a. os., Pertti Johannes Korpi ke. os., Hans Gustav Robert Korsbäck r. os., Heikki Johannes Korvola s. os., Nyyrö Holger Koskela »oivallisesti» r. os., Heikki Ilmari Koskelo a. os., Pekka Olavi Koski »oivallisesti» s. os., Matti Yrjänä Koskimes r. os., Veikko Pellervo Koskivirta ko. os., Esa Tapio Kotilainen m. os., Matti Juhani Krannila ko. os., Vesa Aatos Krannila s. os., Jouni Juhani Kreula p. os., Matti Juhani Kurkela r. os., Pentti Johannes Kyrenius ko. os., Anssi Esko Uolevi Kärnä p. os., Pertti Olavi Laakkonen ko. os., Johannes Olavi Lahtinen a. os., Aulis Olavi Laine ko. os., Olli Vitalis Laine r. os., Esko Tapio Laitinen a. os., Jarmo Juhani Laitinen r. os., Olli Juhani Laitinen r. os., Lasse Uolevi Lampinen r. os., Kalevi Heikki Lankinen a. os., Erkki Olavi Larimo ko. os., Erkki Juhani Larkka s. os., Terttu-Annikki Lavikainen a. os., Jyrki Henrik Lehikoinen a. os., Pentti Päiviö Lehtiluoto a. os., Pentti Veikko Lehtinen r. os., Tauno Aarne Juhani Lehtinen ko. os., Veikko Anselm Lehtinen p. os., Matti Oskar Lehto ke. os., Pertti Aulis Veikko Lehto ko. os., Kauko Kaarle Kyösti Lehtonen r. os., Olavi Lehtonen a. os., Yrjö Matti Lehtonen v. os., Visa Väinö Leppälä ko. os., insinööri Matti Arvo Lieto a. os., Tor John Mauri Lind ko. os., Carl John Lindeberg ko. os., Ingmar Erik Lindman s. os., Rauno Ilmari Linkama s. os., Veikko Armas Johannes Linnola ko. os., insinööri Eskil Edvard Lundell ko. os., Veikko Ilmari Marjanen s. os., Antti Juhani Marttala p. os., insinööri Simo Väinö Antero Merimaa r. os., Pekka Väinö Tapio Metsola r. os., Gustaf Herman Mickos r. os., Kalevi Yrjö Ensio Miettinen ko. os., Tapani Johannes Miettinen s. os., Pentti Kullervo Miikkulainen a. os., Jouko Tapio Mustajärvi r. os., Seppo Erkki Mustonen r. os., Mauno Jaakko Muurimäki s. os., Reino Sakari Myllymäki s. os., Arvo Matti Myllyniemi s. os., Martti Seppo Kalervo Myllyvirta r. os., Veikko Antero Myyrä r. os., Heikki Samuel Mäki-Lohiluoma m. os., Hannu Viljo Mäkinen ke. os., Valto Volmar Mäkinen ko. os., Åke Torsten Andreas Möller ko. os., Timo Ilmari Naapuri m. os., Maine Helmer Nieminen s. os., Mikko Ilmari Nieminen s. os., Toivo Kalevi Nikkanen »oivallisesti» r. os., Matti Pekka Nikkilä m. os., Lauri Vihtori Nikulainen ko. os., Sauli Erkki Niku-Paavo r. os., Heikki Aappo Niskala ke. os., Matti Veikko Nummenmaa m. os., Arne Harald Nuortila a. os., Risto Valdemar Nurminen ko. os., Rainer Rudolf Leopold Nyström ko. os., majuri Eino Aleksanteri Oravainen ko. os., Raili Inkeri Marjatta Paatelainen a. os., Pekka Juhani Paavola p. os., Pentti Johannes Pakonen r. os., Klas Bengt Palmroos r. os., Jorma Ilmari Pankakoski

a. os., Kyösti Kalevi Parviainen m. os., Ora Taavi Albert Patoharju ke. os., insinööri Arvo Elis Pelkonen r. os., Timo Jussi Penttilä a. os., Jouko Kalevi Perhinen r. os., Liisa Marjatta Pesonen a. os., Aaro Otto Piesala r. os., Mikko Tapio Pietilä ko. os., Pentti Ilmari Piilonen p. os., Sirkka Sylvia Piirainen a. os., Väinö Eljas Erkki Pirinen ko. os., Lauri Olavi Pitkähoski r. os., Gunnar Uolevi Pitkänen m. os., Seppo Erkki Pitkänen s. os., Pentti Juhani Polvinen r. os., Jorma Allan Ponsi ke. os., Jorma Harras Porkka v. os., Matti Sakari Poutanen s. os., Pentti Aapeli Pouttu s. os., Lea Irmeli Punsar a. os., Erkki Antero Raeketo a. os., Erkki Edvard Rahikainen ko. os., Aarno Birger Kristian Raita ko. os., Yrjö Einari Ralli r. os., Martti Juhani Rantamäki r. os., Pentti Olavi Rantanen m. os., Raimo Aulis Rasa s. os., insinööri Pentti Valtteri Rautanen ko. os., Heikki Ravila a. os., Teemu Ahti Tapio Reijonen ko. os., Eero Väinämö Reilama Ko. os., Antti Lauri Johannes Rein ko. os., Aulis Edvard Reini m. os., Kauko Elis Repo m. os., Martti Gabriel Rewell Ko. os., Jorma Johannes Rissanen s. os., Osmo Akseli Rissanen a. os., Annikki Helena Vilhelmiina Ristola ke. os., Veli Aarre Ropponen ke. os., insinööri Paul Helmer Roschier ko. os., Pentti Olavi Roukka s. os., Jens Johan Rudbäck ko. os., Aarne Valdemar Ruoppa m. os., Kaarlo Matti Oskari Rytty ko. os., Eelis Israel Räsänen p. os., Ola Johan-Erik Rönnholm ko. os., Aarne Reino Räikkä ko. os., Pekka Paavo Antti Saari s. os., Lauri Ilmari Saarinen m. os., Jorma August Sahlgren ko. os., Pekka Aksel Salminen ko. os., Aarre Johannes Salo s. os., Seppo Erik Salo ko. os., Esko Kullervo Salonen r. os., Martti Ensio Saloranta ko. os., Erkki Pellervo Savolainen r. os., Vilho Olavi Seppäläinen ko. os., Jouko Emil Markus Sere ko. os., Toivo Johannes Silvast p. os., Mirja Marjatta Similä a. os., Hannu Tapio Sirola ko. os., Mauri Olavi Skogster p. os., Lauri Matti Ulrik Stark r. os., Matti Antero Sten ke. os., Pentti Oskar Hjalmar Stenij ko. os., Gustaf Knut Uno Sundman r. os., Vilho Emil Sundman s. os., Timo Sakari Suomalainen a. os., Reino Olavi Suonuuti s. os., Anja-Inkeri Sutinen a. os., Heikki Pauli Suvitie a. os., Raimo Kullervo Takkunen ko. os., Tauno Touko Talvio m. os., Toivo Kristian Talvisara r. os., Esko Mikael Tamminen r. os., Ensio Heikki Tammisalo ko. os., Pentti Juhani Tattari s. os., Risto Antero Tenkanen ko. os., Leo Johannes Tila p. os., Väinö Johannes Tirkkonen s. os., Gustaf Rainer Johannes Toiviainen ke. os., Pentti Jorma Kaarle Toivonen ko. os., Heimo Olavi Tuovinen p. os., Veikko Uolevi Turto ko. os., Esko Juhani Tuulos a. os., Seppo Ilmari Ulvinen r. os., insinööri Pekka Heikki Unkila ko. os., Bertel Göran Wænerberg ke. os., Matti Olavi Johannes Vainio p. os., Ahti Kalervo Valpas r. os., Matti Sakari Valve f. os., Pär Sven Vik m. os., Raimo Esko Vilhunen ko. os., Kauko Juhani Villikka v. os., insinööri Herman Virtanen r. os., Raimo Ilmari Väisälä ko. os., Simo Sakari Vuorilehto ke. os., Lars Birger Zilliacus r. os.,

V. Opettajaneuvoston ja Hallintokollegin asettamat toimikunnat ja niiden antamat lausunnot.

1. Opettajaneuvoston asettaman toimikunnan korkeakoulun oppilaiden kulttuuripohjan laajentamiskysymyksen selvittämistä ja ehdotuksen laatimista varten ns. *Studia generalia*-ohjelmasta ovat muodostaneet puheenjohtajana professori *Pentti Kaitera* ja jäseninä professorit *Jaarli Jauhiainen*, *Hilding Ekelund* ja *Ohto Oksala*. Hallintokollegin istunnossa toukokuun 9 päivänä 1955 tehdyn päätöksen mukaisesti ei *Studia generalia*-luento-sarjaa järjestetty syksyllä 1955.

2. Opettajaneuvoston asettama kirjastotoimikunta, jonka ovat muodostaneet puheenjohtajana vararehtori, professori *Erkki Laurila* ja jäseninä professorit *J. S. Sirén*, *S. E. Stenij*, *Jyry Tikka* ja *Tauno Pyökäri*, on lukuvouden aikana pitänyt 4 kokousta.

3. Väitöskirjaksi aiottujen käsikirjoitusten ennakkotarkastusta varten asetettu komitea, jonka puheenjohtajana on ollut professori *S. E. Stenij* ja jäseninä professorit *O. Erämetsä*, *J. Wuolijoki* ja *A. Ylinen*, on lukuvouden aikana antanut Opettajaneuvostolle kaksi painatusluvan myöntämistä koskevaa lausuntoa.

4. Marraskuun 1 päivänä 1955 asetettiin karsintakurssien pistelaskua käsittelemään komitea, jonka puheenjohtajaksi valittiin professori *S. E. Stenij* ja jäseniksi professorit *O-I. Meurman* ja *Ohto Oksala*. Komitea antoi karsintakurssien pistelaskua koskevan lausunnon helmikuun 24 päivänä 1956. Myöskin professori *Oksala* antoi hallintokollegille asiaa sivuavan promemorian Teknillisen korkeakoulun oppilaiden valintasysteemin selvittelystä.

5. Otaniemen rakennustoimikunnan toiminnan tehostamiseksi muutettiin sen kokoonpanoa ja valittiin toukokuun 22 päivänä 1956 mainitun toimikunnan puheenjohtajaksi professori *Jaakko Rahola*, varapuheenjohtajaksi professori *Erkki Laurila* sekä jäseniksi professorit *Antero Pernaja* ja *Viljo Kuuskoski*. Lisäksi päätettiin, että rakennustoimikunta toimisi hallintokollegin apuelimenä Otaniemen rakennussuunnitelmia koskevissa asioissa ja että rakennusasioita käsitellessään toimikunta kutsuu apujäseneksi kokoukseen korkeakoulun sen osaston osastonjohtajan, jota osastoa käsiteltävänä oleva asia koskee.

6. Diplomi-insinööri- ja arkkitehtitodistuksissa käytettävän arvosanan »oivallisesti» perusteita käsittelemään tammikuun 18 päivänä 1954 asetetun toimikunnan puheenjohtajana on ollut professori *A. Ylinen* ja jäseninä professorit *S. E. Stenij* ja *H. Ekelund*.

7. Dosenttien aseman uudelleen järjestämistä varten asetetun toimikunnan puheenjohtajana on ollut korkeakoulun rehtori, professori *Jaakko*

Rahola ja jäsenenä professorit *Hj. V. Brotherus*, *S. E. Stenij* sekä *R. A. Hirvonen*. Toimikunta antoi asiaa koskevan lausunnon tammikuun 24 päivänä 1956.

8. Ehdotusten tekemistä varten stipendirahastojen ja opinto-apurahojen käytöstä tammikuun 29 päivänä 1952 perustetun pysyvän toimikunnan puheenjohtajana on ollut professori *E. Niini* ja jäsenenä professorit *O-I. Meurman* ja *K. Ståhlberg*.

9. Korkeakouluinsinöörien jatkokoulutuksen järjestämiskysymystä käsittelemään huhtikuun 30 päivänä 1954 asetetun toimikunnan puheenjohtajana on ollut professori *P. Kaitera* ja jäsenenä professorit *T. Pyökäri* ja *H. Miekkoja*.

10. Teknillisen korkeakoulun tieteellisen julkaisusarjan toimikunnan puheenjohtajana on ollut professori *E. J. Nyström* ja jäsenenä professorit *S. E. Stenij* ja *A. Ylinen*. Yleinen osasto antoi Opettajaneuvostolle korkeakoulun tieteellisen julkaisusarjan hoitamista ja jatkamista koskevan ehdotuksensa joulukuun 1 päivänä 1955. Julkaisutoimikunnan puolesta antoivat professorit *Nyström* ja *Stenij* lausuntonsa professori *Arvo Ylisen* käsikirjoituksesta »Über den Einfluss des Spätholzanteiles und der Rohwichte auf die Elastizitätsmoduln, die Poissonschen Konstanten und die Schubmodulen bei Holz mit ausgeprägtem Jahrringbau», joka päätettiin painattaa korkeakoulun Tieteellisessä julkaisusarjassa.

11. Filmin käyttömahdollisuuksia opetuksessa ja sitä varten hankittavien laitteiden tarvetta tutkimaan tammikuun 23 päivänä 1952 asetetun toimikunnan puheenjohtajana on ollut professori *J. Serlachius* ja jäsenenä professori *E. Niini*.

12. Tekniikan lisensiaatin tutkinnon suorittamisen käytännöllistä järjestelyä tutkimaan toukokuun 10 päivänä 1955 asetetun toimikunnan puheenjohtajana on ollut professori *J. Jauhiainen* ja jäsenenä professorit *E. Niini* ja *H. Roschier*.

13. Asiantuntijoiden valintaa ja asiantutijalausuntoja koskevan kysymyksen tutkimista varten toukokuun 27 päivänä 1955 asetetun toimikunnan jäsenenä ovat olleet professorit *J. Rahola* ja *S. E. Stenij*.

14. Toukokuun 29 päivänä 1956 asetettiin toimikunta tekemään ehdotuksensa siitä tavasta, millä opettajien kielitaito on Teknillisessä korkeakoulussa todettava. Toimikunnan puheenjohtajaksi kutsuttiin professori *E. J. Nyström* ja muiksi jäseniksi professorit *H. P. O. Solitander* ja *S. E. Stenij*.

Lisäksi korkeakoulu on valinnut allamainittuihin tehtäviin seuraavat henkilöt:

Syyskuun 19 päivänä 1955 valittiin Ylioppilaiden Opintolainarahaston hallituksen jäseneksi professori *P. Laasonen* varamiehenään professori *T. Häyrynen*.

Syyskuun 13 päivänä 1955 valittiin koulukassan ja lahjoitusrahastojen tilintarkastajiksi vuodeksi 1955 professorit *A. Ylinen* ja *J. R. Wuolijoki*.

Lokakuun 4 päivänä 1955 määrättiin Otaniemen Urheilusäätiön valtuuskuntaan, jonka puheenjohtajana on korkeakoulun rehtori, professori *Jaakko Rahola*, rehtori Raholan henkilökohtaiseksi varamieheksi vararehtori *Erkki Laurila* sekä jäseneksi professori *Antero Perna* henkilökohtaisena varamiehenään professori *Pentti Kaitera*.

Lokakuun 4 päivänä 1955 päätettiin Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen jäsenen, professori *H. Roschierin* varamieheksi valita professori *G. A. Nyman*.

Marraskuun 1 päivänä 1955 valittiin korkeakoulun edustajiksi professorien *M. Levónin* ja *M. Paavolan* ollessa erovuorossa Tekniikan Edistämissäätiön hallitukseen vuosiksi 1956—59 edelleen professori *M. Levón* ja hänen henkilökohtaiseksi varamieheksensä professori *E. Laurila*.

Marraskuun 1 päivänä 1955 valittiin korkeakoulun edustajiksi Ylioppilaiden opintolainarahaston neuvottelukuntaan vuodeksi 1956 jäseneksi edelleen professori *S. E. Stenij* ja varajäseneksi professori *Torsti Verkkola*.

Marraskuun 7 päivänä 1955 valittiin Teknillisen korkeakoulun opintolainlautakunnan jäseniksi vuodeksi 1956 puheenjohtajaksi professori *E. J. Nyström* henkilökohtaisena varamiehenään professori *R. H. Roschier* sekä varapuheenjohtajaksi professori *K. Ståhlberg* henkilökohtaisena varamiehenään professori *J. R. Wuolijoki*.

Joulukuun 19 päivänä 1955 nimettiin korkeakoulun edustajaksi Suomen Tieteellisen Radiotutkimuksen kansalliskomiteaan huhtikuun alussa 1956 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi professori *E. Laurila*.

Tammikuun 16 päivänä 1956 nimettiin korkeakoulun edustajaksi Walter Ahlström'in säätiön hallitukseen kolmivuotiskaudeksi 1956—58 edelleen professori *R. H. Roschier*.

Tammikuun 16 päivänä 1956 valittiin korkeakoulun edustajaksi Suomen Ylioppilaskuntien Liiton Terveystieteiden säätiön valtuuskuntaan kaksivuotiskaudeksi 1956—57 edelleen professori *O. Oksala*.

Tammikuun 23 päivänä 1956 hyväksyttiin Suomen Kuvaväki r. y:n valokuvaus- ja elokuvausammattien edistämissäätiön sääntöehdotuksen 5:ssä mainitun jäsenen nimittämisoikeus säätiön valtuuskuntaan ja päätettiin samalla valita jäseneksi säätiön valtuuskuntaan ensimmäiseksi kolmivuotiskaudeksi professori *O. Erämetsä*.

Helmikuun 6 päivänä 1956 valittiin professori *J. Jauhiainen* edelleen korkeakoulun edustajaksi vuodeksi 1956 Teekkarikylän kappelirahaston johtokuntaan.

Helmikuun 6 päivänä 1956 nimettiin korkeakoulun edustajaksi Suomen Standardisoimislautakuntaan kolmivuotiskaudeksi 1956—59 edelleen professori *J. Serlachius*.

Maaliskuun 12 päivänä 1956 valittiin korkeakoulun edustajaksi Suomessa 27. 7.—7. 8. 1956 pidettävään kansainväliseen Limnologiseuran 13. kongressiin professori *R. H. Roschier*.

Maaliskuun 14 päivänä 1955 valittiin opetusministeriön vahvistaman Teknillisen korkeakoulun stipendiohjesäännön mukaisesti stipendilautakuntaan vuodeksi 1956 edelleen puheenjohtajaksi professori *E. Niini* ja varapuheenjohtajaksi professori *O.-I. Meurman*. Jäseneksi valittiin professori *J. Wuolijoki*.

Toukokuun 28 päivänä 1956 valittiin rehtori *Jaakko Rahola* korkeakoulun edustajana osallistumaan Hannoverin Teknillisen korkeakoulun 125-vuotisjuhlallisuuksiin kesäkuussa 1956.

Heinäkuun 31 päivänä 1956 tehdyn päätöksen mukaan osallistui professori *E. Niini* pohjoismaiseen käyttötekniikan opetusta koskevaan konferenssiin 27—28. 8. 1956 Trondheimissa.

VI. Teknillisen korkeakoulun talous.

Määrärahat	1955	1956
1. Palkkaukset	152 574 380: —	189 121 890: —
2. Kirjasto	2 500 000: —	2 500 000: —
3. Laboratoriot ja opetusvälineet	14 000 000: —	14 500 000: —
4. Lämmitys, valaistus, voimavirta, vesi ja puhtaanapito	13 884 690: —	13 050 000: —
5. Sekalaiset menot	1 800 000: —	1 900 000: —
6. Ylioppilaiden käytännöll. harjoittelu	700 000: —	700 000: —
7. Painatuskustannukset	1 000 000: —	1 000 000: —
8. Matkakustannukset	140 000: —	140 000: —
9. Siirto koulukassaan	16 000 000: —	16 000 000: —
10. Vuokrat	2 430 000: —	2 430 000: —
Perushankintamäärärahat		
Teknillisen korkeakoulun opetusväli- neiden, kokoelmien, kojeistojen, ja kaluston täydentäminen	20 000 000: —	32 000 000: —
Teknillisen korkeakoulun uudisraken- nusten suunnittelutyöt Otaniemessä	2 500 000: —	1 500 000: —
Teknillisen korkeakoulun sähkölabo- ratoriorakennuksen entisen kattila- huoneen kunnostaminen laborato- rioksi	1 200 000: —	—
Teknillisen korkeakoulun sähkölabora- toriorakennuksen hissien asentaminen	—	2 500 000: —

VII. Korkeakoulun rahastot, myönnetyt stipendit ja apurahat.

1. Korkeakoulun omat rahastot ja niistä myönnetyt stipendit ja apurahat.

Koulukassasta on myönnetty seuraavat apurahat:

Lokakuun 13 päivänä 1955 päätettiin suorittaa rehtori *Jaakko Raholan* matkakustannukset ja päivärahat hänen edustettuaan Teknillistä korkeakoulua Sveitsissä Eidgenössische Hochschulen 100-vuotisjuhlassa.

Lokakuun 31 päivänä 1955 myönnettiin professoreille *Otto-I. Meurman* ja *J. S. Sirén* sekä lehtori *Olli Pöyrylle* kullekin 21 000 markan matkapuraha sekä päivärahat osallistumista varten Chalmersin Teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosaston Göteborgissa marraskuun 18—20 päivinä 1955 toimeenpanemaan arkkitehtiopettajain pohjoismaiseen kongressiin.

Marraskuun 28 päivänä 1955 myönnettiin tekniikan tohtori *P. S. Haloselle* 23 500 markan apuraha osallistumista varten Tukholman Teknillisen korkeakoulun fotogrammetrian professorin *Bertil Hallert'in* järjestämiin fotogrammetrian kursseihin.

Joulukuun 5 päivänä 1955 myönnettiin professori *Otto-I. Meurmanille* 15 000 markkaa, professori *J. S. Sirénille* ja professori *Hilding Ekelundille* sekä lehtori *Olli Pöyrylle* kullekin erikseen 25 000 markkaa käytettäväksi arkkitehtiosaston oppilaskilpailujen palkintoihin.

Tammikuun 16 päivänä 1956 myönnettiin *Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnalle* 3 400 000 markkaa käytettäväksi *kiltojen ja vapaiden yhdistysten kotimaisen toiminnan* tukemiseksi.

Tammikuun 16 päivänä 1956 myönnettiin *Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnalle* 500 000 markkaa opinto- ja sosiaalishteerien sekä opintolainasihteerin palkkausta varten ja 313 170 markkaa harjoittelutoimiston kanslia-apulaisen palkkausta varten.

Tammikuun 16 päivänä 1956 myönnettiin *Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnalle* 150 000 markkaa Otaniemen terveydenhuoltoaseman ylläpitämistä varten ylioppilaiden Terveydenhoitosäätiön vaatimusten mukaisesti.

Tammikuun 16 päivänä 1956 myönnettiin *Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnalle* 1 222 500 markan suuruinen määräraha käytettäväksi *kiltojen ja vapaiden yhdistysten ulkomaisten opintoretkeilyjen* tukemiseksi. Avustusmääräraha jaettiin seuraavasti: Arkkitehtikilta mk 262 500, Fyysikkokilta mk 160 000: —, Koneinsinööriilta mk 210 000: —, Kemistikilta mk 200 000: —, Puunjalostajakilta mk 250 000: —, Laivanrakentajakilta mk 90 000: —, Polyteknikkojen Ilmailukerho mk 50 000: —. Tällöin kutakin retkeilyn osanottajaa kohti tuli avustusta seuraavasti: Keski-Eurooppaan meneville mk 10 000: —, Tanskaan ja Norjaan meneville mk 7 500: — sekä Ruotsiin meneville mk 5 000: —. Retkeilyjen yhdelle johtajalle päätettiin maksaa matkakulut ja päivärahat.

Tammikuun 16 päivänä 1956 myönnettiin professori *Erkki Laurilalle* 30 000 markan suuruinen apuraha osallistumista varten pohjoismaisten tutkimusdelegaattioiden kokoukseen Göteborgissa.

Helmikuun 6 päivänä 1956 myönnettiin professori *E. J. Nyströmille* 10 000 markkaa jaettavaksi arkkitehtiosaston I vuosikurssin oppilaille enintään viitenä palkintona heidän suoritettavikseen määrättävistä perspektiivipiirustuksista kevätlukukaudella 1956.

Helmikuun 13 päivänä 1956 myönnettiin väitöskirjojen painatuksia varten avustuksia koulukassasta seuraavasti: *Väinö Veijolalle* 23 250: —, *Sakari Heiskaselle* 40 000: —, *Jan-Erik Janssonille* 150 000: —, *Pentti Mattilalle* 100 000: —, *Niilo Lounamaalle* 38 500: — ja *Olavi Hellmanille* 36 730: —.

Helmikuun 27 päivänä 1956 myönnettiin *Vuorimieskillalle* 180 000 markan matka-apuraha kymmenen opiskelijan osallistumista varten Ruhrin teollisuusalueelle tehtävään opintoretkeilyyn.

Maaliskuun 12 päivänä 1956 myönnettiin *Finlands Svenska Studentråd'lle* 10 000 markan avustusmääräraha uuden ylioppilaskalenterin (Studentkalendern) painatuskustannusten peittämiseksi.

Maaliskuun 12 päivänä 1956 myönnettiin *Suomen Ylioppilaskuntien Liiton Terveystenhoitosäätiölle* 200 000 markan suuruinen avustus Teknillisessä korkeakoulussa opiskelevien ylioppilaiden terveydenhoitotyön tukemiseen.

Huhtikuun 9 päivänä 1956 myönnettiin 100 000 markan määräraha rutiinityön suorittamista varten professori *Ohto Oksalan* toimeenpanemassa tutkimuksessa oppilaiden psykologisen testauksen tulosten vertaamiseksi opintomenestykseen, jonka työn ovat suorittaneet Työterveyslaitoksen henkilökuntaan kuuluvat työntekijät.

Toukokuun 7 päivänä 1956 myönnettiin *Maanmittarikillalle* 75 000 markkaa Pohjoismaiden maanmittariylioppilaiden kesäkokouksen isännöidyden aiheuttamien menojen peittämiseksi.

Toukokuun 28 päivänä 1956 myönnettiin diplomi-insinööri *Juhani Heinosen* 53 500 markan matkakorvaus ja päiväraha toimimista varten *Polyteknikkojen Ilmailukerhon* opintoretkeilyn johtajana Ranskassa 23. 6.—12. 7. 1956 välisenä aikana.

Toukokuun 28 päivänä 1956 myönnettiin *Maatalouden Vesirakentajakerholle* 100 000 markkaa Keski-Eurooppaan suuntautuvaa opintoretkeilyä varten.

Toukokuun 28 päivänä 1956 päätettiin suorittaa professori *Hilding Ekelundille* matkakustannukset ja päivärahat hänen Tukholmaan ja Göteborgiin 2. 6.—12. 6. 1956 johtamansa Arkkitehtiosaston IV vuosikurssin opintoretkeilyn aiheuttamien kulujen johdosta.

Toukokuun 28 päivänä 1956 myönnettiin professori *R. H. Roschierille* 20 000 markkaa osallistumista varten kesäkuun alussa Papirindustriens Forskningsinstitutin vastavalmistuneen tutkimuslaitoksen vihkimisjuhlallisuuteen Oslossa ja tutustumista varten tähän laitokseen sekä yhteistyön järjestelyyn viereisen teollisuuden tutkimuslaitoksen kanssa.

Toukokuun 30 päivänä 1956 myönnettiin *Arkkitehtikillalle* 85 000 markan suuruinen apuraha käytettäväksi pohjoismaisten arkkitehtikiltojen puheenjohtajien kokousta varten Kööpenhaminassa sekä Tukholman Teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosaston III vuosikurssin Suomeen tehtävää opintoretkeilyä varten.

Heinäkuun 31 päivänä 1956 myönnettiin professori *Arvo Yliselle* 25 000 markan matka-apuraha osallistumista varten Brysselissä syyskuun 5—13 päivinä 1956 pidettävään sovelletun mekaniikan IX kansainväliseen kongressiin.

Heinäkuun 31 päivänä 1956 myönnettiin maisteri *Marjatta Havulle* 50 000 markan matka-apuraha osallistumista varten Münchenin Teknillisessä korkeakoulussa syyskuun 1 päivänä 1956 pidettävään ensimmäiseen »International Association of Technical University Libraries» (IATUL) — järjestöä kokoukseen sekä samassa paikassa syyskuun 2—4 päivinä 1956 pidettävään »International Federation of Library Associations» (IFLA) — neuvoston kokoukseen.

Lahjoitusrahastot ja niistä myönnettyt stipendit.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen tila joulukuun 31 päivänä 1955 oli seuraava:

J. Ph. Palménin	rahasto	215 683: —
C. G. Sanmarkin	»	198 541: —
Aug. Palmbergin	»	248 454: —
H. ja E. Hallonbladin	»	172 954: —
Joh. Sohlmanin	»	119 454: —
G. W. Sohlberg Oy:n	»	229 798: —
Teknillisten tieteiden	»	145 371: —
K. Lindahlin	»	226 424: —
F. Sjöströmin	»	136 561: —
W. Thomén	»	141 411: —
Töölön Sokeritehdas Oy:n	»	109 054: —
J. Brehmerin	»	78 936: —
A. Wreden	»	59 223: —
Polyteknillisen Opiston	»	58 961: —
G. L. Lundgrenin	»	41 857: —
E. Lekven	»	30 850: —

Aleksanteri II:n	rahasto	28 307:—
Usko Nyströmin	»	109 776:—
J. E. Rynénin	»	85 837:—
Palovakuutusyhtiö Pohjolan	»	417 484:—
G. Cygnaeuksen	»	9 913:—
Leo Lindelöfin	»	9 156:—
Suomen Sotalaitoksen	»	18 471:—
A. O. Saelanin	»	4 319:—
Jussi Paatelan	»	107 096:—
Kansallis-Osake-Pankin	»	679 512:—
Oy. Strömberg Ab:n	»	1 721 520:—
Arkkitehti Vähäkallion	»	4 409 770:—
Hahlin aviopuolisoiden	»	303 824:—
Teknillisen Tuonnin Keskusliiton	»	1 384 542:—
Atlas Diesel Ab:n	»	2 124 181:—
Rakennus-Oy Cultorin	»	238 978:—
Arkkitehti Annikki Paasikiven	»	6 116 286:—

Sen jälkeen kun *Atlas Diesel Ab:n* rahastosta oli julistettu haettavaksi kaksi (2) 100 000 markan stipendiä koneinsinööriosaston koneenrakennuksen sekä rakennusinsinööriosaston tie- ja vesirakennuksen opintosuunnan III ja IV vuosikurssin oppilaita varten, päätti hallintokollegi asianomaisten osastojen ehdotuksesta marraskuun 14 päivänä 1955 myöntää stipendit rakennusinsinööriosastossa opiskelevalle ylioppilas *Pentti Säynevirralle* ja koneinsinööriosastossa opiskelevalle ylioppilas *Juhani Heijolalle*.

Sen jälkeen kun *eri rahastojen tuotosta* oli julistettu 65 000 markan suuruinen stipendi ulkomaanmatkaa varten lämpötekniikkaan, levytöihin tai tekstiilialaan syventyvän koneinsinöörin tai kemian teknologiaan perehtyvän kemistin haettavaksi, hallintokollegi esitti marraskuun 14 päivänä 1956 mainitun stipendin myönnettäväksi tekstiili-insinööri *Kirsti Mäkelälle*. Teknillisen korkeakoulun Neuvottelukunta hyväksyi jaon huhtikuun 30 päivänä 1956. Samalla Neuvottelukunta päätti jättää kysymyksen stipendien yhdistämisestä ja jakamisesta vastaisuudessa hallintokollegin tehtäväksi.

Yhdistettyjen rahastojen tuotosta haettavaksi julistetut seitsemän (7) 20 000 markan suuruista stipendiä päätti hallintokollegi marraskuun 14 päivänä 1955 osastojen tekemien esitysten mukaisesti myöntää seuraaville opiskelijoille: *Pertti Forström* ko. os., *Martti Harmoinen* f-os., *Paavo Huhtela* r. os., *Jouni Kreula* p. os., *Timo Suomalainen* a. os., *Eino Tunkelo* f. os. ja *Olli Vahteristo* m. os.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotisrahaston ja *Oy Strömberg Ab:n rahaston tuotosta* professorien haettavaksi julistettu apuraha myönnettiin marraskuun

14 päivänä 1955 professori *Tauno Pyökärille* assistentin palkkaamista varten tutkimustyöhön, joka koskee pienien sähkökoneiden sopivaisuutta maa-seutuverkostoon.

Senjälkeen kun *Arkkitehti Väinö Vähäkallion* stipendirahastosta oli julistettu haettavaksi 200 000 markan suuruinen matkastipendi ja kun arkkitehti *Väinö Vähäkallio* oli lahjoittanut jaettavaksi toisen samansuuruisen stipendin ulkomaista opintomatkaa varten, arkkitehtiosasto huhtikuun 12 päivänä 1956 pitämässään kokouksessa myönsi mainitut stipendit arkkitehteille *Osmo Lappo* ja *Veijo Martikainen*.

Senjälkeen kun *Arkkitehti Annikki Paasikiven* stipendirahastosta oli julistettu haettavaksi kolme stipendiä, kukin suuruudeltaan 10 0000 markkaa, päätti korkeakoulun rehtori, arkkitehtiosaston annettua lausuntonsa asiasta, myöntää stipendit seuraaville arkkitehtiosaston oppilaille: *Ritva Hemming*, *Jaakko Laapotti* ja *Olli Parviainen*.

2. Suomen Akatemian apurahat.

A. Varttuneiden tieteenharjoittajien apurahat (kolmivuotiskaudeksi 1954—56):

Teknillisen korkeakoulun rehtorin vuonna 1953 jakamia valtion apurahoja varttuneille tieteenharjoittajille ovat lukuvuoden 1955—56 aikana edelleen nauttineet:

1. Teknillisen korkeakoulun professorit:

Erämetsä, Kurt Olavi
Hirvonen, Reino Antero
Hukki, Risto Tapani
Kaitera, Pentti Veikko
Laasonen, Veikko Pentti Johannes
Noponen, Veikko Kalervo
Näsänen, Reino Olavi
Pyökäri, Tauno Olavi
Tikkanen, Matti Haakon
Ylinen, Arvo Albin Johannes

2. Valtion teknillinen tutkimuslaitos:

Eiro, Olavi Veikko, professori.

Lokakuun 1 päivänä 1955 vapautui professori *Pekka Kirjakalle* myönnetty varttuneiden tieteenharjoittajien apuraha hänen kuolemansa johdosta. Marraskuun 22 päivänä 1955 apuraha myönnettiin professori *Kaarlo Ståhlbergille* lokakuun 1 päivästä 1955 lukien apurahan jäljellä olevaksi ajaksi.

B. Nuorten tieteenharjoittajien apurahat vuodeksi 1956.

Opetusministeriön myönnettyä Teknilliselle korkeakoululle kymmenen (10) Suomen Akatemiasta ja valtion apurahoista annetussa laissa tarkoitettua nuorten tieteenharjoittajien apurahaa, korkeakoulun rehtori on vuonna 1955 jakanut ne vuodeksi 1956 seuraaville apurahaa hakeneille tieteenharjoittajille:

Hellman Olavi, tekniikan tohtori
Hukkinen, Lars, diplomi-insinööri
Hyvärinen, Lassi, diplomi-insinööri
Kantee, Lauri, tekniikan lisensiaatti
Koskenpato, Armas, diplomi-insinööri
Mäkipirtti, Simo, diplomi-insinööri
Nortia, Teuvo, tekniikan lisensiaatti
Ristaniemi, Olavi, diplomi-insinööri
Stubb, Tor, filosofian maisteri, insinööri
Uusitalo, Eino, diplomi-insinööri

3. Tutkimusstipendit.

Kun Teknilliselle korkeakoululle oli vuodeksi 1956 myönnetty kolme (3) korkeakoulustipendeistä 5 päivänä kesäkuuta 1953 annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua 80 000 markan suuruista tutkimusstipendiä, hallintokollegi päätti joulukuun 5 päivänä 1955 jakaa stipendit seuraaville hakijoille:

Bredenberg, J. B., diplomi-insinööri,
Perilä, Olavi, tekniikan lisensiaatti,
Veijola, Väinö, tekniikan tohtori

4. Dosenttistipendit ja dosenttipalkkiot.

Vuodeksi 1953—55 jaettuja dosenttistipendejä ovat nauttineet heikkovirtatekniikan dosentti, tekniikan tohtori *Sven A. Karlsson* ja geodesian dosentti, professori *Uuno Pesonen*. Vuodeksi 1955 osoitettua dosenttipalkkiota on nauttinut kartografian dosentti, tekniikan tohtori *Mauno Kajamaa*.

Kesäkuun 8 päivänä 1956 päätti hallintokollegi myöntää vuosiksi 1956—58 tarkoitettuja dosenttistipendejä seuraavasti: maanjako-opin dosentille, tekniikan tohtori *Paavo Lapille* kolmeksi (3) vuodeksi ja kartografian dosentille, tekniikan tohtori *Mauno Kajamaalle* kahdeksi (2) vuodeksi vuoden 1956 alusta lukien.

Heinäkuun 31 päivänä 1956 päätti hallintokollegi myöntää mainitun dosenttistipendin myöskin liikennetalouden dosentille, tekniikan tohtori *Reino Castrénille* vuodeksi 1956.

Toukokuun 7 päivänä 1956 päätti hallintokollegi myöntää dosentti-palkkion vuodeksi 1956 heikkovirtatekniikan dosentille, tekniikan tohtori *Sven A. Karlssonille*.

Valtion stipendit korkeakouluopintoja varten.

Korkeakoululle lukuvuodeksi 1956—57 osoitettuja toisesta opiskeluvuodesta alkaen oppilaille myönnettäviä *korkeakoulustipendejä* jaettiin seuraavasti: 133 kokostipendiä à 56 000 markkaa, 135 puolistipendiä à 36 000 markkaa, 132 opiskeluvälinestipendiä à 11 000 ja 29 vieraspaikkakuntalaisen lisää à 14 000 markkaa.

VIII. Lahjoitukset ja niiden käyttö.

Merenkulun Säätiön korkeakoululle lahjoittama 100 000 markan suuruinen apuraha, joka oli tarkoitettu annettavaksi lukuvuoden 1954—55 aikana valmistuneille ja opinnoissaan parhaiten edistyneille laivanrakennuksen opintosuunnan oppilaille, päätettiin syyskuun 29 päivänä 1955 jakaa seuraaville diplomi-insinööreille: *Sune Allan Wik'ille* 50 000 markkaa ja *Rauno Kalervo Ilvekselle* 50 000 markkaa. *Merenkulun Säätiö* on maaliskuun 28 päivänä 1956 lahjoittanut korkeakoululle samaten 100 000 markkaa stipendeiksi lukuvuonna 1955—1956 laivanrakennusopintonsa ansiokkaasti päättäneille opiskelijoille.

Arkkitehti Väinö Vähäkallio on lahjoittanut korkeakoululle 200 000 markkaa jaettavaksi *Arkkitehti Väinö Vähäkallion stipendirahaston* v. 1956 suoritettavassa stipendinjaossa toisena 200 000 markan matkastipendinä. *Arkkitehtiosasto* suoritti jaon huhtikuun 12 päivänä 1956 myöntäen stipendit arkkitehdeille *Osmo Lapolle* ja *Veijo Martikaiselle*.

Oy Kopus Ab on lahjoittanut korkeakoululle 200 000 markkaa jaettavaksi kahtena 100 000 markan suuruisena stipendinä apurahan tarpeessa oleville tunnollisille oppilaille, joista toinen valmistuu arkkitehdiksi, toinen rakennusinsinööriksi.

Henry Ford Säätiö on lahjoittanut korkeakoululle avustuksena 600 000 markkaa dieselmoottorin hankkimista varten korkeakoulun polttomootoritekniikan laboratorioon.

Oy Philips Ab on lahjoittanut 500 000 markkaa korkeakoulun sähköteknillisen osaston käytettäväksi.

Kommandiittiyhtiö Opex on lahjoittanut 250 000 markkaa kemian laboratoriolle sovelletun fysikokemian laboratoriotutkimuksia varten.

Familjen Alex Ärts Stiftelse on lahjoittanut Teknilliselle korkeakoululle 500 000 markkaa korkeakoulun toiminnan tukemiseksi.

Pörssiosakeyhtiön säätiön päätettyä myöntää 180 000 markan suuruisen stipendin yhdelle Teknillisen korkeakoulun loppututkinnon suorittaneelle, tällä kertaa mieluummin ruotsinkieliselle nuorelle henkilölle ulkomaille tehtävää kolmen kuukauden ulkomaista opintomatkaa varten myönnettiin stipendi korkeakoulun rehtorin tekemien ehdotuksien perusteella diplomi-insinööri *Arnulf Almille*, jka on valmistunut puunjalostusosastolta.

Värme- och sanitetstekniska föreningen i Finland lahjoitti yhden 50 000 markan suuruisen stipendin annettavaksi saniteettitekniikan opintosuunnalla viimeistä lukukauttaan opiskelevalle oppilaalle. Stipendi myönnettiin diplomi-insinööri *Torsten Anders Möllerille*.

Yrjö ja Senja Koivusen Säätiö jakoi kaksi 100 000 markan suuruista apurahaa korkeakoulun oppilaille *Rauno Armas Kalevi Bergiukselle* kone-insinööriosastolta ja *Kalevi Niemelle* puunjalostusosastolta.

Englantilainen toiminimi *General Electric Co Ltd, Coventry* lahjoitti korkeakoulun sähkötekniilliselle osastolle automaattipuhelinkeskuksen osia käytettäväksi opetuksessa ja tieteellisissä tutkimuksissa.

Norton Behr-Manning Overseas Ins. Worcester e, Massachusetts USA lahjoitti Teknilliselle korkeakoululle \$ 200. — käytettäväksi puuhiokkeen tutkimuslaitteisiin.

Sementtiyhdistys lahjoitti Teknillisen korkeakoulun ja Valtion Teknillisen tutkimuslaitoksen piirissä tapahtuvan koulutustoiminnan tukemiseksi jäljennöksen elokuvasta »Oikein valmistettu betoni». Lahjoitu sannettiin rakennusinsinööriosaston käytettäväksi.

Imatran Voima Oy on lahjoittanut sähkötekniillisen osaston suurjännitelaboratorioon 17 kpl erilaisia suoja- y. m. releitä sekä 1 kwh-mittarin.

Oy E. Sarlin Ab on lahjoittanut sähkötekniillisen osaston suurjännitelaboratorioon 2 kpl Emil Haefely & Cie AG:n valmistamaa 1-vaihekondensaattoria mallia M S 32, 25 kVAr, 600 V, 50 Hz.

IX. Kotimaiset ja ulkomaiset opintoretkeilyt.

Eri killat ovat suorittaneet lukuvuoden aikana seuraavat opintoretkeilyt:

Arkkitehtikilta: III kurssi suoritti syksyllä retkeilyn Jyväskylään.

Kesäkuun alussa suoritettiin IV kurssin opintoretki Ruotsiin, Tukholmaan ja Göteborgiin. Osanottajia oli n. 25. Matkan johtajana toimi professori *Ekelund*.

Lisäksi on kilta suorittanut paikallisia tutustumiskäyntejä.

Fyysikkokilta: 26. 3.—29. 3. 1956 opintoretkeily Pohjois-Suomeen. Reitti ja tutustumiskohteet olivat seuraavat: Helsinki—Oulu—Oulunjoki-laakso (Montan ja Pyhäkosken voimalaitokset)—Otanmäki (Otanmäen kaitvokset)—Kajaani (Kajaani Oy)—Kuopio (Turo ja Tena Oy:t)—Helsinki. Retken johtajana toimi dipl. insinööri *Saari*. Osanottajia oli 15.

30. 5.—18. 6. 1956 ulkomainen opintomatka Saksaan ja Sveitsiin. Matkareitti oli seuraava: Helsinki—Kööpenhamina—Hamburg—Köln—Coblenz—Mainz—Frakfurt am Main—Stuttgart—Zürich—Waldenburg—Riechenstein—Innsbruck—München—Nürnberg—Göttingen—Braunschweig—Helsinki. Matkan johtajana toimi dipl. insinööri *Saari*. Osanottajia oli 15.

Kemistikilta: Marraskuun lopulla 1955 kilta teki kolmipäiväisen opintoretken Turun ja Paraisten teollisuuslaitoksiin.

25. 5.—11. 6. 1956 ulkomainen opintoretkeily Saksaan. Matkareitti ja tutustumiskohteet olivat seuraavat: Helsinki—Kööpenhamina—Hamburg (Deutsche Shell AG)—Wolfsburg (Volkswagen)—Leverkusen (Bayern)—Ludwigshafen (B. A. S. F.)—Mannheim (Sunlicht)—Darmstadt (Tech. Hochschule)—Frankfurt am Main (Hoechst)—Helsinki. Matkan johtajana toimi tekn. tohtori *Kajanne*. Osanottajia oli 20.

Paikallisekskursioita on lukuvuoden aikana tehty Sinebrychoff Oy:lle Hartwall Oy:lle ja Valioon.

Koneinsinöörikiilta: Marraskuun alkupuolella 1955 opintoretkeily reitillä: Helsinki—Karkkila (Högforsin tehdas)—Tampere (Tampella ja Valmet)—Pori (Outokumpu Oy ja Rosenlew)—Helsinki. Retken johtajana oli professori *Verkkola*. Osanottajia oli 30.

25. 5.—12. 6. 1956 ulkomainen opintoretkeily Saksaan. Matkareitti ja tutustumiskohteet olivat seuraavat: Helsinki—Kööpenhamina—Holtenu—Wolfsburg (Volkswagen—Werke)—Braunschweig (Franke & Heidecke)—Hannover (Max Müller)—Düsseldorf (Auto-Union)—Stuttgart (Heller ja Daimler—Benz)—Frankfurt am Main (Collet & Engelhart)—Mainz—Köln (Emuco)—Duisburg (Demag)—Essen (Krupp)—Bremen (Weser)—Hamburg (VDF—Heidenreich & Harbeck)—Helsinki. Retken johtajana toimi professori *Verkkola*. Osanottajia oli 20.

Maanmittarikilta: 9.—12. 4. 1956 opintoretkeily Kymenlaaksoon. Matkareitti ja tutustumiskohteet olivat seuraavat: Helsinki—Lahti (Maanmittauskonttori)—Kouvola (Lääninkonttori)—Kotka (Kaupunginmittaustointo)—Huruksela—Ummeljoen uusjaot—Helsinki. Myöskin tutustuttiin reitin varrella olleisiin teollisuuslaitoksiin. Retken johtajana toimi professori *Wiiala*. Osanottajia oli 18.

18.—24. 6. 1956 oli Pohjoismaisten maanmittariylioppilaiden kesäkokous Helsingissä. Mukana oli 8 suomalaista maanmittausylioppilasta.

Puunjalostajakilta: 13.—17. 11. 1955 opintoretkeily Pohjois-Suomeen. Matkareitti ja tutustumiskohteet olivat seuraavat: Helsinki—Kemi (Kemi Oy Karihaaran tehdaslaitokset ja Veitsiluoto Oy)—Oulu (Oulu Oy)—Pietarsaari (Pietarsaaren Selluloosa Oy ja Strengberg Oy:n tupakkatehdas)—Helsinki. Matkan johtajana toimi professori *Roschier*. Osanottajia oli 30.

Kevätlukukaudella tehtiin paikallisia opintoretkeilyjä Sinebrychoffille ja Metallikutomo Oy:ön Tammisaareen.

Rakennusinsinöörikilta: 22. 5.—27. 5. 1956 opintoretkeily Itä-Suomeen. Matkareitti oli seuraava: Helsinki—Kotka—Savonlinna—Outokumpu—Jyväskylä—Helsinki. Retken aikana tutustuttiin satamarakenteisiin, voimalaitoksiin, tietyömaihin, kanavalaitteisiin y. m. Retken johtajana toimi professori *Solitander*. Osanottajia oli 35.

Paikallisretkeilyjä on lukuvuoden aikana tehty Fazerin uudisrakennukselle, Sasekan tehtaille, Vantaan vedenpuhdistuslaitokselle ja Imatran Voiman vesilaboratorioon.

Sähköinsinöörikilta: 22. 11.—26. 11. 1955 opintoretkeily Keski-Suomeen. Matkareitti oli seuraava: Helsinki—Hämeenlinna—Petäjävesi—Jyväskylä—Helsinki. Retken johtajana toimi professori *Paavola*. Osanottajia oli 30.

8.—12. 4. 1956 opintoretkeily Länsi-Suomeen. Matkareitti oli seuraava: Helsinki—Harjavalta—Pori—Vaasa—Tampere—Helsinki. Retken johtajana toimi professori *Blomberg*. Osanottajia oli n. 30.

Tekstiili-insinöörikilta: 17. 10. 1955 suoritettiin tutustumisretkeily Hämeenlinnan Verkatehtaaseen. Osanottajia oli n. 15.

26.—28. 3. 1956 opintoretkeily Tampereelle. Tutustumiskohteina olivat Suomen Triko, Finnlayson—Forssa Oy, Tampella, Klingendahlin ja Tampuvun tehtaot. Matkan johtajina toimivat professori *Häyrinen* ja dipl. insinööri *Vuorio*. Osanottajia oli 25.

Vuorimieskilta: Ei opintoretkeilyjä lukuvuonna.

Laivanrakentajainkerho: Keväällä 1956 opintoretkeily Poriin ja Raumalle. Tutustumiskohteina olivat F. W. Hollming Oy, Rauma-Repola Oy, Reposaaren Konepaja Oy, W. Rosenlew & Co. ja Wärtsilä-yhtymä Crichton-Vulcan. Retken johtajana toimi dipl. insinööri *Tuomisto*. Osanottajia oli 12.

Lisäksi on kerho lukuvuoden aikana suorittanut tutustumiskäyntejä seuraavissa laivoissa: Moottorilautta »Nagu», m/s »Martti Ragnar», jäänlärkijä »Thule», jäänsärkijä »Kapitan Melehov» (vesillelasku) ja matkustaja-saiva »Wappen von Hamburg».

»Nordens Tekniska Högskolors Skeppsbyggare»:n IX konferenssissa Kööpenhaminassa maaliskuun loppupuolella oli mukana 4 kerhon jäsentä.

Maatalouden vesirakentajat: 9. 11. 1955 tutustuttiin Imatran Voiman pienoismaaillaboratorioon, Helsingin kaupungin vesilaitokseen ja Viljavuuspalvelu Oy:n maantutkimuslaboratorioon. Osanottajia oli 20.

Lisäksi on suoritettu muita paikallisia opintokäyntejä.

Polyteknikkojen radiokerho: 19. 11. 1955 oli tutustumiskäynti Helvarin radiotehtaaseen Pitäjänmäellä ja 10. 3. 1956 Yleisradion studio-osastolle.

Saniteettikerho: Marraskuussa 1955 tutustuttiin Högforsin tehtaisiin Karkkilassa. Retken johtajana toimi dipl. insinööri *Saarto*. Osanottajia oli 20.

Maaliskuussa tehtiin 2-päiväinen opintoretkeily Tampereelle Lokomoon ja Valmetille. Retken johtajana toimi dipl. insinööri *Saarto*. Osanottajia oli 15.

Huhtikuussa tutustuttiin Tapiolan kaukolämmityslaitokseen.

Polyteknikkojen kuoro: 18.—20. 11. 1955 konsertti- ja opintoretkeilymatka kaakkois- ja etälä-Suomeen. Matkareitti oli Helsinki—Imatra—Lappeenranta—Lahti—Helsinki.

X. Kotimaan ja ulkomaan harjoittelu.

Kotimaan harjoittelu.

Kotimaan harjoittelupaikat on kuluvana lukuvuotena hankkinut samoin kuten edellisinäkin vuosina Teollisuuden Työnjohto-opiston yhteydessä sijaitseva Harjoittelun Keskustoimisto (HAKTO). Harjoittelupaikat on Teknillisen korkeakoulun opiskelijoille jakanut korkeakoulun ajaksi 1. 12.—31. 5. palkkaama kotimaan harjoittelusihteeri.

Kesäksi 1956 tarjottiin HAKTO:n välityksellä harjoittelupaikkoja eri korkeakouluja varten yhteensä noin 780. Näitä haki 561 Teknillisen korkeakoulun opiskelijaa ja heistä 409 sai täten harjoittelupaikan. Lisäksi tarjottiin suoraan kotimaan harjoittelusihteerin välityksellä noin 45 harjoittelupaikkaa, joista 26 täytettiin. HAKTO:n ja Teknillisen korkeakoulun kotimaan harjoittelusihteerin välityksellä sai siis 435 tekniikan ylioppilasta harjoittelupaikan.

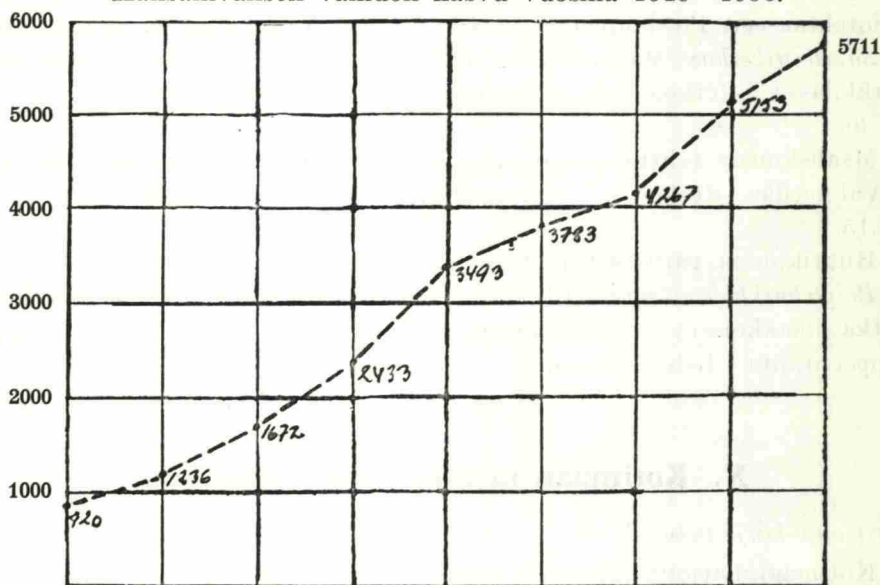
Kotimaan harjoittelusihteerinä on toiminut tekniikan ylioppilas *Tapani Lares*.

Ulkomaan harjoittelu:

Ylioppilaskunta kuuluu perustajajäsenenä kansainväliseen teknillisen alan harjoittelijainvaihtojärjestöön *the International Association for the Exchange of Students for Technical Experience (IAESTE)*. Järjestö perustettiin Lontoossa 1948 ja toiminnan aikana vaihdettujen paikkojen sekä jäsenmaiden lukumäärien kasvu ilmenee allaolevasta piirroksesta.

Kesällä 1956 välitti Ylioppilaskunnan ja Korkeakoulun yhteinen Harjoittelutoimisto harjoittelupaikat 248 suomalaiselle, näistä Helsingin ja Turun yliopistojen kemian ja fysiikan opiskelijoille sekä teknillisten oppilaille yhteensä 82 paikkaa, joten Teknillisestä korkeakoulusta oli

Kansainvälisen vaihdon kasvu vuosina 1948—1956.

Jäsenmaiden lukumäärä:

1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956
10	11	13	16	17	18	19	21	22

ulkomailla 166 oppilasta. Vastaavasti oli 155 suomalaisella työnantajalla palveluksessaan 304 ulkolaista, joista yksi jopa Intiasta saakka.

Helsingissä työskentelevät (94) ulkolaiset harjoittelijat majoitettiin tänäkin vuonna ylioppilaskunnan asuntoloihin kesäkuukausina.

Ulkomaanharjoittelusihteerinä toimi tekniikan ylioppilas *Robert Uhlenius*.

XI. Karsintakurssit.

Kesällä 1956 toimeenpantiin korkeakouluun pyrkiviä varten karsintakurssit 14. 6.—14. 7. välisenä aikana. Korkeakouluun pyrkivistä 730 hakijasta hyväksyttiin todistusten perusteella ilman karsintakursseja 7 ja karsintakursseille 637 oppilasta. Kurssien johtajana toimi professori *S. E. Stenij*. Opettajina toimivat fil. tohtorit *Paul Kustaanheimo*, *Ilppo Louhivaara* ja *Toivo Nieminen* fil. maisterit *Stig Gustafsson*, *Sven Björklund*, *Sinikka Rätty*, *Kaarle Kurki-Suonio* ja *Simo Sinivaara*, dipl. insinöörit *Osmo Ranta* ja *Lassi Hyvärinen* sekä arkkitehdit *Sakari Siitonen*, *Reino Lammin-Soila* ja *Erkki Virta*, yliassistenttina toimi dipl. ins. *Lassi Hyvärinen*, assistentteina fil. tohtorit *Paul Kustaanheimo* ja *Toivo Nieminen*, fil. maisterit *Sven Björklund*, *Alli Moilanen*, *Irja Nieminen*, *Kaarle Kurki-Suonio*

ja *Simo Sinivaara*, *Veikko Eino J. Seppälä* ja *Antti Tamminen*, dipl. insinöörit *Osmo Ranta* ja *Johan Tallqvist*. Karsintakurssien kansliatehtäviä hoiti kanslia-apulainen neiti *Impi Yli-Rosti*.

XII. Teknillisen korkeakoulun kirjasto lukuvuonna 1955—1956.

Edellisen lukuvuoden aikana aloitetut korjaustyöt on saatu päätökseen syyslukukaudella. Sen jälkeen VTT:n hienomekaanisen työpajan entiset tilat ovat kirjaston hallussa, joten kirjastolla on nyt käytössään 1/2 Lönnrotink. 37:n piharakennuksesta. Pinta-ala varastokerrokset mukaan luettuna on 1 100 m². Kirjastossa on suoritettu eräitä järjestelyjä. Huomattavin muutos on jäljennelaitoksen siirto sähkölaboratorion suojista pääkirjaston yhteyteen. Jäljennelaitos on saanut haltuunsa tarkoituksenmukaisen huoneiston, johon kuuluu toimisto-, mikrofilmaus- ja kehityshuone. Uusiin tiloihin ensimmäiseen kerrokseen on saatu huoneet sidotusta ja julkaisuvaihtoa, kirjallisuusneuvontaa ja luokitusta sekä postitusta varten. Toisessa kerroksessa lainaustoimistosta on siirretty pois kaikki kirjahyllyt ja kortistot. Lainaustoimistoon on hankittu uusi suuri lainauspöytä. Entinen aikakauslehtihuone on muutettu kortistohuoneeksi. Suuri lukusali on kirjahyllyillä jaettu kahteen osaan. Toinen puoli on järjestetty varsinaiseksi käsikirjastoksi ja toisella puolella ovat kuluvan vuoden aikakauslehdet. Lukusalissa ei ole enää ollenkaan kirjavarastoa kuten aikaisemmin. Lisää varastotilaa on saatu, kun ensimmäisen kerroksen suureen varastohuoneeseen on rakennettu välikerros. Uusiin varastotiloihin on korjausmäärärahoilla hankittu 2 000 m teräshyllyjä. Myöskin kirjaston keskuslämmityspotket on uusittu korjauksen yhteydessä. Kaikkien uudistusten jälkeen kirjasto on voinut aloittaa v:n 1956 paremmissa olosuhteissa kuin koskaan aikaisemmin sotien jälkeen.

Korkeakoulu on antanut kevätlukukaudella määrärahan Otaniemen käsikirjaston perustamista varten. Teekkarikylä puolestaan on luovuttanut 2 huonetta kirjaston käyttöön. Jo kevätlukukauden aikana on saatu käsikirjaston kalusto ja kirjoja n. 800 nidosta.

Hankintaluetteloihin merkittyjen nidosten kokonaismäärä on lukuvuoden lopussa 79 251. Lisäys on 7 258 nidosta. Korkeakoulu on ollut julkaisujen vaihdossa 108 ulkomaisen ja 18 kotimaisen, yhteensä 126 laitoksen kanssa. Niiltä on saatu 754 ulkomaista ja 83 kotimaista, yhteensä 837 nidosta. Korkeakoulu on lähettänyt julkaisuvaihtoina 656 nidosta.

Kirjasto on saanut lahjoituksina yhteensä 2 713 erillistä teosta, 58 sidottua aikakauslehtivuosikertaa ja 18 912 aikakauslehden irtonumeroa. Asla-varoilla tilattua kirjallisuutta on saatu 1 031 nidosta. Uusia Asla-

varoja on saatu \$ 5 200. M. m. seuraavat henkilöt ja laitokset ovat tehneet kirjalahjoituksia: Akateeminen kirjakauppa (691 irton.), Oy Algol Ab (575 irton.), Eduskunnan kirjasto (970 irton.), ministeri Carl Enckell (40 erill. teosta, 732 irton.), L. M. Ericsson Ab, Tukholma (898 irton.), prof. J. J. Ermenc, USA (66 erill. teosta), Geologinen tutkimuslaitos (100 erill. teosta), Helsingin kaupungin sähkölaitos (80 erill. teosta, 770 irton.), Helsingin yliopisto (140 erill. teosta), Kungl. tekniska högskolans bibliotek, Tukholma (29 erill. teosta, 9 vuosik., 2 121 irton.), prof. M. Levón (34 erill. teosta, 90 irton.), Saksan kirjanäyttely, Itä-Saksa (338 erill. teosta, 114 irton.), Saksan kirjanäyttely, Länsi-Saksa (351 erill. teosta, 69 irton.), G. A. Serlachius Oy, Mänttä (755 irton.), Suomen paperi- ja puutavaralehti (2 042 irton.), Suomen teollisuusliitto (85 erill. teosta, 140 irton.), Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, Tukholma (1 075 irton.), Tekniska föreningen i Finland (1 828 irton.), rouva Uspenski (220 erill. teosta), Valtion teknillinen tutkimuslaitos (76 erill. teosta, 792 irton.), prof. rouva Velandér, Tukholma (37 erill. teosta). — Kirjasto on luovuttanut kaksoiskappalevarastostaan 4 451 irtonumeroa.

V. 1956 kirjastoon tulee 168 kotimaista ja 719 ulkomaista, yhteensä 887 aikakaus- ja sarjajulkaisua. Näistä saadaan ilmaiseksi 109 kotimaista ja 132 ulkomaista julkaisua.

Lukuvuoden aikana on sidotettu 816 aikakauslehtivuosikertaa ja 106 erillistä teosta, yhteensä 922 nidosta.

Uutuustiedotuksia on lähetetty v. 1955 347:lle ja v. 1956 372 yksityiselle henkilölle ja laitokselle.

Luettelokortistojen kasvu on v. 1955 ollut seuraava: pääluettelo 2 619 korttia, systemaattinen luettelo 1 417 korttia, DK-luettelo 2 689 korttia, yhteensä 6 725 korttia. Kevätlukukaudella 1956 on lisätty pääluetteloon 2 751 korttia, systemattiseen luetteloon 1 672 korttia ja DK-luetteloon 1 696 korttia, yhteensä kevätlukukaudella 6 119 korttia. DK-artikkeli-kortistoon on lisätty n. 13 000 korttia. Kortistossa on lukuvuoden lopussa n. 76 000 korttia.

Kotilainaksi on annettu syyslukukaudella 10 488 teosta 11 486 nidoksena ja uudistettu 3 256 kirjallainaa. Kevätlukukaudella on annettu lainaksi 12 494 teosta 13 983 nidoksena ja uudistettu 4 929 kirjallainaa. Lukuvuoden aikana on yhteensä annettu lainaksi 22 982 teosta 25 469 nidoksena ja uudistettu 8 185 kirjallainaa. Kirjallainoista on lähetetty Helsingin ulkopuolelle (kaukolainat) syyslukukaudella 695 nidosta ja kevätlukukaudella 732 nidosta, yhteensä 1 427 nidosta. Muista kirjastoista on saatu lainaksi syyslukukaudella 36 teosta 74 nidoksena ja kevätlukukaudella 43 teosta 58 nidoksena, yhteensä 79 teosta 132 nidoksena.

Merkittyjä käyntejä kirjastossa on ollut syyslukukaudella 5 154 ja kevätlukukaudella 9 045, yhteensä 14 199. Tämä kävijöiden määrä on

todellista huomattavasti pienempi, koska esim. korjaustöiden aikana, jolloin lainaustoimisto siirtyi huoneesta toiseen, vain harvat kävijät kirjoittivat nimensä käyntikirjaan.

Kuudesta suurimmasta käsikirjastosta on lainattu 4 260 teosta 4 929 nidoksena ja niissä on ollut merkittyjä käyntejä 11 938.

Valokopioita ja mikrofilmejä on hankittu ulkomailta omiin kokoelmiin liitettäväksi tai välitetty kirjaston käyttäjille syyslukukaudella 70 artikkelia (810 sivua), kevätlukukaudella 144 artikkelia (1 692 sivua), yhteensä 214 artikkelia (2 502 sivua). — Kirjaston omilla jäljennöslaitteilla on jäljennetty 42 353 sivua (222 työtä). Tästä määrästä on mikrofilmijäljennöksiä 21 098 sivua tai aukeamaa (ottoa) ja erilaisia paperijäljennöksiä 3 083 kpl.

Lukuvuoden aikana on tullut 747 kaukolainaustiedustelua ja 2 563 puhelintiedustelua. — Kotimaisia postilähetyksiä on toimitettu syyslukukaudella 5 025, kevätlukukaudella 4 144, yhteensä 9 169. Ulkomaisia postilähetyksiä on ollut syyslukukaudella 393, kevätlukukaudella 501, yhteensä 894. Lähetettyjen postilähetysten määrä on ollut kaikkiaan 10 063.

XIII. Opiskelijat ja ylioppilasyhdistykset.

1. Opiskelijain lukumäärä.

Hakuajan kuluessa keväällä 1956 pyrki korkeakouluun 730 uutta oppilasta, joista hyväksyttiin 381, nimittäin teknillisen fysiikan osastoon 16, rakennusinsinööriosastoon 62, koneinsinööriosastoon 83, sähköteknilliseen osastoon 61, puunjalostusosastoon 30, kemian osastoon 27, vuoriteollisuusosastoon 17, maanmittausosastoon 21 ja arkkitehtiosastoon 64.

Korkeakoulussa opintoja harjoittaneiden lukumäärä oli syyslukukaudella 2 113 ja kevätlukukaudella 1 956. Lisäksi ilmoittautui poissaolevina syyslukukaudella 186 oppilasta ja kevätlukukaudella 213 oppilasta. Seuraavalla sivulla oleva taulukko osoittaa, miten oppilasmäärä jakautui eri osastoille.

2. Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnan toiminta lukuvuonna 1955—56.

Ylioppilaskunnan samoin kuin sen alaisten kiltojen ja yhdistysten toiminta on kuluneena lukuvuonna ollut vireätä. Toiminnan näkyvin osa on ollut keväällä järjestetty Tempaus, tunnuksella »Korkeakoulu Otaniemeen». Merkittävin osa toiminnasta on kuitenkin ollut ylioppilaskunnan hallitseman suuren omaisuuden hoitaminen, oppilasasuntoloiden ylläpitäminen samoin kuin muukin jäsenten opiskeluedellytysten taloudellinen ja sosiaalinen tukeminen.

Teknillinen korkeakoulu lukuvuonna 1955—1956.

O s a s t o	Y l i o p p i l a i t a k i r j o i s s a										S u o r i t e t u t t u t k i n n o t					
	S y s s l u k u k a u d e l l a					K e v ä t l u k u k a u d e l l a					D i p l . i n s . j a a r k k i - t e h t i t u t k i n n o n		D i p l . i n s . j a a r k k i - t e h t i t u t k i n t o		T e k n . l i s . t u t k i n t o	T e k n . t o h t o r i n t u t k i n t o
	S u k u p u o l i		Ä i d i n k i e l i		P o i s s a o l e v i n a i l m o i t t a u t u n e e t	S u k u p u o l i		Ä i d i n k i e l i		P o i s s a o l e v i n a i l m o i t t a u t u n e e t		D i p l . i n s . j a a r k k i - t e h t i t u t k i n n o n	D i p l . i n s . j a a r k k i - t e h t i t u t k i n t o			
	M i e h i ä	N a i s i a	S u o m i	R u o t s i		M u n t k i e l e t	M i e h i ä	N a i s i a	S u o m i	R u o t s i	M u n t k i e l e t					
<i>Teknillisen tiedekunnan osasto</i>	62	—	49	13	6	63	—	50	13	5	9	1	1	1		
<i>Rakennusinsinööri-osasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	—	1	—		
<i>Rakennustekniikka</i>	269	2	258	11	19	250	2	240	10	21	—	48	—	—		
<i>Maatalouden vesirakennus</i> ..	52	1	51	1	5	48	1	47	1	5	—	12	—	—		
<i>Koneinsinööri-osasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	—	—	1		
<i>Koneurakennus</i>	341	1	290	51	43	321	1	275	46	44	—	56	—	—		
<i>Laivanrakennus</i>	46	—	38	8	7	41	—	35	6	7	—	9	—	—		
<i>Lentokoneurakennus</i>	32	—	26	6	3	31	—	27	4	1	—	1	—	—		
<i>Tekstiilitönteollisuus</i>	81	56	75	6	11	73	21	67	6	14	—	8	—	—		
<i>Sähköteknillinen osasto</i>	276	275	251	23	32	259	1	236	21	29	31	39	—	1		
<i>Puunjalostusosasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—	—	—		
<i>Puun mekaaninen teollisuus</i>	57	57	56	1	5	55	—	54	1	7	11	11	—	—		
<i>Puun kemiallinen teollisuus</i>	59	58	54	5	3	54	1	50	4	2	—	10	—	—		
<i>Paperiteollisuus</i>	73	73	65	8	3	66	—	59	7	4	—	4	—	—		
<i>Kemian osasto</i>	181	161	149	31	12	153	17	124	28	15	14	22	4	—		
<i>Vuoriteollisuusosasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	1		
<i>Kaivostekniikka</i>	37	37	35	2	1	36	—	34	2	2	5	5	—	—		
<i>Metallurgia</i>	23	23	22	1	5	22	—	21	1	5	—	1	—	—		
<i>Maanmittausosasto</i>	140	140	132	8	10	134	—	126	8	11	17	19	2	1		
<i>Arkkitehti-osasto</i>	323	244	296	25	21	312	72	290	19	28	19	41	—	—		
<i>Dipl. insinööriä</i>	49	49	48	1	—	31	—	31	—	13	—	—	—	—		
<i>Kvantiteettitieteitä</i>	6	5	4	2	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—		
<i>Ulkom. stipendiaatteja</i>	6	6	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—		
Yhteensä	2 113	1 982	1 899	204	10	1 956	1 840	1 769	177	213	250	287	8	5		
Läsnäolevia yhteensä	2 113					1 956										
Poissaolevia yhteensä	186					213										
Oppilaita yhteensä	2 299					2 169										

Edellisenä lukuvuonna kokeiluluontoisista opinto- ja sosiaalitoimikunnista saatujen myönteisten kokemusten perusteella on hallituksen valio-kuntajakoa muutettu lisäämällä entisiin opintovaliokunta. Opintovalio-kunnan alaisina toimivat korkeakoulun myötämielisen avustuksen turvin opinto- ja sosiaalisiteerit.

Ylioppilaskunnan talouden paisuessa yhä laajemmaksi on hallitus tutki-nut asetuksen salliman taloustoimikunnan perustamismahdollisuuksia.

Ylioppilaskunnan jäsenmäärä oli syyslukukaudella 1955 2 238, joista naispuolisia ylioppilaita oli 137. Edellämainituista 2 238 ylioppilaasta kuu-lui suomenkieliseen osakuntaan 2 021 eli 90.3 % ja ruotsinkieliseen 217 eli 9.7 %

Killat ja yhdistykset.

Kertomusvuoden aikana on ylioppilaskunnan alaisena toiminut 10 kiltaa: Arkkitehtikilta, Fyysikkokilta, Kemistikilta, Koneinsinööriilta, Maan-mittarikilta, Puunjalostajakilta, Rakennusinsinööriilta, Sähköinsinööri-killta, Tekstiili-insinööriilta ja Vuorimieskillta.

Kiltojen tärkeimpänä toimintamuotona ovat olleet ammattiin liittyvät keskustelu-, esitelmä- ym. tilaisuudet sekä ulko- ja kotimaisten opinto-retkeilyjen toimeenpaneminen. Kussakin killassa on toiminut opintotoimi-kunta, joka käsittelee osastonsa opiskelukysymyksiä ja tekee niistä esi-tyksiä osastokollegille sekä harjoittaa nuorten opiskelijoiden keskuudessa opintoneuvontaa.

Kiltojen, opintotoimikuntien ja ylioppilaskunnan välillä on yhdyssiteenä toiminut Kiltaneuvosto, johon ovat kuuluneet syyslukukaudella kiltojen puheenjohtajat ja neljä TKY:n hallituksen jäsentä sekä kevätlukukaudella lisäksi opintovaliokunnan puheenjohtaja sekä opintositeeri. Kiltaneuvos-ton puheenjohtajana on syyslukukaudella ollut tekniikan ylioppilas *Raimo Junnila* ja kevätlukukaudella tekniikan ylioppilas *Seppo Hildén*.

Seuraavat ylioppilaskunnan alaiset vapaat yhdistykset ovat olleet toi-minnassa kertomusvuoden aikana:

Laivanrakentajain Kerho, Maatalouden Vesirakentajat, Naisten Klubi, Polyteknikkojen Ilmailukerho, Polyteknikkojen Kuoro, Polyteknikkojen Orkesteri, Polyteknikkojen Radiokerho, Polyteknikkojen Urheiluseura, Puhekerho, Näytelmäkerho Ramppi, Sanitettikerho, Ristin Kilta, Teek-karien Autokerho, Teekkarikamerat, Teekkaripurjehtijat, Teekkaritytöt, Teekkariupseerit ja Yhteiskuntakerho.

Ylioppilaskunta on jatkuvasti tukenut osakuntien toimintaa sekä jakanut korkeakoululta kiltojen ja yhdistysten kotimaista toimintaa varten saadut avustukset.

Ylioppilaskunnan ja osakuntien hallinto.

Ylioppilaskunnan puheenjohtajana on kertomusvuonna toiminut dipl. insinööri *Ossi Kivelä*. Varapuheenjohtajina olivat dipl. insinöörit *Matti Juusonen* ja *Hans Andersin*. Hallituksen puheenjohtajana oli syyslukukaudella tekniikan ylioppilas *Antero Salmenkivi* ja varapuheenjohtajana tekniikan ylioppilas *Kristian Gullichsen*. Kevätlukukaudella oli puheenjohtajana tekniikan ylioppilas *Kalevi Ruokosuo* ja varapuheenjohtajana tekniikan ylioppilas *Robert Uhlenius*.

Tekniikan Ylioppilaat — osakunnan vt. inspehtorina on ollut professori *Antero Pernaja*.

Osakunnan puheenjohtajana on toiminut syyslukukaudella dipl. insinööri *Aimo Paavola* ja kevätlukukaudella dipl. insinööri *Mies Lehesmaa*. Hallituksen puheenjohtajana syyslukukauden aikana oli tekniikan ylioppilas *Antti Kopra* ja kevätlukukaudella tekniikan ylioppilas *Kari Kairamo*.

Teknologföreningen — osakunnan inspehtorina on edelleen ollut professori *Hilding Ekelund* ja kuraattorina dipl. insinööri *Caj-Erik Gustafsson*. Hallituksen puheenjohtajana oli syyslukukaudella tekniikan ylioppilas *Björn-Olof Backman* ja kevätlukukaudella tekniikan ylioppilas *Peter v. Koskull*.

Toimivuoden aikana on edustajisto kokoontunut 7 kertaa käsittelemään sääntömääräisiä ja hallituksen sille esittämiä asioita.

Ylioppilaskunnan hallitus on toimikautenaan kokoontunut 23 kertaa. Lisäksi ovat eri valiokunnat kokoontuneet tarpeen vaatiessa päättämään alansa käytännöllistä laatua olevista asioista tai valmistelemaan niitä hallituksen kokousta varten.

Virkailijat.

Ylioppilaskunnan taloudenhoitajana on edelleen ollut *Matti Särksalo*. Sihteerinä on ollut tekniikan ylioppilas *Martti Meriläinen*.

Teekkarikylän johtajana on edelleen ollut *Ossi Törrönen*.

Opintojen tukeminen.

Ylioppilaskunta on avustanut vähävaraisia jäseniään jakamalla Teekkari-rahastosta 20 kpl rahastipendejä, suuruudeltaan 20 000: — sekä ryhtymällä toiseksi takaajaksi heidän Ylioppilaiden Opintolainarahastosta ottamilleen lainoille.

Ylioppilaskuntaa on Ylioppilaiden neuvottelukunnassa edustanut tekniikan ylioppilas *Martti Lehtinen*. Teknillisen korkeakoulun stipendilautakunnassa ovat ylioppilaskunnan edustajina olleet tekniikan ylioppilaat *Timo Niini* ja *Väinö Juntunen*.

Ylioppilaskunnan talous.

Ylioppilaskunnan taloudellisen toiminnan kehitys kertomusvuoden aikana osoittaa merkillepantavaa vakiintumista, johon eduskunnan myöntämällä 25 milj. markan pitkäaikaisella lainalla on oma merkittävä osuutensa.

Luottojen hoitamisen lisäksi on ylioppilaskunta pyrkinyt jatkuvasti kehittämään erilaisia palvelusmuotoja.

XIV. Diplomityöt.

Lukuvuoden aikana on eri osastoilla hyväksytty seuraavat diplomityöt (luettelossa mainitaan diplomityön tekijä, sen aihe ja opettaja, jonka johdolla työ on tehty):

Teknillisen fysiikan osasto:

Valve, Matti Sakari, »Ammuksen lähtönopeuden mittaaminen monistusvalokennon avulla»; prof. Laurila.

Rakennusinsinööri-osasto:

Aalto, Harri Matti Juhani, »Tutkimus erilaisten maakairatyyppeiden käytöstä pohjarakennuksessa»; prof. Helenelund.

Aaltonen, Aatto Aulis, »Koulutalon rakenteiden suunnittelu»; prof. Kuuskoski.
Ahoniemi, Alpo Uolevi, »Maalaiskunnan vedenhankinnan yleissuunnitelma»; prof. Kaitera.

Cederberg, Sven-Olof, »Bangärdförslag»; dipl. ins. Raunu.

Ekgren, Bertel, »Asuintalon rakennussuunnittelu»; prof. Kuuskoski.

Eklund, Kustaa Allan, »Maalaiskunnan viemäriinnin yleissuunnitelma»; prof. Kaitera.

Hakala, Juhani, »Pengerryssuunnitelma»; prof. Kaitera.

Hakola, Veikko Johannes, »Valkeakosken uittosolun käyttökokeita»; prof. Solitander.

Heikkinen, Eino Nestori, »Vesitornin rakenteet»; prof. Kuuskoski.

Heiskanen, Rauno Juhani, »Vesijohto- ja viemärisuunnitelma»; prof. Solitander.

Herva, Matti Antero, »Tilastollinen tutkimus betonin laadusta»; prof. Kuuskoski.

Hirvonen, Pentti Johannes, »Teräsbetonisten rumpu- ja viemäriputkien staattinen ja kokeellinen tutkimus»; prof. Hannelius.

Honkavuori, Raimo Juhani, »Rationalisoiminen rautatierakennusten maatoissa»; prof. Lehto.

Hyypä, Jussi Matti Ilmari, »Tutkimus turvemaan leikkauslujuudesta»; prof. Helenelund.

Isotalo, Yrjö Tapani, »Vesitornin rakenteet»; prof. Kuuskoski.

Kankare, Esko Olavi, »Tutkimus salaojituksen vaikutuksesta pohjaveden korkeuksiin»; prof. Kaitera.

Kannisto, Raimo Juhani, »Elementtirakenteinen tornitalo»; prof. Kuuskoski.

Kauttu, Mauno Johannes, »Teiden vastapenkereiden graafinen mitoitus»; prof. Helenelund.

Kirkkomäki, Leevi Johannes, »Pumppulaitoksen mitoitus pengerryshankkeessa»; prof. Kaitera.

- Koistinen, Arvo Olavi, »Teräksisen tiesillan ehdotus», prof. Hannelius.
- Koponen, Eero Antti Kaarlo, »Puusta rakennettujen koetalojen tutkimus»; prof. Kuuskoski.
- Korsbäck, Hans Gustav Robert, »Materialprovning av asfaltbeläggningar och beläggningssmassor»; prof. Lehto.
- Koskela, Nyrrö Holger, »Maauimalan rakenteiden suunnittelu»; prof. Kuuskoski.
- Koskimies, Matti Yrjänä, »Vedenpuhdistuslaitoksen rakenteet»; prof. Kuuskoski.
- Kurkela, Matti Juhani, »Vesijohto- ja viemäröintisuunnitelma»; prof. Solitander.
- Laine, Olli Vitalis, »Ruoppausta koskeva tutkimus»; prof. Kaitera.
- Laitinen, Jarmo Juhani, »Lietesäiliön rakennussuunnitelma»; prof. Kuuskoski.
- Laitinen, Olli Juhani, »Vesitornin rakenteet»; prof. Kuuskoski.
- Lampinen, Lasse Uolevi, »Vesijohto- ja viemäröintisuunnitelma»; prof. Solitander.
- Lehtinen, Pentti Veikko, »Maapatotäytteen tiivistämisestä»; prof. Helenelund.
- Lehtonen, Kauko Kaarlo Kyösti, »Vesijohto- ja viemärisuunnitelma»; prof. Solitander.
- Merimaa, Simo Väinö Antero, »Varastorakennus esijännitetystä betonista»; prof. Kuuskoski.
- Metsola, Pekka Väinö Tapio, »Pilareille tuetun palkittoman laatan ja sienikaton vertailu»; prof. Kuuskoski.
- Mickos, Gustaf Herman, »Pojovikens uppdämning som alternativ lösning av Ekenäs stads dricksvattenproblem»; prof. Solitander.
- Mustajärvi, Jouko Tapio, »Vesitornin suunnittelu ja rakenteet»; prof. Kuuskoski.
- Mustonen, Seppo Erkki, »Kuivatuspenkereiden vakavuudesta ja painumisesta»; prof. Helenelund.
- Myllyvirta, Martti Seppo Kalervo, »Vesijohto- ja viemäröimissuunnitelma»; prof. Solitander.
- Myyrä, Veikko Antero, »Tutkimus saven kuivakuorikerroksesta»; prof. Helenelund.
- Nikkanen, Toivo Kalevi, »Vesivoimalaitossuunnitelma»; prof. Solitander.
- Niku-Paavo, Sauli Erkki, »Vesijohto- ja viemäröintisuunnitelma»; prof. Solitander.
- Pakonen, Pentti Johannes, »Polttoturvesoiden kuivatus»; prof. Kaitera.
- Palmroos, Klas Bengt, »Bangårdförslag»; dipl. ins. Raunu.
- Pelkonen, Arvo Eelis, »Tehdashallin rakenteet»; prof. Kuuskoski.
- Perkinen, Jouko Kalevi, »Tuhkasiilon suunnitelma»; prof. Kuuskoski.
- Piesala, Aaro Otto, »Asuntorakennuksen rungon suunnittelu»; prof. Kuuskoski.
- Pitkäkoski, Lauri Olavi, »Tutkimuksia pohjavedenvirtauksesta voimalaitoksella»; prof. Helenelund.
- Polvinen, Pentti Juhani, »Kuutioparabeli ja klotoidi tien tasoituskaarteena»; prof. Lehto.
- Ralli, Yrjö Einari, »Vesijohto- ja viemäröintisuunnitelma»; prof. Solitander.
- Rantamäki, Matti Juhani, »Vesijohto- ja viemäröintisuunnitelma»; prof. Solitander.
- Salonen, Esko Kullervo, »Viljasiiloryhmän rakennesuunnitelma»; prof. Kuuskoski.
- Savolainen, Erkki Pellervo, »Vesijohto- ja viemäröintisuunnitelma»; prof. Solitander.
- Stark, Lauri Matti Ulrik, »Kaksinivelkehien teknillistaloudellinen tutkimus»; prof. Kuuskoski.
- Sundman, Gustaf Knut Uno, »Konstruktioner för ett vattentorn»; prof. Kuuskoski.
- Talvisara, Toivo Kristian, »Muurattujen ja liimattujen tiilirakenteiden tutkimus»; prof. Kuuskoski.
- Tamminen, Esko Mikael, »Vesistön järjestelysuunnitelma»; prof. Kaitera.
- Ulvinen, Seppo Ilmari, »Teräksisen tiesillan ehdotus»; prof. Hannelius.

Valpas, Ahti Kalervo, »Asuinrakennusryhmän lämpökeskuksen rakenteet»; prof. Kuuskoski.

Virtanen, Herman, »Koskijakson teknillistaloudellinen tutkimus»; prof. Solitander.
Zilliacus, Lars Birger, »Tehdashalli esijännitetystä betonista»; prof. Kuuskoski.

Koneinsinööriostasato :

Alperi, Samuli, »Automatiikasta ilmastointi- ja lämmityslaitoksissa»; dipl. ins. Saarto.

Dahlberg, Tor Julius Gustav, »Analys av tillverkningskostnaderna i och för försäljningskalkylation i en metallfabrik»; prof. Niini.

Dahlgren, Börje Einar Olavi, »Muovien käyttö liukulaakereissa»; prof. Wuolijoki.

Dryzun, Elieser, »Kattila-automatiikasta ja sen vaikutuksesta höyryvoimalaitosten talouteen»; dipl. ins. Manninen.

Eloranta, Olli Jukka, »Leikkausmenetelmien vertailu»; prof. Eiro.

Ernstén, Svante Mikael, »Undersökning av några värmebehandlingsugnars termiska verkningsgrad»; prof. Serlachius ja dipl. ins. Valorinta.

Eskola, Aulis Iisakki, »Taivutusalkin staattisen ja dynaamisen stabilisuuden yhteisvaikutuksesta»; prof. Laasonen.

Fellman, Klaus Gustaf, »Översyn och provkörning av värmekraftlaboratoriets 300 kW de Laval ångturbin»; prof. Sahlberg.

Feiring, Knut Olof Finn, »Undersökning av möjligheterna att införa statistiska metoder för produktionens kvalitetskontroll i en given special fabrik»; prof. Niini.

Forsman, Rolf Knut Torvald, »Experimentell undersökning av axiellt för skjutbara labyrinttätningar»; prof. Sahlberg.

Haakana, Juha Kalevi, »Siltanosturien nosturiratojen tutkiminen»; dipl. ins. Lummaa.

Harjunpää, Harri Johannes, »Teoreettinen tutkimus aksiaalisen suihkuturbiinin säätömahdollisuuksista eri kuormitusolosuhteissa»; prof. Sahlberg.

Hartikka, Pentti Sakari, »Keskuskorjaamon suunnittelu erään toiminimen samalla paikkakunnalla omistamien useiden eri alojen tuotantolaitosten yhteistä tarvetta varten»; prof. Serlachius.

Heikkinen, Eero Matti Jalmari, »Diesel-aluksen kansi- ym. koneistojen painon ja tehontarpeen sekä sähkölaitteiden painon arvioiminen laivan alustavaa suunnittelua varten»; dipl. ins. Landtman.

Holopainen, Veikko Unto, »Vääntömomentin siirto nesteektykimellä»; prof. Wuolijoki.

Huhta-Koivisto, Esko Ensio, »Tutkimus pakokaasuahtimen soveltuvuudesta eräaseen nelitahtidieselmoottoriin»; prof. Verkkola.

Huovinen, Olavi Iisak, »Patteri- ja lattialämmityksen vertailu eräässä koetalossa»; dipl. ins. Saarto.

Hyrsky, Kauko Kalevi, »Hyörykattilan konstruktio-ohjeiden laatiminen»; prof. Wuolijoki.

Hyry, Kaarlo Heikki, »Tutkimus villateollisuudessa käytetyn tekstiilimateriaalin repimisen oikeasta teknillisestä suorituksesta»; prof. Häyrinen.

Ilves, Rauno Kalervo, »Yhdistetyn auto-matkustaja-aluksen suunnittelu Turun Tukholman talviliikennettä varten erikoisesti kiinnittäen huomiota aluksen edullisimpaan kokoon»; prof. Rahola.

Jyräkö, Kirsti Marjatta, »Loimen pituuden riippuvaisuus lankanumerosta ja sidoksesta»; prof. Häyrinen.

Jörgensen, Kurt Sigurd Wilhelm, »Planering, byggandet och provdrift av en miniatyrkupolugn»; tri-ins. Asanti.

Kakko, Kalevi Edvard, »Eräiden nykyaikaisten kulkuneuvomoottoreiden laakeripaineita koskeva tutkimus»; prof. Verkkola.

Karlsson, Rolf Waldemar, »Undersökning av stabiliteten för ett fraktfartyg 10 500 dwt av typerna öppen och sluten shelter-däckad, med stöd av olika kriterier»; tri Jansson.

Kekäläinen, Reijo Vilho, »Kone liikkeen organisatorisen rakenteen suunnittelu tunnettujen myyntitehtävien perusteella»; prof. Niini.

Koskivirta, Veikko Pellervo, »Kort-tunnelipropulsion tutkiminen ja analysointi»; tri Jansson.

Krannila, Matti Juhani, »Tutkimus erään suunnitellun voimalämpölaitoksen voimakoneiden ja lämmönvaihtimien toiminnasta eri rakennusvaiheissa ja eri kuormituksella»; prof. Sahlberg.

Kyrenius, Pentti Johannes, »Lavanostolaite, jossa nostoliike aikaansaadaan liikeruuvien avulla»; prof. Wuolijoki.

Laakkonen, Pertti Olavi, »Suoritettava tutkimus erään puuvillakehräämön valmistamien lankojen laatutasosta ja tehtävä ehdotus laaduntarkkailujärjestelmäksi»; prof. Häyrinen.

Laine, Aulis Olavi, »Höyry- ja lämpöjohtojen eristyksien taloudellinen vahvuus»; dipl. ins. Saarto.

Larimo, Erkki Olavi, »Suurehkon teollisuuslaitoksen satama-alueen kuljetussuunnitelma»; dipl. ins. Lummaa.

Lehto, Pertti Aulis Veikko, »Eräiden paperikoneen telojen päällystämisestä ruiskutetulla kuparilla erityisesti päällysteen väsymistä tarkastellen»; tri Salokangas.

Leppälä, Visa Väinö, »Tutkimus n. 400 t:n saattajan rungon päämittojen ja muodon vaikutuksesta laivan vakavuuteen»; prof. Rahola.

Lind, Tor John Mauri, »Melu ja sen torjunta metalliteollisuudessa»; tri Noro.

Lindeberg, Carl Johan, »En jämförande undersökning av labyrintherna och tätningssystemen på en 30 MW English Electric och en 30 MW De Laval kondensationsturbin»; prof. Sahlberg.

Linnola, Veikko Armas Johannes, »Ulko- ja sisäpuolinen pyöröhionta verrattuna sorvaukseen tarkkamittaisten kappaleiden valmiiksiytöstyössä»; prof. Serlachius.

Lundell, Eskil Edvard, »Uittosulun porttien käyttökoneiston suunnittelu»; prof. Wuolijoki.

Miettinen, Kalevi Yrjö Ensio, »Sähkötarviketeollisuuden ja -kaupan struktuuri»; prof. Niini.

Mäkinen, Valto Volmar, »Auton levyjarrun suunnittelu ja vertailu rumpujarruun»; prof. Wuolijoki.

Möller, Torsten Andreas, »Kattila-lämmivesivaraajayhdistelmällä tehtyihin kokeisiin perustuva tutkimus lämpimän käyttöveden valmistuksesta»; dipl. ins. Saarto.

Nikulainen, Lauri Vihtori, »Keskikipakoispuppujen käyttö selluloosatehtaassa»; dipl. ins. Haavisto.

Nurminen, Risto Valdemar, »Suorakulmiolaatan lommahdustaivutuksesta»; prof. Laasonen.

Nyström, Rainer Rudolf Leopold, »On suoritettava erään kehräämön valmistaiden laatuvertailu käytettäessä karstoissa tavallista ja sahammasteritystä»; prof. Häyrinen.

Oravainen, Eino Aleksanteri, »Tutkimus teollisuuden tuottavuuteen vaikuttavista tekijöistä»; prof. Niini.

Pietilä, Mikko Tapio, »Hitsausliitosten syöpyminen sulfaattiselluloosakattiloissa»; prof. Eiro.

Pirinen, Väinö Eljas Erkki, »Henkilöauton vaihteiston suunnittelu»; prof. Wuolijoki.

Rahikainen, Erkki Edvard, »350 cm³:n, 16 hevosvoimaisen ajoneuvomoottorin ja siihen kuuluvan vaihdelaatikon suunnittelu erikoisesti ottaen huomioon resonanssiolosuhteet kaksitahtimoottorin pakoputkessa»; prof. Verkkola.

Raita, Aarno Birger Kristian, »Erään suuren kirjapainotalon kuljetussuunnitelma»; dipl. ins. Sormaala.

Rautanen, Pentti Valtteri, »Lincolnweld»-täysautomaattihitsauskoneen hitsausominaisuuksien ja käyttöön soveltuvuuden tutkiminen»; prof. Eiro.

Reijonen, Teemu Ahti Tapio, »On suoritettava tutkimus erään puuvillatehtaan puolaustekniikasta ja tehtävä ehdotus puolauksen uudelleenjärjestämiseksi»; prof. Häyrinen.

Reilama, Eero Väinämö, »Suurtehopuikkojen käyttö hitsauksessa»; prof. Eiro.

Rein, Antti Lauri Johannes, »Suoritettava tutkimus erään villakutomon kutojain kuormitussuhteesta ja tehtävä ehdotus sen koroittamiseksi ja tasoittamiseksi teknillisen keinoin»; prof. Häyrinen.

Rewell, Martti Gabriel, »Kaksirunkoisen kuljetuslautan vakavuus-, vuoto- ja keinumisominaisuuksien tutkiminen»; tri Jansson.

Roschier, Veli Paul Helmer, »Vapaasti seisovan rakennusnosturin suunnittelu»; prof. Wuolijoki.

Rudbäck, Jens Johan, »Utökning av kapaciteten hos ett importföretag som idkar hopmontering och partiförsäljning av cyklar»; prof. Niini.

Ryti, Kaarlo Matti Oskari, »Auton suuntastabilitetti»; prof. Ylinen.

Räikkä, Aarne Reino, »Hiilidioksiidin käytöstä alkalisilikaattipitoisten valimo-massojen kovettajana»; tri. ins. Asanti.

Rönholm, Ola Johan-Erik, »Analys av startmetod för gasturbin»; prof. Sahlberg.

Sahlgren, Jorma August, »Undersökning om vissa lastfartygs lokala hållfasthet vid gång i is»; prof. Rahola.

Salminen, Pekka Aksel, »On suoritettava tutkimus erään kehräämön laadun-tarkkailujärjestelmän tarkoituksenmukaisuudesta ja tehtävä ehdotus järjestelmän parantamiseksi»; prof. Häyrinen.

Salo, Seppo Erik, »54 m kalastustroolarin eri koneistojärjestelmien vertaus»; dipl. ins. Landtman.

Saloranta, Martti Ensio, »Tutkimus kevyen kranaatinheittimen kranaatinpyrstö-jen pistehitsauksesta»; prof. Eiro.

Seppäläinen, Vilho Olavi, »Panssarivaunun T-34 moottorin laakereiden tutkimi-nen ja uudelleen konstruointi»; prof. Verkkola.

Sere, Jouko Emil Markus, »Tutkimus erään jäänmurtajan potkureiden työntö-voiman ja tehon sekä nopeuden välisestä riippuvuussuhteesta»; prof. Rahola.

Sirola, Hannu Tapio, »Tutkimus kiinteistöissä käytettävistä lämmönvaihtimista liittyttäessä lämminvesijärjestelmäiseen kaukolämmitykseen»; prof. Sahlberg.

Stenij, Pentti Oskar Hjalmar, »Myyntityön ja myynnin edistämistoiminnan suunnittelu tiettyssä koneliikkeessä»; prof. Niini.

Takkunen, Raimo Kullervo, »Lämpökäsittely ja puhtaan hitsimetallin väsymis-lujuus»; prof. Eiro.

Tammisalo, Ensi Heikki, »Vedyn vaikutuksesta teräkseen»; fil. maist. Salokangas.

Tenkanen, Risto Antero, »Monikaratyöstökoneen suunnittelu taottujen vent-tiilien koneistusta varten»; prof. Serlachius.

Toivonen, Pentti Jorma Kaarle, »Tutkimus liisteröinnin tekniikasta ja sen vaikutuksesta loimen ominaisuuksiin»; prof. Häyrynen.

Turto, Veikko Uolevi, »Säännöstelyn vaikutus tuontikaupan tekniikkaan»; prof. Niini.

Unkila, Pekka Heikki (ins.), »Työpalkkoja ja raaka-aineita koskevan valvontajärjestelmän suunnittelu tietyssä tehtaassa»; prof. Niini.

Vilhunen, Raimo Esko, »Väsymislujuus ajan funktiona hitsauksesta»; prof. Eiro.

Väisälä, Raimo Ilmari, »Erään linja-auton etujousituksen parantaminen käytämällä nykyisen lehtijousituksen asemesta torsiojousitusta yhtenäisellä etuakselilla ja erillisjousituksella»; dipl. ins. Kurki-Suonio.

Sähköteknilinen osasto:

Aho, Pentti Aulis, »Sähkölaitoksen kuormitushuipun vuotuisen käyttöajan riippuvaisuus laitoksen koosta ja kuormituksen luonteesta suomalaisten tilastojen valossa»; tekn. tri Saraoja.

Alakoski, Rauno Johannes, »Otaniemen sähkökonelaboratorion suunnittelu»; prof. Pyökäri.

Alho, Osmo Sylvester, »Ylikuuluminen avojohdoilla kantoaaltoikäytössä taajuusalueella 50—500 kHz ja ilmiön rajoittumiseen tähtäävien erikoisvuorottelujen tutkiminen»; prof. Jauhiainen.

Backman, Rolf Erik, »Undersökning av överhöringen i fabrikationslängder av bärvägskabel med stjärnfyrskruvar»; prof. Jauhiainen.

Björkbohm, Lars Ingmar, »Konstruktion av ledningsöverdrag för dubbelriktad växelströmssignalering enligt Helsingfors Telefonförenings N2-system»; dos. Karlsson.

Euro, Ahti Tapio, »Ferraris-välinapakoneen teoria ja sovellutus vääntömomenttikäyrän mittaamiseen»; prof. Pyökäri.

Hahkiö, Touko Ilmari, »Tutkimus VHF-alueella toimivien liikenteessä käytettävien radiopuhelinlaitteiden ominaisuuksista ja niiden mittaamisesta»; tekn. tri Kareskoski.

Hinttu, Jouko Johannes, »Yksi- ja kolmivaihemootoreitten maaseutukäytön taloudellinen tutkiminen»; prof. Pyökäri.

Hämäläinen, Kaarlo Juhani, »100 W teholuokkaisen jaksolukumoduloidun 200 MHz:n jaksolukualueella toimivan yleisradiolähettimen suunnittelu ja kokeellinen tutkiminen»; dipl. ins. Kytöniemi.

Inkinen, Lauri, »Muuntajamallien käyttö muutosjännitteiden määrittämiseen, teoreettinen ja kokeellinen tutkimus»; prof. Pyökäri.

Jahkola, Kaarlo Antero, »Suurvoimansiirtojen suunnittelussa käytetyt verkko-mallit. Eri järjestelmät, niiden vertailu ja ehdotuksen tekeminen korkeakoulun suurjännitelaboratorioon sopivaksi verkkomalliksi»; prof. Paavola.

Karhama, Pertti Aarre, »Suunniteltujen Kitkan voimalaitosten stabilisuuskysymyksen tutkiminen»; prof. Paavola.

Kauppi, Risto, »Suurjännitegeneraattorin eristyksen kuntoisuustutkimukset menetelmillä, jotka eivät johda eristyksen särkymiseen»; prof. Paavola.

Koivuniemi, Antti Jaakko, »Lohko- ja signaalivirtauskaavioitten käyttö siirtolinten siirtofunktioita laskettaessa»; prof. Blomberg.

Korvola, Heikki Johannes, »Rautateiden sähköistäminen Suomessa, virtajärjestelmän valinta»; prof. Paavola.

Koski, Pekka Olavi, »Induktiivisesti ohjattujen selektorijärjestelmien sovitustalonrautateiden OS-keskuksiin huomioonottaen hätäpuheluitten edellyttämän erikoiskytken»; prof. Jauhiainen.

Krannila, Vesa Aatos Valdemar, »Katkaisijan toimintanopeuden vaikutus stabilisuuteen pikajälleensulkemista käytettäessä»; prof. Paavola.

Larkka, Erkki Juhani, »Televisiokuvalähettimen suunnitteluperiaatteet ja niiden soveltaminen erään 40 W:n teholuokkaisen kuvalähettimen suunnitteluun ja kokeelliseen tutkimiseen»; dipl. ins. Kytöniemi.

Lindman, Erik Ingmar, »Dämplindningens inverkan på spänningens kurvform hos en 3-fasgenerator med utpräglade poler vid osymmetrisk belastning»; prof. Pyökäri.

Linkama, Rauno Ilmari, »Loistelampun ja sen varusteiden rakenteen vaikutus loistelampun synnyttämiin radiohäiriöihin»; prof. Paavola.

Marjanen, Veikko Ilmari, »Helsingin kaupungin sähkölaitoksen Liikennelaitokselle myymän tasasähkön omakustannushinnan määrittäminen»; prof. Virkkunen.

Miettinen, Tapani Johannes, »Voimalaitosryhmän Isohaara, Jumisko, Harjavalta stabilisuuden tutkiminen»; prof. Paavola.

Muurimäki, Mauno Jaakko, »Puhelinjohtojen suojauskeinot vahvavirtaverkkojen käyttöhäiriötapauksissa aiheuttamia ylijännitteitä ja -virtoja vastaan, erikoisesti huomioonottaen varokkeissa olevien sulakkeiden suuruus ja sijoitus»; prof. Jauhiainen.

Myllymäki, Reino Sakari, »Loistehon kehityksen kannattavuutta höyryturbo-generaattorilla koskeva tutkimus, sovellutuksena Porin Voima Oy»; prof. Paavola.

Myllyniemi, Arvo Matti, »Van de Graaf'in generaattorin sähköteknillinen mitoittaminen»; prof. Paavola.

Nieminen, Maine Helmer, »Teräsbetonirakenteiden teräksissä esiintyvien mekaanisten jännityksien mittaamiseen sopivan sähkömittausmenetelmän tutkiminen»; prof. Blomberg.

Nieminen, Mikko Ilmari, »Keski-Suomen maakuntaverkon pienoismallin rakentaminen ja verkon suojauksen selektiivisyyden tutkiminen. Erityisesti otettava huomioon Kankaan tehtaan suojauskysymys»; prof. Paavola.

Pitkänen, Seppo Erkki, »Pikajälleensuorituskyvyn releistystekniikka, vertaileva tutkimus»; tekn. tri Saraoja.

Poutanen, Matti Sakari, »Suuntaradioissa käytetyt modulointitavat ja kanavoinnin järjestely erikoisesti ottaen huomioon pulssimodulointiin perustuvat menetelmät ja kohinasuhteet»; tekn. tri Pohjanpalo.

Pouttu, Pentti Aapeli, »Lentokenttävalaistusjärjestelmän valinta Kruunupyyn lentokenttää varten»; prof. Paavola.

Rasa, Raimo Aulis, »Hehku- ja loistelamppuvalaistuksen taloudellisuuden vertailu. Kaikki taloudellisuuteen vaikuttavat tekijät otettava huomioon»; prof. Paavola.

Rissanen, Jorma Johannes, »Laplace-muunnoksen käyttö differenssiyhtälöiden ratkaisemisessa ja sen sovellutus muutamisiin sähköteknillisiin mallitapauksiin»; prof. Blomberg.

Roukka, Pentti Olavi, »Suurjännitteisten kaapelipääteitten ja jatkomuhvien käyttövarmuus Suomessa kerätyn tilaston valossa sekä teknilliset keinot käyttövarmuuden parantamiseksi»; tekn. tri Saraoja.

Saari, Pekka Paavo Antti, »Yksivaihemootoreitten soveltuvuus maaseutukäyttöön. Teoreettinen ja kokeellinen tutkimus»; prof. Pyökäri.

Salo, Aarre Johannes, »Mikroaaltoja imevän seinäpintarakenteen tutkimuksia»; tekn. tri Pohjanpalo.

Sundman, Viljo Emil, »Radiolinkit verkkoryhmäliikenteessä»; prof. Jauhiainen.

Suonuuti, Reino Olavi, »Kaasuturbiinien käytön edellytykset Lounais-Suomen Sähkö Oy:n energiataloudessa»; tekn. tri Saraoja.

Tattari, Pentti Juhani, »Hyvin pitkien 3-vaiheisten vaihtovirtajohtojen voimansiirto-ominaisuuksien tutkiminen ja vertaaminen samanpituisen tasavirtajohdon ominaisuuksiin»; prof. Paavola.

Tirkkonen, Väinö Johannes, »Teollisuushyöryvoimalaitoksen sisäisen lämmönierron vaikutus taloudelliseen kokonaistulokseen»; dipl. ins. Kirvelä.

Puunjalostusosasto:

Aho, Heikki Sakari, »Tutkimus vaneeriviulun kuivaajasta»; prof. Siimes.

Alm, Alvar Arnulf, »Undersökning av olika faktorerers inverkan på kalciumbisulfitkoksyrans inträngande i granflis»; prof. Roschier.

Asikainen, Pekka Pellervo, »Vertailevia kokeita hiomakoneiden eri kehänopeuksilla»; prof. Pellinen.

Blanz, Friedrich, »Työntekijäin suorittama tavarán laadun arviointi henkilönvalinta- ja koulutuskysymyksenä vaneriteollisuudessa»; prof. Oksala.

Ganszaue, Carl Johan, »Tutkimuksia sahanterän hampaiden levitykseen vaikuttavista tekijöistä»; dosentti Kivimaa.

Granroth, Aarne Olavi, »Valkaisun hypokloriittivaiheen lämpötilan ja pH:n vaikutus selluloosan paperiteknillisiin ominaisuuksiin»; prof. Roschier.

Heiskanen, Otto Heikki, »Haapa- ja koivupuun korkeampien tyydyttyjen rasvahappojen analysointi»; professori Roschier.

Helavaara, Risto Sakari, »Tutkimuksia eukalyptuksen (*Eucalyptus saligna*) soveltuvuudesta sulfaattiselluloosan raaka-aineeksi»; prof. Roschier.

Husso, Viljo Ensio, »Taloudellinen vertailu latvatukeista saatavain sahatavarain eri käyttömuotojen välillä»; prof. Siimes.

Ignatius, Asko Jalmari, »Naulojen halkaiseva vaikutus puun naulaliitoksissa»; prof. Siimes.

Inkala, Martti Raimo Kalevi, »Tutkimuksia oksa- ja kuorijätteiden hävittämiseksi sulfiittimassasta jauhatuksen ja valkaisuprosessin avulla»; prof. Roschier.

Keskinen, Timo Pertteli, »Tehosteaineiden käyttö paperin lujuusominaisuuksien parantajana ja jauhatuksen korvaajana»; prof. Pellinen.

Keynäs, Pentti, »Veden poistaminen hiokkeesta ja selluloosasta rihlatulla telapuristimella»; prof. Pellinen.

Kirjavainen, Lauri Matti, »Laboratoriokokeita levitetyillä hampailla varustetuilla sahanterillä»; dosentti Kivimaa.

Kreula, Jouni Juhani, »Selluloosasta merseroimislipeään liukenevien hiilihydraattien tutkiminen»; prof. Roschier.

Kärnä, Anssi Esko Uolevi, »Tutkimuksia Container-kartongin nuutattavuuteen vaikuttavista tekijöistä»; prof. Pellinen.

Lehtinen, Veikko Anselm, »Raaka-aineen, liimauksen, puristuksen ja karkaisun vaikutuksesta kovakuitulevyn ominaisuuksiin»; prof. Pellinen.

Marttala, Antti Juhani, »Ylipitkien koivupölkkyjen koesorvaustuloksia»; prof. Siimes.

Paavola, Pekka Juhani, »Laboratoriokokeita puuntyöstöterien tylsymisestä»; dos. Kivimaa.

Piilonen, Pentti Ilmari, »Tutkimuksia sulfiittijäteliemen talteenotosta massakuopasta»; prof. Roschier.

Räsänen, Eelis Israel, »Tutkimuksia koivupuoliselluloosan valmistuksesta natriumsulfiitilla eri SO₂-lisäyksin»; prof. Roschier.

Silvast, Toivo Johannes, »Kokeita kondensaattoripaperin raaka-aineen laadun parantamiseksi»; prof. Roschier.

Skogberg, Kaj Valter, »Raffinörmassaproblem»; prof. Pellinen.

Skogster, Mauri Olavi, »Kondensoitumattomien kaasujen tutkiminen sulfaattiselluloosatehtaan termokompressorihaihduuttamon sekundäärihöyryistä»; prof. Roschier.

Tila, Leo Johannes, »Vahan imeytyminen taivekartonkiin»; prof. Pellinen.

Tuovinen, Heimo Olavi, »Lautojen vetokokeita»; prof. Siimes.

Vainio, Matti Olavi, »Eri tekijöiden vaikutuksesta vaneritehtaan raaka-ainetaseeseen»; prof. Siimes.

Valtanen, Seppo Olavi, »Paperiradan kosteuden mittauksesta Moist-O-graph- ja Lippke-mittareilla»; prof. Pellinen.

Kemian osasto:

Aho, Yrjö, »Tutkimuksia mäntyöljyn rasvahappojen butyliesteriepoksiidien valmistamisesta muovipehmittimiksi»; tekn. tri Kajanne.

Alén, Holger, »Undersökningar över pressjästens antibiotiska verkningar på *Aerobacter aerogenes*»; prof. Tikka.

Alha, Pekka, »Indiumin elektrolyyttinen saostus eräistä alkaalisista liuoksista ja saostumien käyttömahdollisuus pintakäsittelytekniikassa»; fil. maist. Brehmer.

Eerola, Hannu, »Tutkimuksia öljyhapon ja mäntyöljyn hapetuksesta typpihapolla silmälläpitäen dikarbonihappojen valmistusta»; tekn. tri Kajanne.

Eklund, Vidar, »Rypsmjöl som extender för ureaformaldehyd-fanerlim»; tekn. tri Kajanne.

Hassinen, Ilpo, »1, 2-Dihydroksibenseen-3, 5-disulfonihapon ionisaatiosta ja kelaatinmuodostuksesta»; prof. Näsänen.

Heinänen, Juhani, »Tutkimuksia litiumsuolojen valmistamiseksi lepidoliitistä»; prof. Erämetsä.

Järvinen, Pauli, »Melassin uuttokokeista»; tekn. tri Kajanne.

Kalm, Vidar, »Framställning av porösa tegel ur rödlera enligt Al-pulver metoden»; tekn. tri Wilska.

Kohonen, Lauri, »8-Kinolinolin ionisoitumisesta ja kelaatinmuodostuksesta 50 %:ssa vesi-dioksaaniseoksessa»; prof. Näsänen.

Kollanen, Liisa, »Tutkimuksia aluminiumsulojen valmistamiseksi kalimaa-sälvästä»; prof. Erämetsä.

Korpi, Pertti, »Tironin metallikelaatteja koskevia tutkimuksia»; prof. Näsänen.

Lehtinen, Tauno, »Tutkimuksia suomalaisen lehmänvuodan soveltuvuudesta yhdistelmäparkitun päällisnahan raaka-aineeksi»; prof. Tikka.

Lehto, Matti, »Kokeita harvinaisten maametallien soveltuvuudesta kaasuvaihehapetuksen katalysaattoriksi»; prof. Erämetsä.

Mäkinen, Hannu, »Levyhaiduttajan lämmönsiirtokertoimista»; prof. Ståhlberg.

Niskala, Heiki, »8-Kinolinolin ionisoitumisesta 50 %:ssa dioksaani-vesiseoksessa»; prof. Näsänen.

Ponsi, Jorma, »Sulfatointikokeita öljyhapolla ja lauryylialkoholilla»; tekn. tri Kajanne.

Ristola, Annikki, »Tutkimuksia litiumsuolojen valmistamiseksi amblygoniitista»; prof. Erämetsä.

Ropponen, Veli, »Hypofosfiitti- ja nikkeli-ionien välisestä reaktiosta ja siihen perustuvasta kemiallisesta nikkelöintimenetelmästä»; prof. Näsänen.

von Schalien, Randolph, »Om α , α' -dipyridyls metallkelater»; prof. Näsänen.

Stén, Matti, »Tydyttämättömien rasvahappojen hydraaminen terpeneillä»; tekn. tri Kajanne.

Toivainen, Rainer, »Direkt värmeöverföring till vattenstrålar genom kondensation av ånga»; prof. Ståhlberg.

Waenerberg, Bertel, »Undersökningar över antibiotisk aktivitet hos groende vete mot *Aerobacter aerogenes*»; prof. Tikka.

Vuorilehto, Simo, »Alkydihartsien valmistamisesta. Sekoituksen vaikutuksesta happoluvun ja viskositeetin muuttumiseen sekä jatkuvatoimisen reaktorin käyttömahdollisuuksista»; tekn. tri Kajanne.

Vuoriteollisuusosasto:

Matti Kilpinen: »Tutkimus pölyn kehittymisestä eri työvaiheissa Tytyrin kaivoksessa»; prof. Järvinen.

Jaakko Tapani Kilponen: »Vihannin kaivoksen tuuletuksen uudelleen järjestäminen»; prof. Järvinen.

Yrjö Matti Lehtonen: »Tutkimus alumiinipronssista»; prof. Tikkanen.

Jorma Harras Porkka: »Tutkimuksia eräillä koti- ja ulkomaisilla vaahdottajareagensseillä»; prof. Hukki.

Kauko Juhani Villikka: »Tutkimus kalorimetrijauhauksesta ja materiaalipinnan mittaamisesta kaasupermeabiliteettimenetelmän avulla»; prof. Hukki.

Lauri Johannes Koivikko: »Perän- tai nousunajo suureikäavausta käyttäen sekä pyöreä- ja 6-särmävartisen kovametalliporan vertailu»; prof. Järvinen.

Maanmittausosasto:

Heiskala, Alpo Matias, »Asutusmuodon vaikutuksesta maatilojen sisäisen liikenteen kustannuksiin»; prof. Wiiala.

Kaikkonen, Niilo Olavi, »Tutkimuksia asutusmuodon edullisuudesta eräässä asutustoimituksessa»; prof. Wiiala.

Kauhanen, Tapio, »Eräitä havaintoja etäisyyden vaikutuksesta jyvitykseen»; prof. Wiiala.

Knif, Hans Runar, »Undersökning av trafikknaster för jordbrukfastighet samt dess tillämpning på nyskifte för utrönande av lönsamhet beträffande eventuell utflyttning»; prof. Wiiala.

Koivunen, Väinö Veli Kalervo, »Lähenemiskeinon käyttö monikulmioverkkojen tasoituksessa»; prof. Hirvonen.

Kotilainen, Esa Tapio, »Kyläsuunnitelma»; prof. Wiiala.

Mäki-Lohiluoma, Heikki Samuel, »Asutusmuodon vaikutuksesta maatilojen ulkoisen liikenteen kustannuksiin»; prof. Wiiala.

Naapuri, Timo Ilmari, »Tilusteiden kunnossapidon osittelusta maanjaossa»; prof. Wiiala.

Nikkilä, Matti Pekka, »Uusjako huomioon ottaen erityisesti valtion myöntämien uudisraivauspalkkioiden vaikutuksen raivaustilain perusteisiin»; prof. Wiiala.

Nummenmaa, Matti Veikko, »Wildin autografi A 8 ja sen käytöstä rakennussuunnitelmamittauksissa»; tri Halonen.

Parviainen, Kyösti Kalevi, »Lähenemiskeinon käyttäminen kolmioverkkojen tasoituksessa»; prof. Hirvonen.

Patja, Yrjö Antero, »Tutkimuksia uusjaon yksityistaloudellisista edellytyksistä eräässä jakokunnassa»; prof. Wiiala.

Pitkänen, Gunnar Uolevi, »Täydennysmittauksesta ja siihen liittyvästä arkitöinnistä»; dipl. ins. Kärkkäinen ja tekn. lis. Härmälä.

Rantanen, Pentti Olavi, »Korpilahden kunnan maanjako-oloista ja niiden kehittymisestä»; prof. Wiiala.

Reini, Aulis Edvard, »Asutusmuotojen edullisuudesta maaseudun vesihuollon kannalta»; prof. Wiiala.

Repo, Kauko Eelis, »Differentialikaavat geodeettisen päätehtävän pitkanmatkan kaavoille»; prof. Hirvonen.

Ruoppa, Aarne Valdemar, »Maaperätutkimuksista kaavoitustöitä varten»; prof. Helenelund ja dipl. ins. Kärkkäinen.

Saarin, Lauri Ilmari, »Tonttien hinnoittelusta ja niiden arvosta Kouvolan kauppialassa»; prof. Wiiala ja dipl. ins. Kärkkäinen.

Talvio, Tauno Touko, »Metsämaiden jakamisesta liikennetaloudelliset seikat huomioonottaen»; prof. Wiialan johdolla.

Vik, Pär Sven, »Jämförelser mellan Coast and Geodetic survey's och lantmäteristyrerelsens utjämning av Finlands triangelnät»; prof. Hirvonen.

Arkkitehtiosasto:

Ahonen, Jukka Ilmari, »Vehoniemen matkailijahotelli»; prof. Ekelund.
Autio, Pertti Vesa, »Ortodoksinen pappisseminaari, Espoo»; prof. Sirén.
Castrén, Mirja Marketta, »Tavaratalo»; prof. Sirén.
Gunst, Robert Julius Erich, »Vallilan kirjasto»; prof. Sirén.
Hakaniemi, Pekka Bernhard Vilhelm, »Pyhän Henrikin kappeli ja museo Koke-
mäelle»; prof. Sirén.

Halonen, Raimo Aapeli, »Rautatieasema Jyväskylään»; prof. Sirén.
Heikkilä, Erkki Olavi, »Liike- ja konttoritalo Turkuun»; prof. Sirén.
Heinonen, Heikki Olavi, »Teatteritalo»; prof. Sirén.
Heliövaara, Mikko Ahti, »Teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosasto Otaniemeen»;
prof. Sirén.

Hoviniemi, Eero Ernst Johannes, »Konttoritalo Helsinkiin»; prof. Sirén.
Kaila, Aini Aulikki, »Porvoon naisopisto ja tyttölukio»; prof. Sirén.
Korpela, Bengt Krister, »Om stadsplan och byggnadsskick i Gamla Karleby
stad 1620—1860»; prof. Wickberg.

Koskelo, Heikki Ilmari, »Keskusjärjestöalo Helsinkiin»; prof. Sirén.
Lahtinen, Johannes Olavi, »Hotelli ja linja-autoasema Forssaan»; prof. Ekelund.
Laitinen, Esko Tapio, »Yksityisyrittäjien liiketalo»; prof. Sirén.
Lankinen, Kalevi Heikki, »Taidemuseorakennus Helsinkiin ja teoreettinen tut-
kielma taidemuseoitien valaistuksesta»; prof. Sirén.

Lavikainen, Terttu-Annikki, »Poliisilaitos, Lahti»; prof. Sirén.
Lehikoinen, Jyrki Henrik, »Hyvinkään rautatie- ja linja-autoasema»; prof. Sirén.
Lehtiluoto, Pentti Päiviö, »Porvoon kaupungintalo»; prof. Sirén.
Lehtonen, Olavi, »Konserttitalo Tampereelle»; prof. Sirén.
Lieto, Matti Arvo, »Keskusvankila Laajasaloon»; prof. Ekelund.
Miikkulainen, Pentti Kullervo, »Liikuntakasvatuskorkeakoulu Jyväskylään»;
prof. Sirén.

Nuortila, Aarne, »Konttoritalo»; prof. Sirén.
Paatelainen, Raili Inkeri Marjatta, »Pieksämäen asema»; prof. Sirén.
Pankakoski, Jorma Ilmari, »Taiteilija-asuntola Meilahteen»; prof. Sirén.
Penttilä, Timo Jussi, »Taidemuseo Helsinkiin»; prof. Sirén.
Pesonen, Liisa Marjatta, »Kirjasto Haagaan»; prof. Sirén.
Piirainen, Sirkka Sylvia, »Lastentarhalaitokset»; prof. Ekelund.
Punsar, Lea Irmeli, »Akvarium»; prof. Sirén.
Raeketo, Erkki Antero, »Turun lentoasema»; prof. Sirén.
Ravila, Heikki, »Tapiolan kirjasto»; prof. Sirén.
Rissanen, Osmo Akseli, »Esplanadikappeli, prof. Sirén.
Similä, Mirja Marjatta, »Kauppakeskus Ouluun»; prof. Sirén.
Suomalainen, Timo Sakari, »Urheiluhalli ja -kenttä, Inkeroinen»; prof. Sirén.
Tuulos, Esko Juhani, »Liiketalo»; prof. Sirén.

Selvitys Teknillisen korkeakoulun opettajain toiminnasta.

Seuraavat Teknillisen korkeakoulun professorit ja dosentit ovat ilmoittaneet toiminnastaan lukuvuoden 1955—1956 aikana.

Castrén, Reino Jalmari, liikennetalouden dosentti. Luennoinut liikennetaloutta 2 vt. kevätlukukaudella rakennusinsinööri-osaston IV vk:lle, suomeksi. Päätoimi: Helsingin kaupungin liikennelaitoksen apulaisjohtaja ja liikennepäällikkö. Jäsenenä mm: Helsingin kaupungin liikennejärjestelykomiteassa (1955—), Helsingin kaupungin virastojen yhteistyötoimikunnassa (1956—), Helsingin kaupungin esikaupunkiliikenteen suunnittelukomitean asiantuntijatoimikunnassa (1955—56), Helsingin Kauppakamarin alue-suunnitteluvaliokunnassa (1954—) ja Helsingin Kauppakamarin liikennevaliokunnassa (1952—). Opintomatka lokakuussa 1955 Saksaan ja Sveitsiin esikaupunkiliikenteen järjestelykysymyksissä ja kesäkuussa 1956 Tukholmaan pohjoismaiseen paikallisliikennekongressiin. Julkaissut: »Henkilölinjaliikenne kunnallisena tehtävänä», 70 siv., Helsinki 1955, Kunnallisasiain Käsikirjassa, kustantaja Kirjamies Oy. Esikaupunkiliikenteen suunnittelukomitean työohjelma (1956). Lausunto ja ehdotus esikaupunkiliikenteen kehittämisen menettelytapaohjelmaksi (1956).

Ekelund, Georg Hilding, professori (arkkitehtuuri, asuinrakennukset). Luennoinut ohjelman mukaisesti. 1 viikon virkavapaus marraskuussa 1955, samoin huhtikuussa 1956, ulkomaanmatkojen vuoksi. Toiminut arkkitehtiosaston IV vuosikurssin Ruotsin ekskursioiden johtajana (Tukholma—Örebro—Skara—Göteborg—Vadstena—Linköping) 2. 6.—12. 6. 1956. Julkaissut: aikakauslehtiartikkeleita ym; esitelmä: Oslo Arkitektforening- ja Bergens Arkitektforening-yhdistysten kutsumana esitelmöinyt Suomen rakennustraditiosta ja uudesta rakennustaiteesta Oslossa ja Bergenissä marraskuussa 1955, Södra Sveriges Byggnadstekniska Samfund-seuran vieraana pitänyt esitelmän »Finlands efterkrigsarkitektur» huhtikuussa 1956. Toteutettuja rakennussuunnitelmia: BAB. Lönegropen Herttoniemessä, KOY. Sahanmäki Maunulassa ja Kauniaisten kansakoulu; suunnitteluvaiheessa: BAB. Rödluvan Herttoniemessä, lastentalo ja Karis-Billnäs Samskola Karjaalla, Poikien Ammattikoulu, II rakennusvaihe Helsingissä, asuntoalue Munkkiniemessä, Porvoon suomenk. keskuskansakoulu ym.

Helenelund, Karl Vilhelm, pohjarakennuksen ja maarakennusmekaniikan professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen geoteknillisen osaston johtaja. Suomalaisten tekniikkojen seuran kulttuuritekniillisen kerhon puheenjohtaja, Suomen geoteknillisen yhdistyksen hallituksen jäsen, Tekniska Föreningen i Finland'in sekä Maa- ja vesirakennusinsinöörien yhdistyksen jäsen. Julkaissut: »Pohjarakennus ja maarakennusmekaniikka I, Geotekniikka». Teknillisen korkeakoulun luentomoniste n:o 137. Helsinki 1956. 230 s.

af Heurlin, Lauri Olavi, kansantalouden professori. Luentoja ohjelman mukaan: I Kansantaloustiede (peruskurssi) syyslk. 2 vt., II Kansantaloustiede (jatkokurssi) kevätlk. 2 vt., III Yleinen talouspolitiikka syyslk. 2 vt., IV Teollisuuspolitiikka kevätlk. 2 vt., V Sosiaalipolitiikka syyslk. 2 vt. ja VI Maankäyttöoppi kevätlk. 2 vt. Vastaväittäjänä tekn. lis. Tauno Lipaksen väitöstilaisuudessa. Hoitanut osittain kansantaloustieteen professorinvirkaa Yhteiskunnallisessa Korkeakoulussa. Kansantaloudellinen Yhdistys (Kansantaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen) The Econometric Society. Julkaissut: »Rajatuottavuuden vähenemisestä teknillisinä

ja taloudellisena ilmiönä», 14 s., Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1955, 51. vuosikerta, II nide, Helsinki. »Kansantaloustietemme nykyinen tila ja siihen liittyvät tulevaisuuden odotukset», 19 s., Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1955, 51. vuosikerta, III nide, Helsinki.

Jansson, Jan-Erik, hoitanut laivanrakennusopin professorinvirkaa. Luennot, harjoitustyöt ja diplomityöt opetusohjelman mukaisesti. Näyteluentoja Tukholman Teknillisessä korkeakoulussa 16—17. 1. 1956. Laivanrakennusalan asiantuntijatehtäviä. Nimitetty seuraavien tieteellisten seurojen jäseneksi: »The Society of Naval Architects and Marine Engineers», New York, »The Institution of Naval Architects», London, »North East Coast Institution of Engineers and Shipbuilders», Newcastle. Aikakuslehden »European Shipbuilding» toimitusvaliokunnan jäsen. Tekniska Föreningens i Finland Förhandlingar'in toimituksen jäsen. Opintomatka Ruotsiin 8—11. 11. 1955 (Svenska Metallverken'in eri osastot). Julkaissut: »Väsentliga faktorers inverkan på förhållanden vid långskeppsstapellöpfung», 175 s., Svenska Tekniska Vetenskapsakademiens i Finland Acta, band XVII, Helsingfors 1955, väitöskirja. »Tenderser inom längdistanstransporter», 7 s. ja »Fartygs ekonomiska hastighet», 5 s., Tekniska Föreningens i Finland Förhandlingar Nr 3 ja 5/1956. Arvosteluja.

Jauhiainen, Jaarli Johannes, heikkovirtatekniikan professori, Sähkötekniillisen osaston johtaja. Luennoinut heikkovirtatekniikkaa III vuosikurssilla 3 vt. syyslukukaudella ja 1 vt. kevätlukukaudella sekä IV vuosikurssilla 3 vt. + 1 harj. tunti. Studia Generalia-toimikunnan jäsen. Korkeakoulun edustaja Teekkarikylän kappelirahaston johtokunnassa. Puheenjohtajana 4. pohjoismaiden teletekniikan professorien kokouksessa Helsingissä. Jäsenenä Valtionrautateiden viestitekniillisessä komiteassa, Posti- ja lennätinlaitoksen organisaatiota tarkastamaan asetetussa komiteassa, Radiolinkkikomiteassa, Lisenssiviraston sähkötoimikunnassa, Viestisäätien hallituksessa ja Parantola-opiston johtokunnassa. Teknillisen Museoyhdistyksen toiminnanjohtaja. Teleteknillisten laitteiden varmuusmääräyksiä laativan komitean ja Radioinsinööri-seuran televisiokomitean jäsen. Tekniikan Edistämissäätien televisioerikoisrahaston neuvottelukunnan puheenjohtaja. Töölön seurakunnan kirkkoneuvoston jäsen. Opetanut puhelintekniikkaa Helsingin Teknillisessä opistossa. Suomalaisen Teknikkojen seuran, Suomen Sähköinsinööriiliiton ja Société Française des Electriciens'in jäsen. Opintomatka Saksaan ja Sveitsiin. Asiantuntijatehtäviä puhelinlaitokselle. Aikakauslehtikirjoituksia. Esitelmiä.

Jauho, Pekka Antti Olavi, apulaisprofessori, fysiikka. Ollut virkavapaa apulaisprofessorin toimesta ajalla 1. 9.—30. 11. 1955. Luennoinut kevätlukukaudella avoimena olevan fysiikan professuurin hoitajana Fysiikka III kurssia 4 tuntia viikossa. Johtanut fysiikan seminaariharjoituksia 2 tuntia joka toinen viikko. Ollut virkavapaa apulaisprofessorin toimesta 1. 9. 1955—31. 8. 1956 avoinnaolevan fysiikan drossuurin hoitamista varten. Tästä toimesta edelleen virkavapaa osittain Lundin yliopiston pohjoismaisen dosenttistipendin takia. Toiminut Valtioneuvoston asettaman energiakomitean sihteerinä. Suomen virallisena edustajana Genéven kansainvälisessä ydinfysiikan rauhanomaista käyttöä käsittelevässä kongressissa. Suomen edustajana Tukholmassa ja Kööpenhaminassa pidetyissä pohjoismaista yhteistoimintaa teoreettisen fysiikan alalla käsittelevässä kongressissa. Helsingin yliopiston teoreettisen fysiikan dosentti. Suomen Fyysikkoseuran jäsen ja sen varapuheenjohtaja. Lundin yliopiston pohjoismaisen dosenttistipendi 1. 9. 1955—31. 8. 1956. Luopunut stipendistä 31. 12. 1955 Teknillisessä korkeakouluss hoitamiansa tehtävien takia.

Järvinen, Kauko Nestor, professori, kaivostekniikkaa. Kaivostekniikan luennot III. ja IV. vuosikurssille vuoriteollisuusosastolla. Otanmäki Oy:n teknillinen asiantuntija. Jäsen Kaivostyöturvallisuuskomiteassa. Vuorimiesyhdistys, Geologiseura, Suomalaisten Kemistien seura, STS. Vuorimiesyhdistyksen kaivosjaoston puheenjohtaja.

Kaitera, Pentti Veikko, maatalouden vesirakennuksen professori. Ohjelman mukaiset luentosarjat. Valtakunnansuunnittelukomitean ja korkeakoulukomitean jäsen. Suomen kristillisen ylioppilasliiton puheenjohtaja. Maa- ja vesiteknillisen tutkimussäätiön puheenjohtaja, Suoviljelysyhdistyksen varapuheenjohtaja. Suomen Akatemian varttuneiden tieteenharjoittajien apuraha, Valtion luonnontieteelliseltä toimikunnalta apuraha apulaisten palkkaamiseen suonpainumistutkimuksia varten, Suomen kulttuurirahastolta 500 000 mk hakemuksetta paikallisojitukseen sekä maankuivatusyritysten hyödynarviointiin liittyviä tutkimuksia varten. Opintomatka Hollantiin ja Englantiin. Metsätaloudellisen hyödyn arvioinnista yhteisissä maankuivatusyrityksissä, Suo n:o 5, 8 s., Helsinki 1955. Raivauksen ja ojituksen vaikutuksesta vesistöalueiden hydrologiaan, Suo n:o 6, 10 s., Helsinki 1955.

Kuuskoski, Viljo Nikolai, huoneenrakennustekniikan professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti huoneenrakennustekniikan yleis- ja erikoiskurssit sekä valvonut niihin kuuluvat harjoitukset. Syyslukukauden alussa pidetty 10 päivää kestänyt betonikurssi ed. lukuvuonna yleiskurssia seuranneille. Syyslukukaudella pidetty 2 vt ylim. harjoituksia sellaisia yleiskurssia seuranneita ylioppilaita varten, jotka eivät ed. kevätlukukauden aikana olleet saaneet harjoitustöitään valmiiksi. Virkaanastujaisesityelmä 15. 11. 55 aiheesta »Kerrostalojen rakennusrungon viimeaikaisesta kehityksestä». Teknillisen korkeakoulun rakennustoimikunnan sihteeri. Valittu ko. toimikunnan jäseneksi 22. 5. 1956. Otaniemen hoitokunnan teknillinen sihteeri, Geologisen tutkimuslaitoksen rakennustoimikunnan sihteeri, Espoon kunnanvaltuuston jäsen ja rakennuslautakunnan varapuheenjohtaja, Etelä-Espoon Yhteiskoulun vanheimpainneuvoston puheenjohtaja. Toiminut neuvottelevana rakennusinsinöörinä. Suomalaisten Tekniikkojen Seuran, Suomen Betoniyhdistyksen, Suomen Neuvottelevien Insinöörien Liiton, American Concrete Institute'n Internationale Vereinigung für Brückenbau und Hochbau'n ja Fédération Internationale de la Précontrainte'n jäsen. Suomen Betoniyhdistyksen hallituksen jäsen. Eräiden normitoimikuntien jäsen. Osallistunut 28. 8.—3. 9. 55 Amsterdamissa pidettyyn esijännitetyn betonin kansainväliseen kongressiin. Julkaisu: »Kerrostalojen rakennusrungon viimeaikaisesta kehityksestä» Teknillinen Aikakauslehti N:o 4/1956.

Laasonen, Veikko Pentti Johannes, lujuusopin professori. Luennoinut lujuusopin alkeiskurssin sekä lujuusoppi II:n ja III:n (rakenteiden statiikkaa) kurssit. Virkavapaana 1. 8. 56 alkaen tieteellistä työtä varten Yhdysvalloissa. Opettajaneuvoston määräämä vastaväittäjä tekn. lis. Olavi Hellmanin väitöstilaisuudessa 12. 12. 55. Teknillisen fysiikan osaston johtajan viransijainen loka- ja marraskuussa 1955. Helsingin Yliopiston dosentti. Valtion Teknillisen tutkimuslaitoksen matemaatikko. University of Californian vieraileva matematiikan professori 1. 7. 56 alkaen. Teknillisen korkeakoulun edustaja Ylioppilaiden Opintolainarahaston hallituksessa loka-kuusta 1955 alkaen. Suomalaisen Tiedeakatemian, Suomalaisten Tekniikkojen Seuran, Matemaattisen yhdistyksen ja seuran »Gesellschaft für angew. Math. und Mech.» jäsen. Suomen Akatemian apuraha vv. 1954—56. Julkaissut: Ein Problem bei der iterativen Bestimmung der Eigenwerte simultaner Differentialgleichungen. — Ann.

acad. sci. fenn. A. I 195. Simultane Bestimmung mehrerer Eigenwerte mittels gebrochener Iteration. — Ann. acad. sci. fenn. A I 217. Determining the Reflector Surface of a Radar Antenna with Point Source Feed. — IRE Transactions, Vol. AP-3, Nr. 4. Problems Connected with the Strength of Sulphite Cellulose Digesters — Paperi ja Puu, Vol. 37, No. 8. Välittömästi pilareilla tuetun laatan momenteista. — Rakennusinsinööri 12: 2.

Lokki, Olli Kristian, matematiikan apulaisprofessori. Matematiikka I, II, I a ja tilastomatematiikka. Yliopiston matematiikan dosentti. Nordisk Tidskrift for Industriel Statistik Suomen toimituskunnan toimitussihteeri. Matemaattinen yhdistys. Suomalaisten Teknikkojen seura. Julkaissut: »Über Analytische Funktionen mit gegebenen Randwerten», Ann. Acad. Sci. Fenn. A. I. 202 10 s. »Lukujärjestelmämme kehityksestä», Arkimedes 1955 II 8 s. »Tilastollinen laadunvalvonta», Tehostaja 5. 55. 4 s. »Laskemisesta kautta aikojen», Naisopettaja 2.55. 2 s. »Lukujärjestelmämme kehitymisestä», Naisopettaja 4.55. 3 s.

Niini, Eino Markus, teollisuustalouden professori, koneinsinööriosaston johtaja. Luennoinut ohjelman mukaisesti teollisuustalouden tuotannollisen (2 vt.) ja kaupallisen (2 vt.) jatkokurssin sekä ohjannut näihin kuuluvat harjoitus- ja tutkintotehtävät. Johtanut insinöörien teollisuustaloudellisia jatko- ja erikoisopintoja 12 kk. kestäville kurseille, joilla kurssilaiset ovat kolmen kuukauden väliajoin kokoontuneet Helsinkiin opintojen ohjausta ja tulosten tarkastamista varten kolmeksi päiväksi kerrallaan. Teknillisen korkeakoulun stipendilautakunnan puheenjohtaja. Kauppa. korkeakoulun asiantuntija liikelaskentaopin lehtorin virkaa täytettäessä. Ammatti. lääketieteeseen säätiön ja Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön hallituksen jäsen.

Nyström, Evert Johannes, sovelletun matematiikan professori. 011, 012, 013, 014. 4 luentoa peruutettu sairauden takia. Korkeakoulun kielitutkintolautakunnan puheenjohtaja. Opintolainalautakunnan puheenjohtaja. Suomen Tiedeseuran puheenjohtaja työvuonna 1955—1956. Julkaissut: »Speciella koniska ytor», 6 s. (Nordisk Matematisk Tidskrift 1955 3), Oslo. Avustanut aikakauskirjoja Zentralblatt für Mathematik ja Nordisk Matematisk Tidskrift

Oksala, Ohto Antero Kaarle, työpsykologian ja työnjohto-opin professori. Pitänyt luennot ja harjoitukset ohjelman mukaisesti. Lisäksi järjestänyt pitkän kurssin osanottajille demonstraatiotarkoituksessa näiden taipumuksiin kohdistuneen testauksen. TK:n opettaja- ja virkamiesyhdistyksen puheenjohtaja. Työterveyslaitoksen psykologisen osaston johtaja (osapäivätyö). — Luennoinut Jyväskylän kasvatustieteellisen Korkeakoulun kesälukukaudella 1956 psykologian peruskurssin. Suomalaisen kirjallisuuden edistämisvarain valtuuskunnan jäsen. Esitelmöinyt lukuisissa tilaisuuksissa sovelletun psykologian alalta. Suomalaisten Teknikkojen Seuran jäsen. Työntutkijain Killan Kiltavaari. Filosofisen Yhdistyksen hallituksen varajäsen. Suomen Psykologisen Seuran jäsen. Suomen Teollisuuslääketieteellisen Yhdistyksen jäsen. American Psychological Association' in foreign affiliate. Julkaissut artikkelit: »Ajatuksia organisaatiosta ja sen psykologisista ongelmista», Teollisuuslehti 36 (1955) 10 ja »Keskustelua medisiinariaineksen valinnasta», Medisiinari 19 (1955) 4.

Paavola, Martti Johannes, sähkölaitosten professori. Luennoinut sähkölaitosten suunnittelua. Korkeakoulun edustaja Suomen Sähkölaitosyhdistyksen Tutkimusosaston neuvottelukunnassa ja Ammattienedistämislaitoksen hallituksessa. Valtio-

neuvoston kutsuma jäsen teknillisen ja ammattiopetuksen yleisjärjestelyä tutkivassa komiteassa, Kauppa- ja teollisuusministeriön määräämä jäsen Sähkötarkastuslaitoksen hallituksessa ja työvaliokunnassa, Kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman sähkölautakunnan puheenjohtaja, Kauppa- ja teollisuusministeriön määräämä puheenjohtaja teknillisten oppilaitosten oppilaiden harjoittelupaikkojen välitystä hoitavan toimiston (HAKTO) johtokunnassa, Valtion Teknillisen Tutkimuslaitoksen sähköteknillisen laboratorion johtaja, Helsingin Puhelinyhdistyksen edustajiston jäsen, Walter Ahlströmin säätiön hallituksen jäsen v. 1955 loppuun asti, Sähköinsinöörikillan oltermanni, Siemens Sähkö Oy:n Teknillinen asiantuntija ja hallituksen puheenjohtaja. Suomalaisen tekniikkojen seuran, Suomen Sähköinsinööriiliiton, Suomen Fyysikkoseuran ja kansainvälisen suurjännitejärjestön Cigrén jäsen, Suomen Valoteknillisen Seuran puheenjohtaja sekä Yleisen Insinööriyhdistyksen kunniajäsen. Valoteknillisten järjestöjen Svenska Belysningssällskapet (Ruotsi), Selskapet för Lyskultur (Norja) ja Lysteknisk Selskab (Tanska) kirjeenvaihtajajäsen. Opintomatka Saksaan toukokuussa 1956. Julkaissut: »Energialouden uusimman kehityksen pääpiirteet», Insinööri-lehti 1955 N:o 8—9, 6 s. »Elektrolyyttiallas», Insinööri-lehti 1956 n:o 5, 6 s. »Voimansiirron kustannusten laskeminen», Voima ja Valo 1956 n:o 3—4, 5 s. Toimittanut suomeksi ruotsinkielisen käsikirjan »Ingenjörhandboken» 3. osan »Elektroteknik» nimellä »Insinöörin käsikirja» 3. osa »Sähkötekniikka», 907 s., Porvoo 1955.

Pernaja, Veli Antero, rakennusopin professori. Pidetty opetusohjelman mukaisesti luennot ja harjoitukset. Jäsenenä Otaniemen hoitokunnassa ja korkeakoulun rakennustoimikunnassa. Suomalaisen osakunnan v. t. inspehtori. Jäsenenä Valtion Tekn. Tutkimuslaitoksen hallituksessa, Tampereen hiippakunnan talousneuvostossa, Otaniemen Urheilusäätiön hallituksessa (puheenjohtajana), Helsingin Suomalaisen Klubin johtokunnassa. Suomen Arkkitehtiliiton jäsen. Laatinut suunnitelmat Loimaan keskuskansakoulua, Hyvinkään yhteiskoulua, vakuutusyhtiö Salaman toimitalon koroitusta, liike-, pankki- ja asuintaloa varten Joensuuhun (edellämäinitut valmiina tai rakenteilla) sekä valmistavia suunnitelmia Kansallis-Osake-Pankin toimitalon uudestirakentamista varten Helsingissä. I palkinto piirustuskilpailussa Postisäästöpankin liikerakennusta varten Hakaniemeen Helsingissä.

Pesonen, Uno, geodesian dosentti. Tasoituslasku, 2 vt. Geodeettisen laitoksen vanh. valtiogeodeetti. Suomal. tiedeakatemian apujäsen, Suomen Maantieteellisen Seuran hallituksen jäsen, Pohjoismaisen geodeettisen komission jäsen. KSL, R1 SVR. Julkaissut: »Determination of the Outer Contact Moments from the 1945 Solar Eclipse Pictures», 9 s. Helsinki. Geodeettisen laitoksen julkaisuja n:o 46. Painovoimanmitauksia Karjalassa.

Pyökäri, Tauno Olavi, sähkötekniikan professori, opetusalanä sähkökoneet. Luennoinut opetusohjelman mukaisesti sähkökoneopin peruskurssin (Sähkökoneet I) ja täydennyskurssin (Sähkökoneet II). Sähkötekniillisen osaston stipenditoimikunnan puheenjohtaja. Määrätty korkeakoulun puolesta hoitamaan Otaniemen alueen sähköistys- ja kaukolämmityssuunnitelmia. Diplomi-insinöörien jatkokoulutuskomitean jäsen. Määrätty sähkötekniillisen osaston johtajaksi 1. 7. 1956 lukien. Valtioneuvoston asettaman työajan tutkimuskomitean puheenjohtaja ja Arava-neuvottelukunnan varajäsen. Aravakiinteistöliitto ry:n puheenjohtaja. Suomen Sähköinsinööriliitto r. y:n, Suomalaisen Tekniikkojen Seuran, Yleinen Insinööriyhdistys r. y:n, Reserviupseeriliitto r. y:n, American Institute of El. engineerin, y. m. jäsen. Vart-

tuneiden tutkijain stipendi vv. 1954—56. Sähkökoneet I 2. osa 143 s. Tkk moniste N:o 111. Korjattu ja täydennetty. Pienoismoottoireita koskevia tutkimuksia.

Rahola, Jaakko Juhani, laivanrakennusopin professori, Rehtori heinäkuun 1 p:stä 1955. Vapautettu rehtorina luentovelvollisuuksista. Otaniemen hoitokunnan, Otaniemen Urheilu-säätiön valtuuskunnan, Outokumpu Oy:n säätiön hallituksen ja Otaniemen rakennustoimikunnan puheenjohtaja. Akatemialautakunnan, Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen, Tekniikan edistämissäätiön hallituksen ja työvaliokunnan sekä Merenkulun säätiön hallituksen ja työvaliokunnan jäsen. K. V. Lindholmin tutkimussäätiön hallituksen varapuheenjohtaja toukokuusta 1956 lähtien. Merenkulkuhallituksen avuksi asetetun neuvon antavan elimen (n. s. alustarkastustoimikunnan) puheenjohtaja. Valtioneuvoston määräämän valtion vientitakuuvälimiehistön jäsen. Valtioneuvoston asettaman SNTL:ään toimitettavien alusten hinnan suuruutta käsittelevän komitean jäsen. Lisenssiviraston alustoimikunnan jäsen. Valmet Oy:n johtokunnan jäsen. Kulosaaren seurakunnan kirkkovaltuuston jäsen. Laivastoliiton valtuuskunnan jäsen. Scandinavian Towing Tank Conference-nimisen organisation jäsen. International Shipbuilding Progress-aikakauslehden (Hollanti) toimitusvaliokunnan jäsen. Suomalaisten teknikkojen seuran, Sotatieteellisen seuran ja Meriupseeriyhdistyksen jäsen. Korkeakoulun edustajana Eidgenössische Technische Hochschulen 100-vuotisjuhlilla Zürichissä lokakuussa 1955 ja Technische Hochschule Hannover'in 125-vuotisjuhlilla Hannoverissa kesäkuussa 1956. Suomalaisten teknikkojen seuran plaketti 1956. Toiminut Valmet Oy:n asiantuntijana m. m. 5 000 tonnin uivan telakan suunnittelussa ja rakentamisessa.

Roschier, Rolf Helmer, puukemian ja puun kemiallisen teknologian professori. Luennoinut puukemiaa 2 vt. syyslukukaudella, puun kemiallista teknologiaa 2 vt. syyslukukaudella ja 4 vt. kevätlukukaudella. Puunjalostusosaston johtaja, puukemian laboratorion johtaja. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen jäsen. Valtion luonnontieteellisen toimikunnan asiantuntijavaliokunnan jäsen, Lääkintöhallituksen tieteellisen neuvoston jäsen. Raf. Haarlan säätiön puheenjohtaja. Valter Ahlströmin säätiön jäsen, Suomen Luonnonvarain tutkimussäätiön hallituksen varajäsen. Suomalaisen tiedeakatemian jäsen. Suomen Paperi-insinöörien yhdistyksen, Svenska Pappers- och Cellulosaingeniörsföreningenin ja Papirindustriens tekniske föreningen kunniajäsen. Jäsen seuraavissa yhdistyksissä: Suomalaisten kemistien seura, Suomalaisten teknikkojen seura, Kansantaloudellinen yhdistys, Suomen Liikemiesyhdistys. Suomen luonnonvarain tutkimussäätiön stipendi 1. 5. 1956. Opintomatka Osloon 3—7. 6. 1956, jossa osallistunut Papirindustriens forskningsinstitut'in uuden laitoksen vihkiäisiin. Julkaissut: »Über den chemischen Aufbau der alkalilöslichen Fraktionen von Zellulosematerial» (yhdessä Kai Eskolan kanssa), Paperi ja Puu 1955, n:o 8, 5 s. »Hemiselluloosa, arvoituksellinen puun aineosa», Suomalaisen Tiedeakatemian esitelmät ja pyötäkirjat 1955, 8 s.

Saraoja, Eero Kustaa, dosentti, sähkötekniillinen osasto. Ei pidetty luentoja. Diplomi- ja lisensiaattitöiden sekä seminaariesitelmien ohjausta. Päätoimi Suomen Sähkölaitosyhdistyksen tutkimusosastolla. Osallistuminen komiteoihin: Suomen Sähkötekniillisen Standardisointikomitean eristinjaosto (sihteeri), Viesti- ja vahvavirtalaitosten vaarajännitevaliokunta, UNIPED (Union Internationale des Producteurs et Distributeurs d'Energie Electrique), viestijohtohäiriöitä käsittelevä komitea, Suomen IEC-toimikunnan suurjännitejaosto, Suomen CIGRÉ-toimikunta (sihteeri). Suomalaisten Teknikkojen Seuran, Suomen Sähköinsinööriliiton, Suomen Vesivoima-

yhdistyksen ja Suomen Lahosuojayhdistyksen jäsen. Osallistunut CIGRÉ:n konferenssiin Pariisissa 30. 5. . . . 9. 6. 56. Julkaissut: »Syöksyvirtojen mittauksia Suomessa vuosina 1938 . . . 54», Voima ja Valo 1955 N:o 4 s. 79 . . . 80. »CIGRÉ 1954: voima-johtojen aiheuttamat vaarajännitteet puhelinjohdoissa», Voima ja Valo 1955 N:o 5 s. 133.

Stenij, Sten Einar, mekaniikan professori. Luennoinut ohjelman mukaan. Toiminut karsintakurssien johtajana kesällä 1956. Ollut jäsenenä erinäisissä opettajaneuvoston asettamissa komiteoissa. Luennoinut dosenttina Helsingin yliopistossa. Määrätty ylioppilastutkintolautakunnan jäseneksi vuodeksi 1956. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätöksellä määrätty tie- ja vesirakennushallituksesta 21/II 1925 annetun asetuksen 10 §:n edellyttämäksi asiantuntijaksi.

Tikkanen, Matti Haakon August, metallurgian professori. Yleinen metallurgia, erikoismetallurgia. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen metallurgisen laboratorion johtaja. Asiantuntijatehtäviä tekn. kysymyksissä. Vuorimiesyhdistys, siinä metallurgisen jaoston puheenjohtaja, Suomen Valimomiesyhdistys, Suomalaisten Tekniikkojen Seura, Tekniska Föreningen i Finland, Suomalaisten Kemistien Seura, Svenska Metallografföreningen, Svenska Pulvermetallurgiska Föreningen, American Chemical Society, American Institute of Mining and Metallurgical Engineers. Suomalaisten Tekniikkojen Seuran jетoni. Suomen Akatemian stipendi, Valtion Luonnontieteellisen Toimikunnan apuraha tutkimusapulaisen palkkaamiseen. Tutkimus ilmeniitin kemiallisesta jalostuksesta. Ilmeniitin pelkistys vetykaasulla.

Verkkola, Torsti Rafael, polttomoottoriteknikan professori. Syyslukukaudella 5 vt. luentoja ja 3 vt. laboratorioharjoituksia polttomoottoriteknikassa, kevätlukukaudella 3 vt. luentoja ja 9 vt. konstruktioharjoituksia polttomoottoriteknikassa. Konelaboratorion prefekti. Polttomoottorilaboratorion esimies. Valmet Oy:n hallitonneuvoston jäsen. Suomen Teknillisen Seuran, American Society of Mechanical Engineers:n, Society of Automotive Engineers:n jäsen. Toiminut neuvottelevana insinöörinä. Tekniikan edistämissäätiön apuraha polttomoottoriteknikan viimeisiin saavutuksiin sekä tutkimusmenetelmiin tutustumista varten Saksassa, Itävallassa ja Sveitsissä. Julkaissut: »Kymmenen vuotta Suomen metalliteollisuutta», 7 s. Teknillinen Aikakauslehti, 46 vk. (1956). »Konepajateollisuuden konstruktio toiminta» 4 s. Konepajamies, 9 vk. (1956).

Wiiala, Arvid, maanjako-opin professori. Luennoinut korkeakoulun opetusohjelman mukaisesti. Toiminut Helsingissä 18—20. 6. 1956 pidetyn VIII Maanmittauskongressin valmistavan toimikunnan ja itse kongressin puheenjohtajana. Suomalaisten Tekniikkojen Seuran, Maanmittausinsinöörien liiton ja Maanmittaustieteiden Seuran jäsen. Julkaissut: »Om intensifieringen av det nordiska samarbetet inom lantmateriet». 4 s. Helsinki 1956.

Wilska, Seppo Ilmari, epäorgaanisen kemian dosentti, kemian teknologian professorinviran hoitaja. Luennoinut ohjelman mukaisesti aineet 561—562 ja 563. Suorittanut jatkuvasti tutkimustyötä dosentin ominaisuudessa. Toiminut teknillisessä yhteistyössä Otanmäki Oy:n ja Lohjan Kalkkitehdas Oy:n kanssa. Suomalaisten Kemistien Seuran jäsen. Lukuvuoden aikana nauttinut Valtion luonnontieteellisen toimikunnan tutkimusapulaisen palkkaamiseen myöntämää apurahaa ajalla 1. 9. 55—31. 3. 56 mk 30 000 kuukaudessa. Patentti (suom.) N:o 28 105: Menetelmä keraamisten kappaleiden kohokuvioimiseksi myönnetty 10. 12. 1955, julkaistu 31. 5. 1956.

Kehittänyt menetelmän ilmeniittirikasteen raudan liuottamiseksi suolahapolla titaanirikasteen jäädessä jäljelle, edelleen menetelmän suolahapon regeneroimiseksi tässä yhteydessä. Suorittanut kalkki- ja sementtiteollisuuden käyttökontrollitutkimuksia.

Wuolijoki, Jaakko Robert, koneenrakennusopin professori. Pitänyt kone-elimien luennot ja harjoitukset ohjelman mukaisesti. Väitöskirjaksi aiottujen käsikirjoitusten tarkastuskomitean jäsen. Koulukassan, lahjoitusrahastojen ja monistustoituston tilintarkastaja. Teknillisen korkeakoulun stipendilautakunnan jäsen. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen varajäsen. AKAVA r. y:n hallituksen jäsen. Teknillisen Aikakauslehden päätoimittaja. Suomalaisten Teknikkojen Seuran, Suomen Konepajainsinööriyhdistyksen, Suomen Kirjallisuuspalvelu Seuran ym. jäsen. Osallistunut metalliteollisuusvaltuuskuntaan, joka Suomesta kutsuttiin tutustumaan Ranskan koneteollisuuteen 12.—20. 11. 1955. Julkaissut: »Autoinsinöörien koulutus», Teknillinen Aikakauslehti 21/1955. »Huomioita Ranskan koneteollisuudesta», Teknillinen Aikakauslehti 7/1956.

Väisälä, Kalle, matematiikan professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti. Virkavapaa 1. 11. 56—1. 12. 56 sairauden vuoksi. Helsingin yliopiston matematiikan dosentti. Suomalaisen tiedeakatemian jäsen. Suomen edustajana komissiossa »International Commission of Mathematical Instruction».

Ylinen, Arvo Albin Johannes, ilmailutekniikan professori. Sovellettu aerodynamiikka, lentokoneenrakennuksen statiikka, lentokoneenrakennus. Valtion Teknillisen Tutkimuslaitoksen hallituksen puheenjohtaja. Suomalaisten Teknikkojen Seuran, Suom. metsät. seuran, Ruotsin ins. tiedeakatemian, Suom. Tiedeakatemian, Kansainvälisen teoreettisen ja sovelletun mekaniikan unionin (IUTAM) Suomen komitean, Internationale Vereinigung für Brückenbau und Hochbau'n ja sen pysyvän komitean jäsen ja sen Suomen osaston puheenjohtaja. Suomen Sotatieteellisen Seuran kutsujäsen. Varttuneiden tieteenharjoittajien stipendi. Opintomatka Portugaliin 22. 6.—8. 7. 1956. Julkaissut: »Über den Einfluss des Spätholzanteils und der Rohwichte auf die Elastizitätsmoduln, die Poissonschen Konstanten und die Schubmoduln bei Holz mit ausgeprägtem Jahrringbau», 26 s. Helsinki 1956. Teknillisen Korkeakoulun julkaisusarja N:o 9.

Helsingissä, maaliskuun 14 p:nä 1957.

Jaakko Rahola
rehtori

Heikki Ailio
sihteeri

